GÜNCEL YAYINCILIK

EDEBİYAT

modern bir
gotik roman entrikası

İksiR

FEDERICO ANDAHAZI

Türkçesi: Nesrin Akyüz

Romanda da sözü edilen, romantik yazarların kendi aralarında düzenlediği ve Mary Shelley'nin ünlü "Frankestein" romanının ortaya çıktığı yazı yarışmasına, Polidori "The Vampyre" adlı bir yapıtla katılmıştır. Polidori bu metni, 1819 yılında ortaya çıkartmış ve Byron'ın yayıncılarına sunmuştur. Byron'ın küçümsediği ve günümüzde klasik bir gotik öykü olan bu yapıt, bir gecede tükenmiştir. "The Vampyre" adlı bu yapıtın çevresinde gelişen yazınsal yaratıcılık ve yazınsal hırsızlık kavramları, Andahazi'nin kurmaca öyküsüne esin kaynaklığı yapmıştır.

GÜNCEL YAYINCILIK: *76*
Edebiyat: 25

ISBN 975-8020-84-6
İksir
Federico Andahazi

Kitabın orijinal adı: Las Piadosas
Kapak: Talip Aktaş

Birinci Basım: Ekim - 2000

Ofset Hazırlık
Güncel Yayıncılık Ltd.

Baskı: Kitap Matbaacılık
Cilt: Fatih Mücellit

© Fererico Andahazi 1998
© Plaza & Janes Editores, S.A. 1998
© Güncel Yayıncılık Ltd.Şti.
Kezban Akçalı Ajans Kanalıyla alınmıştır
Türkçe çevirinin tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

GÜNCEL YAYINCILIK LTD. ŞTİ.
Çatalçeşme Sok. No:19 Kat, 3
Cağaloğlu - İstanbul
Tel: 0 212 511 22 37, Fax: 0 212 522 86 68
e- mail: kontiki@turk.net

FEDERICO ANDAHAZI

İKSİR

İspanyolca aslından çeviren: Nesrin Akyüz

GÜNCEL YAYINCILIK

Tüm biyografiler bir sanılar sistemidir;
tüm eleştirel değerlendirmeler,
zamana karşı bir iddia.
Sistemlerin yerini başkaları alabilir
ve iddialar genellikle kaybedilirler.

JULIO CORTIÁZAR

Birinci Bölüm

1

Bulutlar, Cenevre üzerine her an boşalacakmışçasına duran kara, yüksek ve gotik bir katedral gibiydiler. Daha ötede, Saboya Alpleri'nin öte yanında, fırtına, durgun Leman gölünün yüzünü öfkeyle kırıştırarak, kırbaç gibi şaklayan rüzgârla vahşetini ilan ediyordu. Gökyüzüyle dağlar arasında sıkışıp kalan göl, hapsedilmiş bir hayvan gibi, bir atın çifteleriyle, bir kaplanın pençeleriyle ve bir ejderhanın kuyruk darbeleriyle isyan ediyor, tüm bunlar her şeyi alt üst eden dalgalar haline dönüşüyordu. Dikitler halinde sulara gömülmüş kayaların arasında gizli bir kuytuda küçük bir sahil şeridi uzanıyordu: Hemen hemen çeyrek ay büyüklüğünde, sular yükseldiğinde küçülen, alçaldığındaysa büyüyen kumdan bir şerit. O fırtınalı 1816 temmuz akşamı, sahilin batı sınırını oluşturan rıhtımın yanı başına küçük bir tekne demirledi. İlk inen, üzerinde martıların uçtuğu, tüm kinini iskelet görünümlü, hayaletimsi güçsüz dalgakırana boşaltan suların kucağına düşmemek için dengesini sağlamaya çalışan, topal bir adam oldu. Ayakları toprağa basınca, yeni gelen, bir koluyla sopalardan birini kavrayıp diğerini uzatarak beraberindekilerin inmesine yardımcı oldu: Önce iki kadına, sonra da diğer adama. Grup, tıpkı sakar ve neşeli bir cambaz topluluğu gibi, kendi başının çaresine bak-

mak zorunda kalıp, bunu hiç de kolaylıkla beceremeyen üçüncü kişinin inmesini beklemekle oyalanmadan, sağlam toprağa doğru rıhtım boyunca yürümeye başladı. Rüzgâra karşı, yokuş yukarı, sıra halinde –sırılsıklam, neşeli ve soluk soluğa– Villa Diodati'nin küçük burnunun tepesinde bulunan eve yürüdüler. Üçüncü adam, kısa ve çevik adımlarla, suskun ve sahibinin izlerini takip eden bir köpek gibi, gözlerini yerden kaldırmadan yürüyordu. Kadınlar Lady Mary Godwin Wollstonecraft ve üvey kız kardeşi Jane Clairmont idi. Birincisi, henüz evlenmemiş olmasına rağmen, evleneceği erkeğin soyadını: Shelley'yi taşıma hakkını savunuyordu; ikincisi, daha az bilinen sebeplerle, soyadını reddetmişti ve kendine Claire dedirtiyordu. Erkekler Lord George Gordon Byron ve Percy Bysshe Shelley idiler. Ama, o gemiden en son inen, bir başına arkadan gelen: John William Polidori, Lord Byron'ın üzgün yüzlü ve önemsenmeyen sekreteri hariç, bu şahısların hiçbirinin bu hikâyede pek bir önemi yoktu.

O yaz Villa Diodati'de olup bitenler yeterince biliniyor; ya da en azından bunlardan bazıları. Yine de, *The Vampyre*'ın asık yüzlü yazarı Dr. Polidori ile ilişkilendirilecek herhangi bir bulgu, hayatı ile ilgili olarak şimdiye kadar bilinmeyen başka bölümleri ortaya koyar, hatta trajik ve ani ölümü ile ilgili nedenleri de gün ışığına çıkarabilirdi.

Söylendiğine göre, *The Vampyre*, ilk vampir öyküsünü, üzerinde vampirizmi gerçek bir türe dönüştürme noktasına kadar gidecek sayısız hikâyelerin anlatılacağı temel taşını oluşturacak, –en azından önem sırasına göre– bu türü doruk noktasına taşıyacak kişi de, Kont Drakula'sıyla Bram Stocker olacaktı. John Polidori'nin, şeytani Lord Ruthwen'e şükran borcu duymadan taslağını oluşturacağı bir vampir hikâyesi yoktur. Ancak, *The Vampyre*'ın doğuşunu kuşatan olaylar da bizzat öykünün kendisi kadar karanlıktır. Babalıktan daha şüpheli bir şeyin olmadığını herkes bilir. Bu iddia, elbette, edebi çevrelerde yaygınlık kazanabilirdi. Tekrarlanan çalınma olaylarının

–eski ya da yeni, kanıtlanmış ya da saçma sapan suçlamalar– edebiyatın doğasından kaynaklanmasına ve onun kadar eski olmasına rağmen, *The Vampyre* olayında tartışmalar tam anlamıyla telif şikâyetlerine kadar gitmedi. Tersine, garip bir nedenle, hiç kimse yeni yollar açmaya aday, başkalarına zarar veren bu yaratığın kendine ait olduğunu kabul etmek istemedi. Öykü 1819'da yayınlandığında Lord Byron'ın imzasını taşıyordu; ama şu çelişkiye dikkat edin: Claire Clairmont'un –diyelim ki– şüpheli hamileliğindeki sorumluluğunu kabul eden Byron, öfke ve şiddetle *The Vampyre* ile yakınlığı reddediyor, "suçu" sekreteri John William Polidori'ye yüklüyordu.

Her neyse, *The Vampyre* kadar kasvetli bir öykünün kökeni, tabii ki, içeriğinden daha az kasvetli olamazdı. Polidori'nin ölümünün ardından, tamamen adil bir şekilde, kendileri için barışçıl bir gelecek isteyen bazı ünlü kişilerin biyografilerine arzu edilmeyen bilgiler ekleyecek nitelikte, önemli miktarda mektup, belge ve yazıyı elinde bulundurduğunun ortaya çıktığı biliniyor.

Söz konusu yazışmalar yeni bir şey değil; ya da, daha doğrusu, söz konusu belgelerin saçma sapan ve skandallar yaratan hukuki, akademik ve hatta politik davalarla karşı karşıya kaldıkları gayet iyi biliniyor. Doğruluğu üzerine yürütülen polemikler gerçek bir savaş olmuştu. Uzmanların raporları, kaligrafi örneklerinin sonuçları, tanıkların şüpheli açıklamaları, öyle ya da böyle işin içine girmiş kişilerin öfkeli yalanlamaları ortaya dökülmüştü. Ama asla kimsenin, hiçbir zaman bilmediği şey, mektuplardan birinin içeriğiydi. Söylendiğine göre bu mektup, 1824'te çıkan ve mahkeme arşivlerini ortadan kaldıran yangında kül olup gitmişti. Elbette bu önceden tahmin edilebilirdi. Ancak doğurabilecekleri büyüklük ve sonsuzluk hayaline rağmen skandallar, genellikle onları bir sonrakinden ayıran zaman gibi geçicidir ve şaşmaz bir şekilde tonlarca kâğıt altına gömülüp mürekkep nehirlerinde boğulurlar. Bu işe karışmış olanların demirden sessizliği, halkın gi-

derek artan ilgisizliği ve son olarak olayın kahramanlarının hepsinin ölmesi, öte yandan, iddia edildiğine göre, geride sadece küllerinin kalmış olması, bu tartışmalı belgeleri unutulmaya terk etti. Geride kalan tek şey, John William Polidori'nin aynı ölçüde tartışmalı güncesi oldu.

Okuyucunun şüphe etmiş olacağı gibi, kaçınılmaz bir "yine de..." zorunlu hale geliyor. Gerçekten de, tamamen talihsiz nedenlerle, kısa bir zaman önce, ben Kopenhag'da iken, kendisini *teratologların*(*) sonuncusu, canavarlardan söz eden eski metin yorumcusu, bir tür korku arkeologu, mitolojik teratoların dünyadan yüreklere korku salan geçişlerinde bırakmış olabilecekleri izleri arayan biri; kısacası, yeni ve ürkütücü insan *leviathanların*(**) sınıflamasını yapan biri olarak tanıtan son derece nazik bir kişi benimle bağlantı kurdu. Soluk yüzlü ve uzun hatlı, çağdışı şıklıkta bir adamdı; Klareboderne sokağının sonundaki leylekler çeşmesinin karşısında bulunan Norden Cafe'de, erken bastıran o kış akşamında kısa bir görüşme oldu. Bana söylediğine göre, ilgisini çeken bir konuyla ilgili yazdığım makaleyi görünce, benimle bilgi alış verişinde bulunmak istemişti. Benim ona sunabileceğim pek fazla bir şey yoktu, bu nedenle teratoloji konusunda acemiliğimi kendisine itiraf etmekten başka çarem kalmamıştı; Rio de la Plata kökenli olmama karşın, John William Polidori nin yazışmalarının büyük bir kısmının kaderinin, muhtemelen, uzaktan Britanya kökenli geleneksel bir Portolu aileye ait eski, harap bir evde son bulmuş olabileceğine işaret eden versiyondan haberdar olmayışıma şaşırmış göründü. Canlı canlı konuşan sohbet arkadaşım, hiç Buenos Aires'te bulunmamıştı ve anlatırken yaptığı atıflar az ve belirsizdi. Bununla beraber, evin geçmişiyle ilgili belli belirsiz anlattıkları ve "Kongre nin yakınında" diye yer belirtmesi, hangi evden söz ettiği konusunda bende şüphe bırakmadı. Garip bir rastlantı sonucu, kesinlikle

(*) Embriyon kökenli tümör ve anomalileri araştıran uzman (Ç.N.).

(**) Dini açıdan iblis ya da ruhların düşmanı kabul edilen su canavarı (Ç.N.)

iyi tanıdığım, yıkık dökük, küçük bir saray eskisiydi. Riobamba caddesindeki belli belirsiz Victoria mimarisi, asla Porto fizyonomisiyle uyum sağlamayan, o çağdışı evin kapısından sonsuz kez geçmiştim. Hem –Buenos Aires kentinin ortasında– soldaki yamaçta yükselen orantısız palmiyeliği, hem de girişe uzanan, düşmanca ve tehdit eden, beklenmedik bir gezgin satıcıyı bahçe kapısından daha ileriye gitmekten caydırma konusunda etkili parmaklığı beni hep şaşırtmıştı.

Buenos Aires'e varır varmaz denizaşırı topraklardaki konuşmamı –hiç şüphesiz soylular üzerinde benden daha bilgili olan– arkadaşım ve meslektaşım Juan Jacobo Bajarlía'ya anlatmakta hiç tereddüt etmedim; o da derhal Riobamba caddesindeki o eski, büyük harap evin kapısından başlayan Porto aşağı mahallelerinde hayalet avcılığına koyuldu. Onun, avukatlık marifetleri ve yazarlık kurnazlığı sayesinde, sonsuz araştırmalardan sonra, varsayılan belgelere ulaştığımızı şimdiden söylemek isterim.

Sır olarak kalacağına dair verilen bir sözden dolayı, sözde "belgelerle" nasıl karşılaştığımız hakkında daha fazla bilgi vermem mümkün değil. Eğer sözde sıfatının ve tedbirli tırnak işaretlerinin arkasına sığınıyorsam, bunu gerçekten belirsiz olmaları nedeniyle yapıyorum: Bu kâğıtların düzmece olmadığını ya da tam tersini garanti edemem, çünkü aslında onları elime alma olanağı bile bulamadım.

Aslında, o büyük, eski, harap evdeki görüşmede herhangi bir orijinal belge görmedim: Ev sahibimiz –maalesef kimliğini söylemem– bir sürü dosyalanmış yaprağın, neredeyse tamamen okunmaz haldeki bazı fotostatik kâğıtların içindekileri bize kısmen okudu, kısmen de anlattı. Dört karanlık duvarının içine tıkıldığımız bodrumun boyutları korkumuzu içine alamıyordu. Herhangi bir maddi tanık bulundurmamıza izin verilmediğinden –ne bir kopya ne de bir not– burada okuduklarınız, kelimesi kelimesine hatırlaması mümkün olmayan hafızanın, orada geçenlerden oluşturduğu son derece gayretli

edebi bir yeniden yapılandırmadır. Mektup zincirinden –sadece bölümler– ortaya çıkan hikâye, beklenmedik olduğu kadar da tuhaf. O kadar ki, *The Vampyre*'ın soy kütüğü, neredeyse, doğrudan doğruya edebi babalık kavramıyla ilgili inanılmaz buluntuların üzerindeki perdeyi kaldıran anahtar olacaktı.

Beni ilgilendirdiği kadarıyla, yazışmaların olası düzmece karakterine hiç önem vermiyorum. Gerçekten de, edebiyata –bazen herkesin bildiğini tekrar söylemek gerekiyor– edebi olandan daha temel başka bir değer katmaz. Burada yeniden yapılandırılmış notların yazarı kim olursa olsun, ister başrolde olsun, ister doğrudan ya da öylesine bir tanık veya basit bir anlatıcı olsun, canavarca bir buluş yeteneğinin ördüğü, korkunç şeyler krallığındaki sınıflamasını teratologlara bıraktığım alçakça bir buluşun söz konusu olduğundan şüphemiz yok. Aşağıda anlatılan olayların doğruluğundan –dahası, olasılığından– söz etmişken, kendimi Mary Shelley'nin Frankenstein'ına söylediği uyarı sözlerine katılmak zorunda görüyorum: " en ufak bir kuşkuyla dahi, böyle bir hipoteze dahil olduğumun sanılmasını istemem, öte yandan, bu olayla ilgili roman oluştururken kendimi, yazar olarak, doğaüstü yaşama ait bir korku dolu olaylar zinciri yaratmakla sınırlamış olduğumu da düşünmüyorum."

Öyle ya da böyle, hikâye, tam olarak, Leman gölü kıyılarında, 1816'nın Avrupa yazında başlıyor.

2

Villa Diadoti, üç katlı muhteşem bir saraydı. Önünde, sütun başlıklarının üstünde, üzeri tente ile örtülmüş geniş verandanın yer aldığı bir dizi dorik sütunla çevrelenmiş bir sundurma hakimdi. Üst katlara ait tepe pencerelerinin yer aldığı piramit şeklinde bir çatı, köşkün mimarisini tamamlıyordu. Sadece zorunlu birkaç kelimeyi söylemekle yetinen, asık suratlı bir adam olan hizmetçi, sundurmanın altında yeni gelenleri bekliyordu. Dördü de ayakları çamura batmış, ayakkabılarını ellerinde, antreye girdiler, hizmetçinin havlu yetiştirmesine gerek kalmadan da üstlerindeki giysileri çıkararak çırılçıplak kaldılar. Mary Shelley, neşeden bitkin bir halde koltuğa uzandı ve Percy Shelley'nin elini tutarak, kendi çıplak ve heyecandan kıpır kıpır bedeninin üstüne düşürene dek onu, kendine doğru çekti ve bacaklarını beline doladı.

Claire üzerindekileri yavaş yavaş ve sessizlik içinde çıkarmıştı. Hiç de Byron ın düşündüğü gibi, öyle istek uyandırıcı bir hareket olmamıştı; aksine, orada değilmiş gibiydi, küçük kabul salonunda ondan başka hiç kimse yokmuş gibi işine devam ediyordu. Lord Byron kendinden geçmiş bir halde ona bakarak koltuğun kenarına oturdu. Claire'in cildi solgun bir porselenden yapılmış gibiydi ve hatları sanki her an canlana-

cakmış gibi duran süslü bir bibloya benziyordu. Göğüs uçları şaşırtıcı bir çaptaydılar. Hemen, çıplak ve nefes nefese bir halde ayaklarının dibine diz çöküp dilini bunların ıslak cildi üzerinde gezdirmeye başlamış olan Byron'ın açık ağzından daha büyük duran hâlâ narin ciltlerindeki su damlaları ve soğuktan çekilmiş halleriyle bile, pembeliğini koruyan birer çerçeveyle taçlanmışlardı. Claire onu sert bir hareketle kendinden uzaklaştırmadı; onu reddettiği bile söylenemezdi. Ancak kendisine sunduğu okşamaları görmezden gelen arkadaşının buz gibi ilgisizlik ve mutlak sessizliği karşısında Byron ayağa kalktı, topuklarının üzerinde döndü ve belki de karşı karşıya kaldığı aldırmazlığın üstünü örtmek için, yine çıplak, kolunu hizmetçinin omzuna uzattı ve kulağına fısıldadı:

– Benim sadık Ham'im, bana seçenek bırakmıyorlar.

Hizmetçi Lord'unun terbiyesiz şakalarından çok, bir çamur deryasına dönüşmüş olan kabul salonu için endişelenir görünüyordu; aslında, Ham asla Byron'ın ne zaman ciddi konuştuğunu ayırt edemezdi. O anda John Polidori üzerindeki pelerini çıkararak içeri girdi; pelerinin altındaki elbiseleri azıcık nemlenmişti. Ayrıca taşlık patikadan yürüme tedbirliliğini de gösterdiği için ayakkabılarında en küçük bir çamur izine rastlanmıyordu. Tabloyu görünce, büyük bir hoşnutsuzluk ifadesiyle yüzünü buruşturmadan edemedi.

– Ah, benim sevgili *Polly Dolly*'m, herkes beni dışlıyor, yalnızlığımı doldurmak için tam zamanında geldin.

John Polidori, garip bir sabırla en gaddar aşağılamalara katlanabilirdi, en acımasız saldırıları duymazdan gelmeyi öğrenmişti, ancak Lord'unun kendisini *Polly Dolly* diye çağırması kadar nefretini uyandıran başka bir şey yoktu.

O zamanlar çok genç olan John William Polidori, olduğundan daha da genç gösteriyordu. Belki de belli bir çocuksu ruh hali ona erişkin fizyonomisiyle çelişen çocuksu bir görüntü veriyordu. Kara ve sık kaşları masum bakışıyla kıyaslanınca oransız bir haşinlik sergiliyordu. Tıpkı bir çocuk gibi, hoşnut-

suzluk ya da heyecan, üzüntü ya da neşe, hayranlık ya da kıskançlık gibi en temel duygularını gizlemeyi beceremiyordu. Bu sonuncusu, saklamayı belki de en az becerebildiğiydi. Gözlerinin önündeki tablo karşısında içini kaplayan sıkılganlığın tek nedeni, şüphesiz Lord'unun yeni arkadaşlarının sebep olduğu kıskançlıktı. Byron'ın yanına sokulan her şeyden kuşku duyuyordu. Yine de kuşkularının kökeninin Lord'unu korumaya değil de, aksine, onun her an yitirilebilecek saygısını korumaya yönelik olduğu söylenebilirdi. Her şeye karşın, kendisi onun sağ koluydu ve adil bir kabulü hak ediyordu. John Polidori şimdi çocuksu bir kıskançlıkla o tuhaf üçlüyü inceliyordu; ancak o kapkara, çocuksu gözlerin ardında hep bir patlama, beklenmedik olduğu kadar sınır tanımaz bir kötülük yapma noktasında gemlenmiş bir nefret mağması yatıyor gibiydi.

Sadece ortalığı biraz düzene koymak amacıyla Ham, babacan bir otorite ve nazik bir kararlılıkla ellerini çırparak, konukları ayağa kalkmaya zorladı. Bir grup çocukmuşlar gibi, onları bizzat ev sahibi Lord Byron tarafından kendilerine ayrılmış olan odalarına yöneltti. Çıplak ve hâlâ ıslak, alt kattaki büyük salonu geçtiler, merdivenlerden çıktılar ve her iki yanında odalara açılan kapıların bulunduğu uzun ve karanlık bir koridora girdiler. Üvey kız kardeşler birinci katta, ortada yer alan, daha gösterişli olan ve çift kanatlı bir kapı ile girilen yatak odasını kullanacaklardı. Shelley'e bunun sağındaki, Byron'a da solundaki oda ayrılmıştı ve her ikisi de ana yatak odasına birer kapı ile bağlıydı.

Ham, her bir konuğu kendi odasına yerleştirme işini bitirince, bir kaç adım arkasında, koridorun en karanlık yerinde, ayakta, John Polidori'nin beklemekte olduğunu fark etti. Hizmetçi Lord Byron'ın sekreterine yaklaştı ve tepeden tırnağa inceleyerek, sordu:

– Doktor bey bir şey mi bekliyorlar?

– Odamı, diye kekeledi Polidori. Bir yandan da kararsız,

aptalca bir tebessümle küçük valizini ona doğru uzatıyordu.

Hizmetçi küçümseyen bir baş işaretiyle merdivenleri göstermekle yetindi.

– İkinci kapı dedi, kısaca, sonra topuklarının üzerinde döndü ve Polidori'yi uzanmış kolu ve burnunun dibinde asılı kalan valiziyle bıraktı.

Her ne kadar ikisi arasında bir hizmetçi ile sekreter arasında bulunan o kaçınılmaz doğal hiyerarşi ve yetki farkı var idiyse de, Polidori onu ilk tanıyanlarda bile kendine yönelik belirgin bir küçümseme seziyordu; öte yandan, aslında, bu duruma Polidori'nin kendisi sebep oluyordu. Kendine acımaktan büyük bir zevk alıyor gibiydi.

Üst kattaki küçük oda, pusuya yatmış bir göz gibi kiremitlerin arasına gizlenmiş minik bir camdan güç bela hava alan karanlık bir in gibiydi. Oda tam Byron'ınkinin üzerindeydi, böylece eğer Lord sekreterinin bir hizmetine ihtiyaç duyarsa tek yapacağı, kendisini merdivenleri inip çıkmak zorunluluğundan kurtarmak amacıyla önceden hazırlanmış uzun bir sopayla tavana vurmaktı.

Çalışma masasının üzerinde bir mektubun durduğunu fark ettiğinde John Polidori nemli giysilerini henüz çıkarmıştı. Daha doğrusu, kandilin yanında duran şeyin, aslında bir mektup olduğunu fark etmek zamanını aldı. Bir yas tülü gibi siyah, arkasında, mor renkli mumdan, kocaman mühürü göze çarpan bir zarftı bu: Ortasında barok bir L harfi vardı. Lord Byron'ın mektuplarından biri olduğunu ve hizmetçinin yanlışlıkla oraya bıraktığını düşündü; bununla beraber, ön yüzünü okuyunca, aslında, alıcı yerinde beyaz harflerle "Dr. John W. Polidori" yazdığını gördü. Orada bir mektup alması için hiçbir neden yoktu, gerçekten de hiç kimse Villa Diodati'ye geldiğini bilmiyordu. Polidori mektubu açmadan önce, koşarak merdivenlerden aşağı indi ve kahyanın, Lord ve arkadaşlarının zevkleri konusunda aşçıya talimat verdiği çalışma odasına yöneldi.

– Bu mektup ne zaman geldi? diyerek sözünü kesti Polido-

ri, emreden bir tonla.

Hizmetçi istifini bozmadı. Sadece kızgınlığını belirtir şekilde soludu.

– Italya'da geldiğini haber vermek âdeti yok gibi görünüyor dedi, aşçı kadına, yeni gelenin tarafına bile bakmadan. "Doktorun hangi mektuptan söz ettiğini bilmiyorum. Öte yandan, yazışmalar benim değil, tesadüf eseri sekreterin işi. Yine de, doktora herhangi bir mektup gelmediğini bildirmek isterim. Elbette, mektup benim içinse, sekreter beyin bana bildirmesini rica ederim," diyerek sözlerini tamamladı ve yanı başında dikilen cömert dekolteden gözünü ayırmadan, aşçı kadına talimat vermeye devam etti.

John Polidori kendi adımlarını izleyerek gerisin geri döndü. Meraklı gözlerle mektuba bakıyordu. O eşine az rastlanır siyah zarfın bir karga kadar uğursuz olduğuna şüphe yoktu. Öte yandan, hizmetçi olmadığı kesin olarak ortaya çıkmış olduğuna göre, zarfı yazı masasına bırakanın kim olduğunu soruyordu kendi kendisine. Lord'unun arkadaşlarından sağır bir ilgisizlikten başka bir şey beklenemeyeceğinden de emindi, hele ona bir mektup göndermek nezaketini göstermeyeceklerini çok iyi biliyordu. Byron'ın, sekreterinin sekreteriymiş gibi, mektubu odasına kadar getirmiş olması da hiç akla yatkın bir teze benzemiyordu. En mantıklısı, zarfı açmak, mektubu okumak ve böylece bu küçük gizemi aydınlığa kavuşturmak olacaktı. Ancak John Polidori pragmatizm yeteneğiyle donatılmamıştı. En önemsiz şeyler hakkında en karmaşık sanıları ileri sürmeden ve en karanlık kehanetlerden sonuç beklemeden edemiyordu. Varlığın anlamsızlığı değildi onu üzen, aksine, ona acı çektiren şey, her şeye gizli bir anlam yüklemesiydi: Evren onun şahsına karşı tezgâhlanmış bir plandı. Hatta zarfı hiç açmadan derhal ateşe atma fikri bile geldi aklına. O mektup kapkara belirtilerden başka bir anlam ifade edemezdi. Belki de ilk ve tek kez, yanılmıyordu. John William Polidori'nin kaderi, o tehditkâr siyah zarfı hiç açmasaydı daha başka olurdu.

3

Cenevre, 15 Haziran 1816

Dr. John Polidori,

Belki de bu mektubu almaktan, daha doğrusu, onun sizi karşılamasından dolayı şaşıracaksınız. Size ilk hoş geldiniz diyen ben olmak istedim. İmzalayanın kimliğini keşfetmek için bu notların sonuna kadar gitmeye zahmet etmeyin, çünkü aslında beni tanımıyorsunuz. Ama benim sizi ne kadar iyi tanıdığımdan kuşkunuz olmasın. Okumaya devam etmenizden önce, bu mektuptan kimseyi haberdar etmemenizi rica etmek zorundayım; benim yaşamam şimdi sizin suskunluğunuza bağlı. Bu sırrı saklayacağınıza inanıyorum, çünkü sadece bu ilk satırlar da olsa, bunları okuduğunuz andan itibaren, sizin yaşantınız da çaresiz bir şekilde benimkine bağlı. Bunu bir tehdit gibi algılamayın, aksine, tüyler ürpertici bir yerde koruyucu meleğiniz olarak kendimi size sunuyorum. Başka koşullarda hemen şimdi burayı terk etmenizi tavsiye ederdim. Ancak artık çok geç. Sadece

birkaç aydır –isteğim dışında– burada bulunuyorum ve elbette, sizin beklenen ziyaretiniz dışında buralarda başıma hiç iyi bir şey gelmedi. Bu yaz, hiç alışılmadık şekilde korkunç bir hal aldı; güneş bir gün bile ışıldamadı. Kısa zaman içinde kuşların bile göç etmiş olduğunu göreceksiniz. Her şeyden korkmaya başladım. Zaman zaman, bizzat kendimi bile tuhaf ve korkutucu buluyorum. Ben ki, kibirlenmeden söylüyorum, asla hiçbir şeyden korkmamışımdır. Bununla beraber, çok tuhaf olaylar olmaya başladı. Ölüm buraların efendisi oldu: Göl hain bir hayvana dönüştü. Yaz başından beri acımasızca üç mavnayı yuttu, arkalarından tek bir dal parçası bile bulunamadı. Kelimenin tam anlamıyla kara karnında kayboldular ve içindekilerden de hiçbir haber alınamadı. Daha üç gün önce, Chillon Şatosu yakınında vahşice paramparça edilmiş iki ceset görüldü. Ben de gördüm. Sizin bulunduğunuz evin çok yakınında yaşayan –yaklaşık sizin yaşlarınızda– iki genç adamdı bunlar. Leman'ın karşı yakasına nasıl ulaştıklarını –canlı ya da ölü– bilmiyorum. Beni en çok üzen de, bu uğursuz olayda bizzat kendimin hiçbir sorumluluğumun olmadığını temin edememek. Ama galiba, biraz aceleci davranıyorum.

Sizin özlenen gelişiniz beni sakinleştiriyor, sizden bir şey beklediğimden değil, –en azından şimdilik– tersine yalnızca sizi korumak fikri –şüphesiz buna ihtiyacınız olacak– kaybetmiş olduğum bir değeri bana geri veriyor.

Eğer tam şu anda bu notları okumayı bırakıp pencerenizden bakarsanız,, gölün karşı yakasını göreceksiniz. Şimdi en yüksek tepenin doruğunda seçilen uzak ve cansız ışıklara bakın. Şu anda ben oradayım. Siz bu satırları okurken ben sizin pencerenizi izliyor olacağım.

John Polidori okumayı bıraktı. O son cümle onu ürpert-

mişti. Doğruldu, avucuyla camı silip pencereden dışarı baktı. Yatay bir şekilde gölün üstüne dökülen sudan perdenin arkasında, tepeleri fırtınalı göğe karışan dağlar, güçlükle ayırt edilebiliyordu. Karşı sahilde birkaç ölgün ışık parıldıyordu. Öyle bir fırtına vardı ki, çalışma masasını aydınlatan şamdanın sönmesiyle, oda neredeyse tamamen karanlıklar içinde kaldı. Tekrar pencereden baktığında diğer sahildeki ışıkların artık parıldamadığını gördü. Böylece, alacakaranlıkta, seyre daldı. Bir süre sonra, şamdanın ışıklarını yeniden yaktı. O zaman, sanki kendi hareketinin bir sonucuymuş gibi, aynı anda, gölün ötesindeki ışık da tekrar parıldamaya başladı. Bu ilk ve alışılmadık diyalog onu korkuyla ürpertti. Gerçekten de, John Polidori rahatsız edici bir kesinlik duygusuyla izlenmekte olduğundan emin oldu.

4

Alt kattan, uzaktan uzağa, Mary ile Claire'in kahkahaları ve apsentinin tatlı parfümü, tütün ve Türk aromaları geliyordu; Polidori'nin asla alışamadığı bu karışım onda önüne geçilmez bulantılar uyandırıyordu. Hiç düşünmeden pencereyi açtı, ama mantıksız bir korku onu derhal kapatmaya zorladı. Pencerenin yanında uzanan –haşmeti, karlı Mont Blanc ile taçlanmış olan– manzara tamamen, yarısaydam bir yağmur örtüsüyle kaplı bütün o muhteşem panorama, birden uzaklardan bakan bir tek göz gibi, pusu kurup dağın tepesinden onu gözleyen o minik ışığa indirgendi. Kendi isteği dışında hareket edermişcesine, tekrar okumaya başladı.

Size kendimden bahsedeceğim. Size belki de henüz hazır olmadığınız bir sır vereceğimi şimdiden söylemem gerekiyor. Ancak, bu mektubu okuduğunuz süre boyunca doktorluktan gelen soğukkanlılığınızın, kıskanılacak gençliğinize baskın geleceğine inanıyorum. Bu satırları okuyor olmanızın benim için ne ifade ettiğini bilemezsiniz. Beni –uzun yaşantım kadar eski– bir yükten kurtarmakta olduğunuzuysa

tahmin bile edemezsiniz. Size inanılmaz görünse de benim bilinmeyen varlığımdan şimdiye kadar haberdar olan –alem dışında, eğer böyle adlandırmaya değerse tabii– ilk ve tek kişisiniz. Fakat hâlâ size kendimi tanıtmadım. Benim adım Annette Legrand. Çok gençsiniz, ancak buna karşın, belki de kız kardeşlerim Babette ve Colette Legrand'dan soz edildiğini duymuş olduğunuzu iddia edersem pek yanılmış olmam.

Gerçekten de, John Polidori, Legrand adlı ikiz kardeşlerden söz edildiğini duymakla kalmamış, hatırladığı kadarıyla, Miss Mardyn'in evinde ya da –emin değildi– belki de Lord'unun bir arkadaşının, aktris *Drury Lane*'in verdiği skandal yaratan partilerden birinde onlarla tanışma olanağı da bulmuştu. Ancak, evet, Legrand kardeşleri kesinlikle çok net bir şekilde hatırlıyordu. John Polidori, –o zamanlar– artık emekliye ayrılmış olan aktrislerin eşi bulunmazlığına kelimenin tam anlamıyla şaşıp kalmıştı. Tamamen birbirlerinin aynı olmak yanında, hareketlerini idare eder gibi görünen inanılmaz aynılık, yorum konusu oluyordu: Uygun adım yuruyorlar ve asla birbirlerinden bir adımdan fazla uzaklaşmıyorlardı; aynı şeylere gülüyor ya da şu ya da bu konuşma karşısında tıpatıp aynı şekilde sıkıntı belirtileri gösteriyorlardı; en ilginç dedikoduları. tam anlatılan hikâyenin merakla beklenen sonucuna ulaşılacakken kesmeye doğal bir eğilimleri vardı ve aynı ve tek bir ruh tarafından harekete geçiriliyormuş gibıydıler. Ancak onu en çok şaşırtan, önlerinden geçen tüm erkekleri arsız bir şehvetle incelemeleriydi. Bacak aralarının en kabarık yerine gözlerini dikmekten hiç utanmıyorlardı. Hiç durmaksızın, gözlerini o an karşılarına çıkan "yakışıklı"dan ayırmıyor –hatta, gerekirse, hiç utanmadan ardı sıra başlarını çeviriyorlardı. Böyle durumlarda, biri diğerinin kulağına bir şeyler fısıldıyor,

sinirli ve ateşli bir şekilde, kendilerini ele geçiren neşe dolu tahrik duygusunu hiç saklamadan gülüşüyorlardı. Göründüğü kadarıyla, kendileri hakkında ortalıkta dolaşan çeşit çeşit söylentileri yalanlamak için hiçbir gayret göstermiyorlardı. Kulaklara fısıldanan dedikodulardan, umumi tuvaletlerin kapılarına kazınan hakaretlere kadar giden söylentiler. Hatta bir gazete makalesinde, iffetinden şüphe duyulan kadınlar için kullanılan, yeni türetilmiş "legrandesk" sözünü okuduğunu hatırlıyordu. Lord'u ise, en azından kişiliği hakkındaki söylentiler karşısında çalımlı vakarını koruyor, insanlara karşı görüntüyü kurtarmaya dikkat ediyordu. Geçenlerde, Hôtel d'Angleterre'in koridorlarında karşısına çıkıp onun ve "kötü arkadaşlarının" "Krallığı gücendiren bir zina topluluğu" oluşturdukları için azarladığında, "İftiralar sadece küçümseme ile cevaplanmak için fazlasıyla rezildirler" dediğini duymuştu. Oysa Legrand kardeşler kurallara hiç önem vermiyor gibiydiler.

Polidori anılara dalmıştı. Gözleri bu dünyadan uzakta, belirsiz bir noktaya dalmış gibiydi. Kendi belleğinin darmadağın manzarasından başka bir şey görmüyormuş gibi görünen o gözler, yine de, dağın doruğundaki o ışık noktasını inceden inceye araştırmaktan da geri kalmıyordu. John Polidori, mektubu küçük çalışma masasının üzerine bıraktı. Sanki odasında bir yerlerde herhangi bir açıklama bulacakmış gibi oradan oraya yürüdü. Birden içini dolduran bir korku ile irkildi: Dirseklerini camın kenarına, çenesini de yumruklarına dayayarak camdan sarktı. Göle paralel parıldayan cansız ışıklar topluluğunu uzun uzun inceledi. Çözümü bulmak da onları saymak kadar güçtü: Birileri sönüyor ve uzak alacakaranlıktan başkaları ortaya çıkıyor, birileri zayıf bir ışıkla göz kırpıyor sonra tamamen yok oluyordu. Bazılarıysa, belki de, suya yansıyan küçük sanal görüntülerden başka bir şey değildi. Kendi kendine, aklına tam o anda kandilin ışığını söndürmek fikri gelse, aynı anda ve tamamen tesadüf eseri, şu anda görmekte olduğu bü-

tün o ışıklardan bazılarının söneceğini düşündü.

Gerçekten de, muma üflemesi bile gerekmedi: Tepenin doruğunda parıldayan kırılgan bir ışık söndü. Gülümsedi. Kendi aptallığına gülüyordu. Lord'u onun mantıksız hayal gücüyle hep alay ederdi. Hipotezi doğrulamak için bahsi iki katına çıkardı. Kendi kendine, eğer tam şimdi ve daha önce söndürmüş olduğunu varsayarak, ışığı tekrar yaksa, kesinlikle uzaklardan bir kandilin, hiçliğin içinden parıldamaya başlayacağını söyledi. Birkaç saniye içinde batıya doğru, parlak bir noktanın ortaya çıktığını gördü. Bütün bunlar, hiç şüphesiz, o iki küçük cadalozdan birinin tezgâhladığı aptalca bir şakadan başka bir şey değildi. Merdivenlerden gelen gülmeleri de olanlarla bağlantılarını onaylıyordu. Şimdi her şey açıklığa kavuşmuştu: O fark etmeden mektubu odasına bırakmış olan hizmetçinin suç ortaklığıyla bu işi hazırlamışlardı. Bu yüzden adımlarını sıklaştırarak, ondan önce ulaşmak için, dalgakıranda onu geride bırakmışlardı. Dahası, Cenevre'den ayrılmadan önceki gece, Hôtel d'Angleterre'de, dördü bir arada Matthew Lewis'in korku öyküsü, *The Monk*'tan pasajlardan söz ettiklerini ve Polidori belli bir keder duyduğunu gizleyemediği için, birbirinden uğursuz hikâyeler anlatarak onunla eğlendiklerini hatırlıyordu. Şimdi baş parmağı ile işaret parmağı arasında tutmakta olduğu bu mektup, Mary ya da Claire tarafından yazılmış olmalıydı. Tıpkı herhangi bir mantıksal düzenden yoksun halde, kendi kendine yanıp sönen ışıklar gibi, dağın en tepesindeki ışık da –dedi kendi kendine– tamamen tesadüf eseri söndü. John Polidori mektubu dörde katladı ve şakanın sonunu bildirmek üzere merdivenleri inmeye koyuldu. Ancak, odadan çıkmadan önce, aptallığı yüzünden kendi kendine acımak ve bu aptalca komedinin kırılganlığına kendini inandırmak için, şamdanı aldı, pencereye yaklaştırdı ve zarfı bir perde gibi kullanarak, alevi üç eşit bir uzun aralıkla gizleyerek, mumla cam arasına koyup çekti. Bunu yaptıktan sonra, karşı sahili incelemeye koyuldu. Sesli bir kahkahayla, kendi aptallı-

ğına güldü. Tam topuklarının üstünde dönüp odayı terk etmek üzereyken, net bir şekilde doruktaki o uzak ışığın, üç eşit bir uzun aralıkla kesildiğini gördü.

5

Bir an için Polidori aklını kaçırmış olabileceğini ve bütün olanların –şu anda parmakları arasında tutuğunu sandığı mektubun açıklanamaz bir şekilde ortaya çıkmasının, alışılmadık ışık diyaloğunun, okumuş olduğunu varsaydığı uğursuz tehditlerin– azılı bir çılgınlığın ürününden başka bir şey olmadığını düşündü. O zaman, eğer gözlerinin önünde katları açılmış halde duran o kasvetli şeyin kökeni, kendisinin ani deliliğinden başka bir şey değilse, kendi bulanık zihninde doğmuş o uğursuz mektubu okuyarak neden korkusunu beslediğini sordu kendi kendine. Elbette bu hipotez onu sakinleştirmiyordu; tersine, sadece deliliğe kurban gittiğini düşünmek bile onu daha çok korkutuyordu. Bu nedenle, aklını kaybetmiş olduğu gibi korkunç bir düşünceden kendini kurtaracak bir açıklama bulma umuduyla tekrar mektubu okumaya başladı.

Şu andan itibaren sizi uyarıyorum: Kız kardeşlerimi gözünüzün önüne getirerek benim güzelliğimle ilgili hayaller kurmayın. Biz Legrand'ların ikiz değil, aslında, üçüz olduğumuzu bilen ilk kişisiniz. Bunu kimsenin bilmemesini ge-

rektiren bir sürü neden var. Dinleyin:

Kız kardeşlerimden birinin ikiye bölünmüş omurgası olabilirdim, bir kardeş kitlesinin himayesinde büyümüş bir teratom; o yerinden söküldüğünde gözler önüne serilecek korkunç bir yarı insan: Bir tüy, tırnak ve diş yumağı görüntüsü sergileyen tümörlerden biri olabilirdim. Mesleğinizde bunlardan birden fazlasıyla karşılaştığınıza şüphe yok.

John Polidori başını mektuptan kaldırdı. Elleri terliyordu ve kâğıt, korkuyla atan nabzının ritmiyle sallanıyordu. Bu sözler kendi fikrinin önceden ifadesi gibiydi. Gerçekten de, hiç istemeden, öğrencilik yıllarına ait bir anı aklına geldiğinde daha "teratom" kelimesini okumayı bitirmemişti bile. Ne kadar çabalarsa çabalasın, yaşlı bir kadının sırtından alınmış, yumruk büyüklüğündeki o canavar gibi kistin alkol içinde yüzdüğü şişenin korkunç görüntüsünü aklından çıkaramıyordu. Polidori kendini hep, bir doktorun sahip olması gereken ruhsal yetenekle işini yapabilmekten aciz, korkak bir hipokondriyak olarak değerlendirmişti. Bu mektup onu korkutmak içindi. Çileden çıkaran bir varlık gibi, ortasından diş gibi birkaç kemiğin filizlendiği, o sırtından çekilip alındığı hastanın, Miss Winona Orwel'in, saçlarıyla aynı grilikte kır tüylerle sarılmış bir tür yaşlı cenini, o belirsiz insan biçimindeki şeyi görebiliyordu. Teratomu avucunda tutan hocasını ve uğursuz Mr. Green'i hâlâ gözlerinin önüne getirebiliyordu, sanki bugünmüş gibi, kötü niyetli bakışını ve boğuk sesiyle tekrarladıklarını duyabiliyordu:

– Mr. Polidori, bana elinizi verin.

Solgun ve ani bir felcin eşiğinde bulunan genç öğrenci Polidori, küçük bir çocuk gibi ellerini arkasında sıkıyordu.

– Mr. Polidori, diye tekrarlıyordu Dr. Green, gülümseyerek ve sakince. "Ya elinizi uzatın ya da buradan çıkın ve bir daha

da asla dönmeyin."

O zaman, gözkapaklarının tüm gücüyle gözlerini sıkarak, elini uzatmış ve hemen avucunda ölü bir solucan kıvamında tembel tembel sallanan o yıvışık kitleyi hissetmişti.

– Mr. Polidori, sizi Mr. Orwell ile tanıştırayım, ilk hastanız. Artık sizin ellerinizde demişti Profesör Green, çalışma arkadaşlarının öfkeli ve art niyetli kahkahaları arasında.

Profesör Green topukları üzerinde dönmüş ve salondaki yatakta yatan hasta kadına yönelerek ciddi bir ses tonuyla:

– Miss Orwell, sizi küçük kardeşinizle tanıştırayım, demişti –öğrenci Polidori'nin titreyen elinde yatan o şeyi işaret ederken gülümsüyordu.

Miss Orwell, ailesi olmayan ve Liverpool'da düşkünler evinde yalnız başına yaşayan yaşlı bir duldu. Dirseklerine yaslanarak doğrulmuş, yaşlı gözlerle bakarak iyi niyetle sormuştu:

– Canlı mı?

Profesör Green bir ortaçağ kahkahasıyla gülmüştü, ardından da tüm öğrenciler ona katılmıştı. Öğrenci Polidori sırtüstü yere düşmeden önce yoğun bir bulantının önüne geçememişti.

6

Yine de, benim sevgili doktorcuğum, bazılarının merhamet duyması diğer bazılarının da korkması için, kader, Babette'in cenin kalçalarındaki o kıstık şekil bozukluğunun hemen bağımsız bir yol tutturmasını, ayrılmasını ve nihayet, şu anda benim olduğum şeye dönüşmesini istedi. Dr. Polidori, kendimi tanımlamadan edemiyorum: Fenomen olarak değilse de, en azından teratom etimolojisi bakımından bir terato, yani bir canavarım.

Gerçekten ve hiçbir mecaza başvurmadan söylüyorum ki ben bir canavarım. Ana babaları tarafından kilise kapısına ya da manastır girişlerine bırakılan o sokak serserilerini gruplayan sınıflamaya kendimi dahil etmeye bile cesaret edemem. Kimyasal bir aptallığın, benden belirsiz bir insansı şekil yapan bilinmez bir fizyolojik kaprisin kurbanıyım. Kız kardeşlerimin kalıntılarından oluşmuş bir türüm. Dr. Polidori, hayvanlar, hiç değilse hasta yavrularını öldürme inceliğine sahiptirler.

Benim fizyonomime hayat veren kimyasal vahşiliğin, ruhumu da içinde bulunduğu bedene göre şekillendirmesini

beklemek gerekiyordu. Doğal kaba saba –bir hanımefendiden çok bir hayvanınkilere benzeyen– davranışlarım yanında nazik olarak adlandırılabilecek herhangi bir nitelikten de yoksunum. Ölümlülerin çoğunluğunda uyumlu, edepli, hüzünlü ya da gizli bir şekilde ortaya çıkan davranışlar benim ruhumda vahşi ve kontrol edilemez, ani ve incelikten yoksun bir şekilde, sosyal davranış kurallarına hiç dikkat etmeden ortaya çıkıyor: Arkaik tepkilerimin beni yönlendirdiği şekilde davranıyorum. Ve bu son noktada, Dr. Polidori, belki de birbirimize benziyoruz. Ölçü tanımaz, şehvetli bir varlığım ve istediğim, ya da daha doğrusu, elde etmem gereken şeyin koşullarını asla ölçüp biçmem. Ama, –ne insani ne tanrısal– hiçbir aklın kavrayamayacağı bir canavarın üçüncü kısmıyım sadece. Doğayı hangi karanlık zekânın yönettiğini bilmiyorum; aşağılık şairlerin sizi çoban büyüleriyle aldatmalarına izin vermeyin. Güzellik, korkunun yapmacığından başka bir şey değildir ve her zaman ölüme ihtiyaç duyar: Çiçeklerin en güzeli köklerini çürük, pis kokulu maddelerin içine daldırır. Kendimi küçük düşüren bir tanımlama yapmaya çalışarak oyalanmayacağım; size verilmiş olan en korkunç varlığı düşünün ve o çirkinlik kuantumunu yüzle çarpın yeter.

John Polidori'nin hayatında bir benzerini görmediği o korkunç varlığı hatırlaması için hafızasını fazla zorlaması gerekmiyordu. O tanımadığı kişi, en uğursuz anılarını biliyordu sanki. Kısa yaşamının en berbat bölümlerini hatırlamadan edemedi. Şimdi, pis alt kat defilelerinin en korkuncuna tanık olmanın ürkütücü ayrıcalığına sahip olduğu, o kötü kokan *Abnormal Circus*'u hatırlıyordu: Kısacık boylar, dağ gibi kamburlar, tırnak yerine pençeler, boş göz oyukları, kesilmiş ya da

hiç var olmamış kol ve bacaklar, yırtıcı hayvan homurtuları, çılgın gülüşler, sessiz ağıtlar, tanımlanamayan pis kokular, ölçülemez boyutlarda kafalar, merhamet istekleri... Böyle, yarı evcil, kırbaç ve kayışlara itaatkar, zincir ve prangalara asi, uşakların ve yaldızlı düğmelerle donanmış "terbiyecilerin" vahşi bağırtıları ve öfkeli darbeleri arasında ilerliyorlardı. Dar ve mide bulandıran koridorda gürültülü patırtılı bir sıra halinde yürüyorlardı. Dünyanın dört bir yanından, pis gemilerin berbat kokulu mahzenlerine yüklenip getirilmiş sonra da *Abnormal Circus*'ıun alt katlarında kafeslere tıkılmış bu yirmi dört freaks, halka sergilenmiş ve açık artırmayla en yüksek verene satılmış olmalıydılar. Herhangi bir insanlık belirtisini çağrıştırabilecek her türlü izi yok etmek amacıyla onlara en tuhaf tıraşları ve makyajları bol keseden uygulamışlardı. Dr. Green orada, "zorunlu uygulama" niteliğindeki son patoloji dersini vermişti. Asık suratlı hocanın iddiasına göre, beklenen yıllık *Abnormal Circus* açık artırması gündelik klinik uygulamada görülme olanağı olmayan, eşi bulunmaz bir canlı katalog, *pathos* türüyle ayrıcalıklı bir buluşma sunuyordu. John Polidori, açık artırmadan önce Dr. Green'in, tokmakçının "bilimsel" suç ortaklığıyla, boyu yarım metreyi geçmeyen perişan haldeki bir kadıncağızı sedyeye nasıl bağladığını hatırlıyordu. Gözleri, içlerine asla ışık girmemiş beyaz ve hareketsiz iki daire gibiydi. "Hasta"nın tamamen kör olduğunu onlara göstermek için, bir kibrit çıkarmış ve onu gözlerinin neredeyse içinde tutuşturmuştu. Alev derisine yaklaşana kadar kadın hiçbir tepki göstermemişti. Ancak o zaman, acıdan iki büklüm olarak, gırtlağından bir ses, bir mağaranın derinliklerinden geliyor gibi görünen dilsiz bir haykırış çıkarmıştı. Dr. Green, "hasta" görmese de dokunma reflekslerinin olduğunu açıklamıştı. Ardından, üzerinde hâlâ mürekkep kalıntıları bulunan dolma kalemi alıp "hastanın" parmaklarından birinin etli kısmına saplayınca kadının sol ayağı sismik bir şekilde titrerken sırtı yay gibi bükülmüştü. Hoca, el parmaklarının ayasıyla

ayaklarınki arasında var olan sinir akımını açıklamıştı. Dolma kalemin mürekkebi kanla karışmaya başlamıştı. Kadının, başını sağa sola çevirerek –sanki günah ve merhamet kavramlarından haberdarmış gibi– kendi kendine böyle bir cezayı hak etmek için nasıl bir kötülük yapmış olduğunu soran, mahvolmuş ifadesine bakılırsa, merhamet dilenir gibi bir hali vardı. Dr. Green "hasta"nın içinde taşıyabileceği gizli izlenimleri sormuştu; kör, sağır ve dilsiz olduğu kesindi. Korku dolu öğrencilerine, üzerinde düşünmelerini tavsiye ettiği ilginç bir bilmece. Tam o anda, alt katta hüküm süren karanlık yüzünden, kaynağı anlaşılmayan, yeraltından, mağaradan gelir gibi bir ses sormuştu:

– Ölülerin yerin derinliklerinden bize bildirmeye çalıştıkları gizli dilsizler kimler?

Dr. Green başını çevirmiş ve kimseyi görmüyormuş gibi, kandili havaya kaldırarak birkaç adım atmıştı. O zaman ölçülemez boyutlarda bir adamın görüntüsü belirmişti. Bir dağın biçimine ve karmaşıklığına, inanılmaz derecede küçük boyutta bir kafaya ve barışçıl, sonsuz derecede hüzünlü bir ifadeye sahipti. Bileğine, ucunda demirden bir gülle olan ağır bir zincir bağlıydı.

Profesör Green onu önemsemeden, yeni gelenin karakteristik *pathos*'unu anlatmaya başlamıştı ki, birdenbire o külçe kolunu uzatmış ve devasa bir el profesör Green'in tüm kafasını kavramıştı. Korkudan perişan hale gelen öğrenciler onu nasıl havaya kaldırıp yolundan uzaklaştırdığını görmüşlerdi. Serbest bırakılınca, hoca dimdik düşmüştü. Ziyaretçi, korkudan felce uğramış öğrenciler arasından kendine yol açmış, kadını özgürlüğüne kavuşturup bir anne hassasiyetiyle onu kollarına almış, Dr. Green'in titreyen bedeninin üzerinden geçip karanlıklar içinde gözden kaybolmuştu.

7

Size daha önce de söylediğim gibi, bir canavarın sadece üçüncü parçasıyım. Öyle görünüyor ki üçümüz arasındaki her şey ters bir şekilde dağılmış. Benim tanınmazlığım, kardeşlerimin ünüyle taban tabana zıt. Onların eşsiz güzelliğiyle benim ölçüsüz çirkinliğim ters düşüyor. Onların uçarı aptallığıyla –sakın bu sonuncusunu bir kibir işareti olarak almayın, çünkü bunu bir erdem gibi değil, tam aksine bir şey olarak sunuyorum– benim, kendimi bile korkutan ve bir hastalık gibi peşimi bırakmayan, tahammül edilemez zekâm ters düşüyor. Onların çileden çıkaran çenebazlığıyla –neredeyse terbiyesizce, çünkü öyle görünüyor ki karşılarında konuşan kişilerin sözünü zorla kesme alışkanlığından vazgeçemiyorlar– benim zorunlu dilsizliğim ters düşüyor. Onların vicdansızlığı karşısında benim, sanki onların gaddarca suçlarının tüm yükünü kendi bilincimde üstlenmeye mahkûmmuşum gibi –burada bir itirafta bulunayım, kendimi masum olarak da beyan etmiyorum– vicdan azabına olan aşırı eğilimim.

Sevgili doktorcuğum, benim varlığımdan haber olan ilk

kişisiniz; eğer beni tanımış olsaydınız ve beni kız kardeşlerimle kıyaslasaydınız, belki de aynı zenginlikler gibi, evrendeki her şeyde olduğu gibi, haksız bir şekilde dağıtılmış belli bir miktarda güzellik olduğunu düşünmeye meylederdiniz. Kız kardeşlerimin her düzgün, yumuşak ve hoş kokulu cilt zerresine, özenle bakılan her gözeneklerine karşılık, kendi yüzeyimde aynı miktarda kronik sivilce ve yağ kisti, yeni çıkan çıbanlar ve kötü kokan yaraları sayabilirim. Onların her bir sarışın ve bukleli saç teli karşısında onlarınkinin yarısı kadar olan, yağlı, tüylü ve kurumuş kabuklarla dolu derimi açıkta bırakan faremsi ve solgun tüylerimin azlığından bahsedebilirim. Konuşmayı öğrendiğimiz günden beri onlarda kendilerini teksesli bir şekilde ifade etmek yönünde belirli bir eğilim dikkat çekiyordu ki, bu tabii ki –dillerinin hareketini idare eden şeye bir isim vermek gerekirse– düşüncelerinde de bir birlik sonucunu düşündürüyordu.

Size açıklamak üzere olduğum şeyin –belki de duyacağınız en ürkütücü şey– sizi korumaktan başka bir amacı yok. Bu noktada belki de kendi kendinize, kimden diye soruyorsunuzdur. İşte ben de tam onu anlatacağım: Kız kardeşlerimden ve dolayısıyla da, benden. Kesinlikle soracağınız bir sonraki soru da neden kendinizi koruyacağınızdır.

Sevgili Dr. Polidori'ciğim, benim canavarlığımın sadece aşırı çirkinliğimden ibaret olduğunu düşünmüyorsunuzdur herhalde. Hayatta kalması hemcinslerinden alacakları "bir şeye" bağlı olan kişilerin bulunduğunu biliyorsunuzdur, hatta bu "şeyin" tesadüfi hemcinsin yaşamına mal olabileceğini de. Şu –söylendiğine göre– gençliğini korumak için kurbanlarının kanına ihtiyaç duyan Kontes Bátory'nin uğursuz efsanesini bilirsiniz. Muhtemelen kontes en güzel hizmetçilerinin kanının fışkırdığını görmenin, onlara uygu-

ladığı insanlık dışı işkence sırasında ölmelerini seyretmenin kendisine verdiği sağlıksız zevki, bu varsayımla açıklayabilirdi.

Şu var ki, sevgili Dr. Polidori'ciğim, benim ve dolayısıyla da, kız kardeşlerimin hayatta kalmamız sizin sahip olduğunuz "bir şeyi" elde etmeye bağlı. Baştan çıkarmalara kulak asmamak için ne kadar direndiğimi bilemezsiniz, çünkü, artık söylüyorum, eğer sizin sahibi olduğunuz "o şey"den mahrum kalırsak kısa zaman içinde kız kardeşlerim ve ben can çekişmeye başlayacağız.

Ancak itiraflarımın hepsini bugünden yapmayı uygun bulmuyorum. Zaten size çok fazla şey söyledim ve kendimi güçsüz hissediyorum. Bu yaz oldukça uzun geçecek. Çok yakında görüşmek üzere, size, bir uyarıda bulunarak veda ediyorum: Kendinize dikkat edin.

Annette Legrand

Umutsuzluğun eşiğine gelmiş olan John Polidori, elindeki şeylerin hızlı bir envanterini yaptı. Malvarlığı Lord'undan tam vaktinde aldığı az miktarda maaş ödentisinden ileri gitmiyordu. Mülkü yoktu: Babasından, doğuştan gelen uysallık ve çaresizlik içinde hizmetçilik etmeye mahkûm olmak gibi kötü bir kaderden başka bir miras kalmamıştı. Aynı şair Vittorio Alfieri'nin sekreteri olan babası Gaetano Polidori gibi, onda da yazarlık yeteneği yoktu, ilham perilerinin tatlı diktelerini değil, ilhamı, elinden hızlı çalışıyor gibi görünen Lord'unun kalın sesinden gelecek diye bekleyebilirdi ancak.

Evet, bir şeye sahipti: Sağır ve tüketen bir kıskançlığa. Byron'ın henüz yayınlanmamış eserlerini kopya ederken kaç kez aşırma fikri kaplamıştı içini. Onun sahip olduğu şey ne olabilirdi ki? Ölümlülerin en sıradan olanının dahi sahip ol-

duğu maddi manevi hiçbir şeyin sahibi değildi.

8

Sarımtırak gri bir alacakaranlık, karlı tepesi bulutların ötesinde kaybolan Mont Blanc'ın ardına doğru yükseliyordu. Leman, harap bir çayır görüntüsü seriyordu gözler önüne. Güneş, yayılmış ve zor görünür bir leke gibi, çatıların kırmızısıyla kavakların yeşili, kayaların grisiyle kumun sarımtıraklığı belli belirsiz bir sonbahar rengine benzer soğuk bir ışık yayıyordu. Öfkeli bir yağmur yağıyordu. Bütün gece hiç durmadan yağmıştı.

John Polidori kırılgan ve zayıf bir uykudan uyanıyordu. Uyuklamayı, nöbet beklemeden ayıran o belli belirsiz sınırdan dönüyordu. O arzuların, mutlaklığın maddeselliğine sahip olduğu ve gerçeğin de ancak boş bir belirsizliğe dönüştüğü o eşiği geçiyordu. Tuhaf algılar ve düşler konserine göre, sekreter iki gerçeklikten emindi. İlki, gece boyunca, uyumadan önce, her ne kadar el yazılarının yazı masasının üzerinde duruyor olmasının tartışma götürmez kesinliği onu sakinleştiriyorduysa da –gözlerini açmak yeterliydi– baştan sona, içeriğini net bir şekilde hatırlayamadığı bir öykü yazmış olmasıydı. İkincisiyse, ürkütücü içeriğini hatırladığı bir mektupla ilgili korkunç bir kâbus gördüğüydü. Kötü bir uyku. O kadar. Her iki kanıdan da derin bir mutluluk duydu. Kollarını uzatıp sır-

tını yay gibi yaparak gerindi. Tatlı tatlı, okşarcasına başını kaşıdı, işaret parmağının çevresine saçlarını doladı. Dudaklarının kenarlarında çok hafif, algılanamaz bir tebessüm seçiliyordu. Birkaç gün önce Lord'u ile aralarında geçen bir konuşmayı hatırladı; konuşma sırasında Poldori, Byron'a ikisi arasında hiçbir fark bulunmadığını bildirmişti. Ve şimdi apaçık bir gülümsemeyle, Lord'unun yaralayıcı cevabını hatırlıyordu:

– Ben, senin asla başaramayacağın üç şey yapabilirim: Bir nehri yüzerek geçmek, tek bir kurşunla yirmi adım uzaklıktan bir kandili söndürmek ve bir günde on dört bin adet satılacak bir kitap yazmak.

Fiziksel beceriler Polidori'yi pek ilgilendirmiyordu. Ancak sadece birkaç saat önce yazıp bitirdiği o kitap, Lord'unun gelip geçici ününden kalıcı olacaktı –bundan şüphesi yoktu. Eleştirmenler yanılmıyordu. Byron, ünü çevresinde oluşturduğu skandallardan başka bir nedene dayanmayan, ortalama bir yazardı. Oysa, John William Polidori'nin düzeyindeki insanlar için dedi, sekreter, kendi kendine, onlar için yapılmıştı şöhretin mermerden yontulmuş ayaklığı. Daha yeni bitirdiği kitabı tek bir günde on dört bin değil, yirmi sekiz bin hatta otuz bin satılacaktı. Bu inançla heyecanlı, mutlu ve gülümseyerek uyandı.

Bir göz açıp kapayıncaya kadar geçen sürede John Polidori kendi farsını, rüyaların bizi bazen hayallere sürüklediği o hoş, ancak geçici aldanışı fark etti.

Umutsuzluk içinde odasının bir ucundan diğerine yürüyordu. Öfke ve korku içinde, mektuptaki uğursuz kehanetleri unutmaya, özellikle de, rüyasında gördüğü öykünün içeriğini hatırlamaya çalışarak, Annete Legrand'ın mektubunu elinde sıkıyordu. Ancak öykünün belirsiz izlerini yakalamaya ne kadar gayret ediyorsa aynı oranda belleğinden buharlaşıp uçuyorlardı. Bir bölümünü, onu doğru yola ulaştıracak bir izi hatırladığını sandı. Ancak kalemi ve kâğıdı bulduğunda bu küçük kalıntının, kayan bir yıldızın ardında kalan iz kadar uçu-

cu bir şey olduğunu fark etti. Hiç. Rüyasında gördüğü öykü, ellerinin arasından su gibi akıp gitmişti. Hiç. Polidori görülmedik, teselli edilemez bir elem içine gömüldü. Değerli bir eşyanın, dahası, sevilen bir kimsenin kaybı kesinlikle çaresiz şeylerse de, hiç değilse kısmen ve az da olsa hasretle, özlemin o eksik ve tatlı özüyle giderilebilirdi; ancak Polidori nin elinden kaçırdığı şey, üstelik hafızanın tesellisine bile sahip olmayan derin bir arzuydu.

Bu ruh hali içinde odasından çıktı.

9

Byron, canı son derece sıkkın uyanmıştı. Bozuk bir ifadesi vardı ve iki kaşının arasına insana korku veren bir çizgi yerleşmişti. Salonda sekreteriyle karşılaştığında ona tek söz etmedi. Ham'in selamına da cevap vermemişti. Verandaya yürüdü ve oturup yağmuru seyre daldı. Yalnız başına ve sırtı salona dönük kahvaltı etti.

Polidori, kendine kızgın, boşuna rüyasında gördüğü öyküyü hatırlamaya çalışıyordu. Arkasından doğru neşeli bir "iyi günler" gümbürdediğinde rüyasından zayıf bir şimşekleme yakalar gibiydi. Percy Shelley bir ceylan çevikliğiyle salonu geçti ve Byron'ın yanına gitti. Bir sandalye çekti ve arkadaşının yanına oturdu. Polidori, Byron'ın o kadar düşkün olduğu protokollerden o kadar uzak, kaba saba davranışları ve âdetleri olan o gencin Lord'u üzerinde sahip olduğu tuhaf çekiciliği anlayamıyordu. Aynı koşullar altında ve uykudan uyandığı ruh halini göz önünde bulundurarak, bir başkası Lord'unun mahrem ve içine girilemez bir başınalığını bozmaya cesaret etmiş olsaydı, hor görmelerin en yaralayıcısıyla uzaklaştırılırdı. Bununla beraber, salondan bakınca, Shelley ile konuşurken Byron'ın yüzünün nasıl gülümsemeye kadar vardığını görebiliyordu. Polidori ruhunun tüm gücüyle ve elbette şiddetiyle

tam aklına gelmek üzereyken, rüyasını hatırlamasını kesmekten sorumlu olan bu fırsatçıdan nefret etti.

Mary gün ortasına doğru kalktı. Bütün gece rüyasında konuşarak korkunç şeyler söyleyip durmuş olan Claire'in sağlığından endişeliydi –Shelley'e böyle söylemişti. Percy Shelley neden söz edildiğini çok iyi biliyor gibiydi. Mary her şeyi tekrar anlatmak istemedi, ancak, artık odayı üvey kız kardeşiyle paylaşmak istemediğini belirtti. Byron'ın duymasını engellemek ister gibi fısıltıyla konuşuyordu. Tesadüfen kapının öte yanında bulunan Polidori, konuşmanın görünmez tanığıydı. Claire yataktan çıkmak istemedi. Kahvaltı etmemişti, öğle yemeği yemeyi de reddediyordu. Percy Shelley endişelenmekten çok kızıyordu. Bazı anlar –giderek daha sık– kaçışa Claire'i de dahil etmiş olmanın delilik olduğu kanısına kapılıyordu. Percy Shelley kaçışı, ustası William Godwin'in kızı Mary ile birlikte tasarlamıştı. Bunu bir ihanet gibi tasarlamaya karşı olduğu için, ustasını lanetleyerek kendini temize çıkarıyordu. Onun gözünde Godwin artık *Politik Adalet Üzerine Araştırma*'yı yazan o mezhepsiz bilge değildi; artık evliliğe, hatta uğruna kızının annesiyle asla bir çatı altında yaşamadığı fikrine, yani nikahsız olarak aynı evde yaşamaya bile açıktan açığa karşı çıkan kişi değildi. Hayır, artık o değildi, tamamen aksine davranan bir kişiydi: Evli bir adamdı; daha da kötüsü ikinci kez ve üstelik bir cadalozla, mutfağın dar sınırlarının dışında hiçbir ufku olmayan korkunç Bayan Clairemont –Claire'in annesi– ile evlenmişti. Mary Wollstonecraft'ın anısına nasıl da böyle hakaret edebilmişti? *Kadın Haklarının Kazanılması*'nın coşkulu yazarı, sadece varlığı bile kadınların konumuna bir hakaret olan bu evcil çirkin şeyle nasıl kıyaslanırdı? Godwin artık toplumsal değişimler yararına ses getiren yazılar yazan kişi değil, kendini artık çocuk öykülerine ve ergen edebiyatına adamış zavallı bir yazardı. Öyle ki, diyordu Shelley, eski ustasının kızıyla kaçmak bir ihanet oluşturmuyor; tersine, eskiden öğrettiklerini diriltmekten, böylece, onu geri kazanmak-

tan, şu anda içinde bulunduğu entelektüel yıkımdan kurtarmaktan başka bir şey değildi. Ancak ne Mary ne de o, iki yılı aşkın bir zaman önce Somers Town'da başlayan uzun kaçışlarına Claire'i dahil etmenin bir hata olacağını önceden kestiremişlerdi. Dover'ı, Calais'yi ve Paris'i arkalarında bırakmışlardı. Artık Troyes, Vendeuvre ve Lucerna'dan geçen üç neşeli kaçak değildiler. Shelley, sonsuz gençliğine karşın, yaşlı bir hastanın ruh haline sahipti; Mary acı çeken bir ruh görünümündeydi ve Claire çok uzun zamandır çift için bir engele dönüşmüştü: Üvey babasının sahip olduğu erdemlerin hiçbirine sahip değildi ve annesi bayan Clairemont'un kötülüklerini fazlasıyla almıştı. Claire, hakkı olmayanı elde etmiş olan bir tür baş belasıydı: Zayıf sağlığı, dahası, bazen onu terk ediyor gibi görünen bir gidip bir gelen aklı, yolculuğu bir kâbusa çevirmişti ve göründüğüne göre, Villa'da kalmalarının da bir faydası olmayacaktı. Öte yandan, onunla kalacak kadar değilse de, Claire'in beraberliğinden memnun görünen Byron onu başlarından savmaya hiç niyetli görünmüyordu. Aslında, bizzat Byron'ın bile Claire'e giderek artan bir kızgınlık duyduğu söylenebilirdi. Güzelliğinin uyandırdığı göz kamaştırma, ruhsal zulüm ile, özellikle de, Claire'in davranışlarında çok net bir şeffaflıkla görünen entelektüel kuraklıkla karşılaştırılınca, matlaşmaya başlıyordu. Ne kadar kendini kandırmaya çalışırsa çalışsın, Byron artık, aslında Claire Cliaremont'da onun gözünü kamaştıran tek şeyin şimdi tamamen onu terk etmiş görünen peri kızına benzer havasındaki hassasiyet olduğunu saklayamıyordu.

Sessizlik içinde öğle yemeğini yediler. Garip bir nedenle kimse Villa Diodati'ye geldiği zamanki kişi değilmiş gibiydi. Polidori her ne kadar, aslında –ve hiçbir halde ve kiminle olursa olsun– bu kesinlik duygusundan asla geri adım atmasa da kendisinden bir şeyler saklandığı düşüncesinden kurtulamıyordu. Belki de kendi içindeki niyetleri beraberindekilere atfeden kendisiydi; çünkü aslında bir şeyler saklayan Polido-

ri'nin kendisiydi. Tarafsız bir gözlemciyse hepsinin birbirinden bir şey sakladığını söyleyebilirdi. Masaya hakim olan gergin suskunluk bir geminin gelmesiyle kesildi. Masadan, küçük bir sandalın rıhtıma nasıl yanaştığını görüyorlardı. Dört sofra arkadaşı itiraf edilemez endişelerini güçlükle gizleyebildiler. Polidori sarardı.

10

Ham, karaya çıkmış, yağmur altında eve uzanan yolda ilerleyen konuğu karşılamaya gitti. Birkaç dakika sonra Ham tekrar salonda göründü ve bildirdi:

– Vali Michel Didier, Milord ile biraz görüşmek istiyorlar.

– Buyursun, diye emretti Byron, sabırsız bir merakla.

Didier, kırmızı yanaklı yusyuvarlak bir adamdı; yürüyüş onda biraz astımlı bir sarsıntı yaratmıştı ve sert bir ıslık sesi, inatçı ve tekdüze bir engel gibi, sesine karışıyordu. Vali, öncelikle, Byron ve beraberindekilere en içten hoş geldiniz dileklerini söylemek görevini yerine getirmek istediğini ve her ne kadar hava, kendilerinin de gördüğü gibi, insanı gerçekten tedirgin ediyorduysa da, şu andan itibaren burada bulundukları sürece kendilerine mutluluklar dilediğini bildirdi. Uzun ve tumturaklı bir monolog oldu. Her ne kadar ünlü ziyaretçinin usta bir yüzücü ve harika bir kürekçi olduğunu biliyorduysa da, mevcut hava koşulları dolayısıyla gölde maceraya atılmanın ortaya çıkaracağı tehlike konusunda onları uyarmak zorundaydı. Homerus gibi olmak istemiyordu, ama üç teknenin, gölün karnında yitip gittiğini haber vermeden de edemezdi. Birdenbire ölçülü ifadesini değiştirdi, gülümsedi ve neşeyle Lord'un Hôtel d'Angleterre'de bulunmasının yarattığı karışık-

lıktan haberdar olduğundan ve şiirleri eşi benzeri bulunmaz derecede muhteşem olan, kendisinin şahsen adını şimdi hatırlayamadığı bir şairin, (çünkü aslında –itiraf etti– henüz okumaya fırsat bulamadığı ama yine de Lord'un Cenevre'den onu kendisi için imzalamadan gitmesinin bağışlanamayacağı) maalesef, dışarı çıkmadan önce evde unuttuğu kitabı, Byron'ın yeteneği ile karşılaştırınca soluk kalacak olan bir şairin ilham kaynağı olan Villa Diodati'ye yerleşmenin, bilgece bir karar olduğuna inandığından söz etti. Byron, valinin başladığı lafı nasıl sona erdireceğini bilemediğinden uzattığı, bu arada da endişe uyandırmamaya çalışırken bilmece gibi konuşmasıyla daha fazla entrika duygusu yarattığı izlenimine kapıldı. Byron övgü hücumundan faydalanıp valinin sözünü kesti ve sadede gelmesi için nazikçe gözdağı verdi. Telaşa kapılacak bir şey yoktu, ancak üç gün önce iki erkek kardeş ortadan yok olmuştu. Villa Diodati'ye komşu bölgelerden birinde yaşayan yirmi üç ve yirmi dört yaşında iki genç balıkçıydı bunlar. Haklarında hiçbir şey bilinmiyordu, en ilginç olanı da, tekneyle açılmamış olmalarıydı, çünkü küçük balıkçı teknesi yaşadıkları çiftliğin önünde bağlıydı, dolayısıyla eğer bir haber alırlar ya da "bir şey" görürlerse, her ne olursa olsun, yardımları dolayısıyla onlara sonsuz şükran duyardı. Kesinlikle onları endişelendirmek ya da orada bulundukları zamanın dinginliğini bozmak istemiyordu, dolayısıyla, onları haberdar etmek vazifesini yerine getirmiş olarak, vali Didier ayağa kalktı, nezaketle selamladı ve kimse ona kapıya kadar eşlik etme niyeti göstermediği halde, kimsenin rahatsız olmamasını istedi. Yolu bildiğini söyledi. Buna karşın Ham, çıkmaya çalıştığı kapının bodruma giden kapı olduğunu belirtmekte fayda gördü.

Tam o anda Poldori, bakışları verandanın ötelerinde yitmiş, solgun bir yüzle ve titreyerek bir otomat gibi mırıldandı:

– Chillon Şatosu'nun yakınlarında.

Bunu çok alçak sesle, ancak mükemmel duyulacak bir şekilde söylemişti. Didier kapının eşiğinde kalakaldı. Öyle bir

kesinlikle konuşmuştu ki, bir caninin itirafına benziyordu. Vali kendi adımlarını izleyerek geri döndü.

– Pardon..? dedi, Byron'ın sekreteriyle hiçlik arasına girmeye çalışarak.

Polidori konuştuğunu ve daha da kötüsü, her zamanki gibi, fazla konuştuğunu o anda fark etmişti. Birkaç saniye içinde sözünü geri alma olanağının olmadığını düşündü. Herhangi bir şey söyleyebilir, cümleyi önemsiz bir iki şeyle tamamlayabilirdi, ancak eğer gerçekten mektubun dediği gibi cesetler orada bulunursa sadece doğru yeri bilmekle kalmayacak, ayrıca bunu saklamaya çalıştığı ortaya çıkacaktı. Bir an odasına çıkıp mektubu valiye göstermeyi düşündü, ancak mantık dışı bir korku, onu bu düşünceden vazgeçirdi.

– Chillon Şatosu'nun yakınlarında; kuşların o yöne doğru uçtuğunu gördüm, gizemli bir havada ve kesin bir şey söylemeden diye cevap vermekle yetindi.

Percy Shelley, valinin tesadüfen kendisine bakmasından faydalanarak, fark edilmeyecek, ama anlamlı bir hareket yaptı: Gözlerini kapattı, yavaşça başıyla yalanladı ve "Bu deli," dercesine, işaret parmağını şakağına götürdü. Vali Didier yavaşça onayladı. Aslında, dedi kendi kendine, bu kadar alışılmadık bir önseziyi beyan etmeye kalkışan adam hiç de aklı başında görünmüyordu.

– Iyi, dedi, önerinizi dikkate alacağım.

Vali çekilir çekilmez, John Polidori sandalyesinden fırladı ve hayret uyandıran bir hareketle Percy Shelley'nin boynuna atıldı.

– Alçak, hareketini gördüm, alçak deli...

Shelley bir sineği başından kovar gibi, kolaylıkla onu üzerinden uzaklaştırdı ve bir anda bileklerinden kavradı. Byron, sekreterinin yardımına koşup onu şairin ellerinden kurtardı, bu da Polidori'yi daha fazla öfkelendirdi. Kendini bir çocuk gi-

bi hissediyordu: Shelley'nin gülümsemesini bozmayı bile becerememiş, bu arada Lord'unun onu koruması da, daha çok merhamet duygusu adına yapılmış gibiydi. Polidori gözü dönmüş halde salon boyunca koştu ve aynı hızla kendini verandadan boşluğa bıraktı.

11

Byron ve Shelley korkuluğa yanaştılar ve yağmur altında, Polidori'nin çimenlerin üzerine uzanmış hareketsiz vücudunu gördüler. Çığlık çığlığa, merdivenlerden aşağı koştular. Bahçeye vardıklarında, düzensiz bir şekilde nefes aldığını gördüler. Polidori, acı ve keskin bir ağıtla ağlıyordu; nefretlerin en derininden kaynaklanan bir ağıt. Evi çevreleyen yumuşak otların üzerine düşmüştü ve bahçenin yoğun çamuru da düşüşü sonucunu hafifletmişti. Tek yaptığı bileğinin birini bükmek olmuştu. Koltuk altlarından kaldırıp eve soktular.

Polidori, ateşin yanında üzeri bir battaniyeyle örtülü, koltuğa uzanmış halde, şimdi kendini derin bir mutluluk içinde hissediyordu. Ona bir çay hazırlamış olan Byron, yanına oturmuş alnını okşuyordu. Shelley içtenlikle özür dilemiş, Mary de tatlı bir fısıltıyla ona Rousseau'nun *La Nouvelle Heloïse*'inden uzun bir bölüm okumuştu.

Polidori, içten içe, az önceki atletik, özellikle de manevi cesaretini hatırlıyordu. Byron asla böyle bir kahramanlık yapmış olmakla övünemezdi. Zamanı geldiğinde Lord'unun kibirliliğinin tam ortasına bir bıçak fırlatır gibi saplayacağı tatlı ve gecikmiş cevabın tadını şimdiden çıkarıyordu: "Yaşantımdan tek bir endişe duymadan, çok yükseklerden kendimi aşağıya ata-

bilirim." Sonuç ne kadar aptalca olursa olsun, bunlar, anlaşılmaz bir biçimde, John William Polidori nin onurunu besleyen küçük jestlerdi ve aynı zamanda da Byron'a olan gizli hayranlığının göstergesiydiler. Daha önce de, ki üzerinden çok zaman geçmemişti, bir fareyi bile öldürmeye yetmeyecek ölçüde siyanür alarak kendini zehirlemeye kalkışmıştı. Ancak bu yiğitlikler onu romantik kahramanların seviyesine yaklaştırıyordu. Tabii ki, kahramanların hayatı da eziyet doludur. Bir keresinde Shelley'nin, Batının, merhametin gübresinden kendi idollerini yaratması gerektiğini söylediğini duymuştu. Bu cümle onda kesin olduğu kadar da aydınlatıcı bir etki yaratmıştı. Öyle ya da böyle, kendi yaşam öyküsüydü. Şimdi de, hepsi hak ettiği teselliyi ona bol bol verirken, kendini yürek paralayan, acı çeken ve kefaret ödeyen gerçek bir İsa gibi hissediyordu. Hepsi onun kurtarıcı figürünün acı çeken ayaklarına kapanıyorlardı. Ayrıca, küçük kahramanlığı, kaybetmekte olduğu prestijini de tazelemişti: Byron ondan, ne zaman yapabilirse, sağlığından ciddi şekilde endişe duyduğu Claire'i muayene etmesini rica etmişti. İlk kez sekreterinin doktorluk yeteneğine başvuruyordu.

Akşama doğru, yemekten önce, salona hakim olan, şehitleri anlatan fresklerle karşılaştırılabilecek resimsi hava; Vali Didier'nin tekrar gelişiyle zamansız bir biçimde bozuldu.

Dalgın görünüyordu. Byron belli bir kızgınlık duygusunu saklamadan, onu endişelendiren konu ile ilgili hiçbir yenilik olmadığını bildirdi; aslında, evden dışarı bile çıkmadıklarını belirtti. Polidori'nin bahçedeki kısa gezintisinden haberdar olmasını istemiyordu –haberin İngiltere'de sebep olacağı yorumları tahmin edebiliyordu– bu yüzden valinin varlığının artık kendisini rahatsız ettiğini gizlemek için hiç çaba sarf etmedi. Ancak vali kendi şaşkınlığına o kadar gömülmüştü ki, Byron'ın laf işittirmelerinin hiç üzerinde durmamıştı.

– İki cesedi Chillon Şatosu civarında bulduk, dedi kısaca; bir önceki ziyaretinde karakterini şekillendiren çenebazlığına

zıt bir tavırla.

Tüm bakışlar Polidori'ye döndü. Byron'ın sekreteri, ateşin yanında koltuğa uzanmış halde, kaşlarını kaldırıp, azıcık ağzını bükmekle ve başını, kabul ve ret, kesinlik ve boyun eğme karışımı bir hareketle, bir yana eğmekle yetindi; böylece şunu söylemek ister gibiydi: "Biliyordum. Ortadaydı. Yazık, ama, şaşıracak ne var ki?" Polidori, ansızın o uğursuz mektubun bir yandan da yararlı olabileceğini düşünmeye başlamıştı. Kendini sonsuz derecede önemli hissediyordu, dünyanın gidişatında temel ve yeri doldurulamaz bir parça. Vali Didier, soru dolu gözlerle, ateşle aydınlanan bu adama bakıyordu. Daldığı derin düşünceden onu uzaklaştırmaya yönelik en ufak bir niyet göstermeden, yeri tam olarak nasıl belirlediğini kendisine söylemesini rica etti. Polidori içini çekti, kaşlarını çattı ve büyülü bir sessizliğin ardından konuşmaya karar verdi. Aslında, nasıl açıklamalı, o dengeli doktor ve şair karışımıydı söz konusu olan, bir hekimlik içgüdüsü ve ruhun sınırsız edebi uçuşu ona bir tür lirik koku alma duyusu veriyorlardı, ölümün o özel parfümü; neyse, martıların uçuşu ve nehrin akıntıları; açıktı, başka türlü olamazdı, zavallı çocuklar, kendisi de çıkarsamalarının sözüne kulak vermiyordu, ancak, maalesef, olaylar gösteriyordu ki, bir kez daha, o haklı çıkıyordu. Polidori, dayanılmaz zekâsından ve katlanılmaz çıkarsamacı sonuca götürücü kapasitesinden, o şairane hassasiyetinden söz ettiği anlaşılmaz ve şatafatlı monoloğun içinde kaybolmuştu; neden herkes gibi olamıyordu ki, daha az karmaşık, daha –gücendirmeden nasıl söylemeli– basit! Ancak ne yapabilirdi ki? Bu onun doğasıydı ve boyun eğerek kabul etmeliydi. Sakin ve kalın bir ses tonuyla, ateşe bakarak konuşuyordu. Ona eski çağlardan bir bilge görüntüsü veren tüylü bir yatak örtüsüne bürünmüştü. Shelley ve Mary, korku ve inanmazlık karışımı bakışlarla, şaşkın şaşkın birbirlerine bakıyorlardı. Byron'ın sekreterini pek iyi tanımıyorlardı, ancak onun, keskin görüş gücü bir yana, sadece herhangi bir gözlem yeteneğinden değil,

en temel ve esas bir akıl yürütme yeteneğinden bile aciz olduğunu biliyorlardı. Öte yandan, kronikleşme tehditleri savuran migreninden dolayı yeterince hırpalanmış olan, sözlerini uzatarak sonunda kafasını patlatacakmış gibi olduğu Claire ise, biteviye ve rahatsız edici sesiyle üzerinde uyandırdığı bıkkınlığı gizleyemese de, Polidori'nin monoloğuna en ufak bir ilgi göstermemişti.

– *Che sará, sara,* diye bitirdi, gizemli bir şekilde, özür diledi ve bir vahiy transının ardından peygamberlerin duyduğu yorgunlukla odasına çekildi.

Vali Didier saygılı bir sessizlikle ona veda etti. Byron sekreterinin kesinlikle delirdiğinden emindi artık.

12

Az önce verdiği söylevin doğruluğundan kesinlikle emin, odasına girdi. Cesetlerin ortaya çıkışıyla ilgili haberi mektuptan aldığını kabul ediyordu. Buna rağmen, karanlıkların o gizemli ruhu tarafından, açıkça görünen sebepler dolayısıyla, bir başkasının değil de, kendisinin seçilmiş olduğu da daha az kesin değildi. Korkusu birdenbire hoş bir endişeye dönüşmüştü. O gizemli yazışmalardan bir çıkar sağlayabileceğini seziyordu. Kandili yaktı ve gölün ötesindeki tepelere doğru baktı. Doruktaki küçük ışık tekrar parlamaya başladı. Sinirli bir şekilde gülümsedi ve endişeyle bakışlarını yazı masasına doğru indirdi. Nefes nefese ve hoş bir korkuyla, tam orada, kandilin yanında üzerinde aynı mumla mühürlenmiş yeni bir siyah zarfın durduğunu gördü.

Dr. Polidori,

Bu akşam yaptığınız gerçek bir aptallıktı. Mucize eseri sağ kurtuldunuz. Kendimi suçlu hissetmeden edemiyorum. Belki de önceki mektubumda hayatta kalmanız için iyi nedenler gösterecek bazı olaylardan söz etmeliydim. Benim

için hayati önemi olan "bir şeyin" olduğunu söylemiştim. Sizinle sözü dolaştırmadan konuşacağım, size teklif ettiğim şey bir iş, çünkü benim sahip olduğum başka bir şey var ki, bunun sizin en çok arzu ettiğiniz şey olduğunu biliyorum. Ancak başarının koşulu, öncelikle, ikimizin de hayatta kalması ve ikinci olarak da mutlak bir gizlilik. Vali Didier ile konuştuğunuz konu da sizin hayatınıza mal olabilirdi. Sevgili Dr. Polidori, bu bir oyun değil. Bu iki zavallının ölümü ile ilgili sorumluluğum hakkında şüphem yok. Bazen pişmanlığın yükünü taşıyamayacağımdan korkuyorum. Ama konumuza dönelim.

Yaşamaya devam etmek için ihtiyaç duyduğum "o şeyin ne olduğunu size açıklamamın zamanı geldi. Tıpkı su ve hava gibi, yaşam veren ve zamanın içinde devamlı kılan tohuma ihtiyaç duyuyorum; soyları sayesinde ölüleri yaşatan ve içinde içgüdülerin coşkun hayvanını, ancak aynı zamanda da ruhun dokunulamaz hafifliğini, atalarımızın karakterlerini ve bizim yerimizi alacakların potansiyel huylarını taşıyan o hayati tohuma, o ilk insanın özüne yazılmış olan ve son insanda da ve asırlarca bulunacak olan şeye, bizi son günlerimize kadar kaçınılmaz bir şekilde olduğumuz gibi olmaya mahkûm eden mirasa, bize yaşam verdiği akıl almaz yazgı ile yaşamımızı alan o reddedilemez bağışa. Nihayet, tatlı varlığında hepimizin tohumunu taşıyan o şeye. Sadece siz erkeklerin sahip olduğu o tohum yüklü sıvıya ihtiyaç duyuyorum. Artık neden bahsettiğimi anlamış olmalısınız, sevgili doktorum. Evet, herhangi bir ölümlünün beslenmeye duyduğu ihtiyaç kadar, ben de yaşamın o berrak iksirine ihtiyaç duyuyorum. Yok olmamak için sizlerden herhangi birinin suya duyduğu ihtiyaçla aynı yoğunluktaki ihtiyacı ben de yaşamsal sıvıyı içmek için duyuyorum. Beni

hayatta tutacak tek özün hangi canavarca nedenle, tam da, yaşamın en saf tohumu yapıldığını bilmiyorum. Dr. Polidori, nasıl korkunç bir kadere mahkûm olduğumu tahmin ediyor olmasınız. Size yeryüzünde gelmiş geçmiş en korkunç yaratık olduğumu söylemiştim. Baştan çıkarıcı hiçbir zarafetle bezenmemiş olduğumu söylememe hiç gerek yoktur herhalde, tersine, bir erkeğin gözünün önünde bulunmam –çok şükür ki böyle bir şey asla olmadı– onda en derin tiksintiyi uyandırırdı. Şimdiye kadar hayati özü nasıl temin ettiğimi kendi kendinize soracaksınız. Zeki bir adamsınız; mutlaka tahmin etmişsinizdir. Size benim sonsuz çirkinliğimin kız kardeşlerimin güzelliğiyle taban tabana zıt olduğunu söylemiştim. Canavarsılığımın kendi olanaklarımla elde etmeme engel olduğu o şeyi, eşi bulunmaz güzellikleri sayesinde Babette ve Colette'ın bana sağladıklarını size söylememe gerek yoktur herhalde. Ancak önceden söyleyeyim ki, eğer yaşamları boyunca bu –nasıl bakıldığına bağlı olarak– "talihsiz" işi üstlendilerse, bunu kardeşlik aşkıyla ya da o arada, bu işin onlara sağlayacağı zevkten dolayı yapmadılar. Aslında, kardeşlerimin arzusuna bağlı olsaydı, ben çoktan ölmüştüm. Babette ve Colette'in "insani" davranışlarının nedenini size daha sonra açıklamak üzere kendime saklıyorum. Kardeşlerimin ünü neredeyse herkesçe biliniyor. Belki de siz bile onlarla ilgili ortalıkta dolaşan söylentileri duydunuz: Kocamış fahişeler, şıllıklar, yosmalar, eksik etekler, aşağılık kadınlar, kafasızlar, kötü kadınlar, hatta, doğrudan doğruya, orospular, onlara uygun görülen niteliklerin bazıları. Belki de Paris'teki umumi tuvaletlerin birinin kapısına yazılmış bu sıfatlardan bazılarını kendi gözlerinizle okumuşsunuzdur. Bunların çok azı doğru. Onlarda ortalık karıştırmaya karşı doğal bir eğilim olduğunu söyleyemem.

Ancak, her gün onları yaşam iksirini bulmak için dışarı çıkmaya mecbur eden işleri yüzünden sonuçta bundan zevk almaya ya da buna düşkünlük göstermeye başlamış olmaları, olasıdır. Ama bunlar nedenler değil, sonuçlardır.

Şimdi sahip olduğunuz o şeyin ne olduğunu size açıkladığıma göre, size ailemin hikâyesinden bahsetmem gerekiyor.

Eski bir protestan aileden geliyorum. Kaderdeki tuhaf bir değişiklik, benim uzak atalarımın Fransa'dan İngiltere'ye, daha sonra da, İngiltere'den Amerika'ya doğru göçmesini istemiş. Ruhi bakımdan kırılgan dengelere sahip bir adam olan babam, William Legrand, kendisine kalan mirası birçok kez nasıl artırdıysa öyle de saçıp savurmuştur. New Orleans'da doğmuş ve rahatlık içinde yaşayan bir gencin duyacağından başka endişeleri olmadan orada büyümüş.

Büyükbabam ölünce, babam, Amerika'nın yaşadığı en kırıp geçiren salgınlarından birine yakalanıp –ölümcül altın ateşinden bahsediyorum– en sınır tanımaz hayallerinin ardından, miras aldığı parayı son kuruşuna kadar saçıp savurmuş. Yanında sadık hizmetçisinden –ki, öte yandan, ayakları yere basan tek kişiymiş– başka kimse olmadan, Güney Carolina'da, Charleston yakınında bulunan ıssız bir ada olan Sullivan'a yerleşmiş. Nasıl olduğunu Tanrı bilir, iki yılın sonunda, Amerika'nın en zengin adamlarından biri olarak New Orleans'a geri dönmüş. Ancak serveti şimşekle gök gürültüsü arasındaki zaman kadar sürmüş: Talih yıldızının büyüsüne kapılmış halde ıssız Yukon'a yapılacak olan, uğruna bütün parasını, bir dc ncrcdcysc hayatını kaybedeceği mantıksız bir sefere yatırmış.

Ancak kaderi sanki Lazaro'nunkiyle aynıymış gibi, mucize eseri yeniden, sefaletin en düşkününden kurtulup aya-

ğa kalkmış. Her şey Legrand'ların atalardan kalma servetinin kesin sonunu gösterirken, bir sabah kapısı çalınmış. Kendini noter olarak tanıtan ortaçağ görünüşlü ve kuş suratlı, kısacık boylu bir bey, yakın akrabaları ya da vasiyeti olmaması dolayısıyla, babamın, yani geçenlerde Fransa'da ölmüş bulunan, tanımadığı Andre Paul Legrand'ın ikinci kuşaktan yeğeni olan William Legrand'ın, tanımadığı merhumun tüm mal varlığının tek varisi olduğunu bildirmek görevini yerine getirmişti. Mallara bir bakarsak: Tüm sanat eserleri, mücevher ve mobilyalarıyla Paris'in göbeğinde mazbut bir konak ve arkadan gelen en az, üç kuşağın hiçbir iş yapmadan yaşayabileceği kadar bir para.

Artık onu New Orleans'a bağlayan hiçbir şeyin kalmadığını görmüş olan babam –ailesi yoktu ve onu en zor koşullarda bile yalnız bırakmamış olan candan hizmetçisi Jüpiter ölmüştü– yeni kaderinin, atalarının toprakları olması gerektiğine karar vermiş. Karar noterin kendisine okuduğu belgeyi imzalamak için gereken zamandan fazla sürmemiş. Ertesi ay babam Paris'e geliyor. 17..., baharında annem olacak olan, bir sonraki baharda evlendiği Marguerite ile tanışmış. Annem hakkında söyleyebileceğim pek fazla bir şey yok, çünkü onu tanımadım. Bir süre sonra –tam olarak evliliğinden bir yıl sonra– babamın yaşamı tam bir kâbusa dönmüş.

Ama öyküyü kendi akışına bırakacağım: Size burada babamın bir doktora yazmış olduğu, umutsuz bir kederle, benim canavarsı biyografimden söz ettiği bir mektubu yeniden yazıyorum.

İkinci Bölüm

1

WILLIAM LEGRAND'IN DR. FRANKENSTEIN'A MEKTUBU

Paris, 15 Mart 1747

Çok değerli Dr. Frankenstein'cığım,

Bu satırlar umutsuzluğun kızlarıdır. Bağlantı halinde olmadığımız uzun süreyi göz önünde tutarak, size daha hoş şeylerden bahsedebilmeyi çok isterdim. Buna karşın, size itiraf etmeliyim ki, eğer bu üç yıl boyunca sessiz kalmayı yeğlediysem, bu, tamamen, yaşantımın beklenmedik bir şekilde talihsiz bir yola girmiş olmasındandır. Bana yardım etmeniz için size yalvarıyorum, çünkü artık bu yükü taşıyacak gücüm kalmadı. Bilge tavsiyenize, özellikle de, asil sırdaşlığınıza ihtiyacım var. Bu mektup aynı zamanda bir tür günah çıkarma, bir tür günahların kefaretini ödeme ve bir rica. Belki sizin doktor bilgeliğiniz bu son üç yıl boyunca benim varlığım haline dönüşen uğursuz labirentten çık-

mamı sağlayacak bir yol bulur. Size anlatacağım şey bir adamın başına gelebilecek en korkunç şeydir. Beni zavallı bir deli olarak değerlendirmeyin; henüz, en azından şimdilik, deli değilim. Utanma duygusunun beni alıkoyacağından korkmama karşın, bu mektubu bitirince size yollamam için Tanrının bana güç vermesini diliyorum. Son mektubumda, size Marguerite'in hamileliğiyle ilgili güzel haberi vermiştim. Nasıl bir mutlulukla olayı size anlattığımı hatırlıyorum, çünkü karım ve benim uzun zamandır arzu ettiğimiz bir şeydi. Her şey harika gidiyordu ve sonların en mutlusundan başka bir olasılığı düşünmek için hiçbir neden yoktu. Karımın doğum sırasında bazı beklenmedik komplikasyonlar yüzünden öldüğünden haberdar olduğunuzu biliyorum ve yine onun yaşamı sönerken, kahramanca bir fedakârlıkla ve gücünün son damlalarını kullanarak, dünya güzeli ikiz kızlar doğurduğundan da haberdar olduğunuzu biliyorum. Ancak bu hikâyenin yalnızca bir kısmı. Henüz kimsenin bilmediği ve asla kimseye söylemeye cesaret edemediğim başka bazı olaylar var; öyle korkunç ve açıklanamaz şeyler ki, korkunun esiri olmuş halde, ne yapmam gerektiğini ya da kime başvuracağımı bilemedim.

Edebimin izin verdiği kadarıyla size olayın ayrıntılarını iletmeye çalışacağım.

Buz gibi 24 Şubat 1744 sabahında, bakırsı bir şimşek bu yüzyılın hatırlayabileceği en korkunç fırtınanın yaklaştığını haber vermeden birkaç dakika önce, Marguerite –hamileliğinin yedinci ayına henüz girmişti– uykudan sıçrayarak kalktı. O geceyi –nedenini bilmiyorum– en uğursuz kehanetlerin belirtisi olan tarif edilemez bir sıkıntıyla –bunu bugün biliyorum– uykusuz geçirdiğimi hatırlıyorum. Açıklanamaz bir şekilde, kötü bir şey olacağından emindim. San-

ki kısa zaman içinde olaylar benim karanlık korkularıma ayak uydurmaya başlarmış gibi, karım doğruldu, dirseklerine dayanmış halivle, acıdan ölecek gibi görünüyordu. Tehlikenin yaklaştığını önceden hisseden hamile kadınların yaptığı gibi, elini karnına götürdü. Tam o anda, sanki biri diğerinin nedeniymiş gibi iki şey bir araya geldi. Karım elini geceliğinin üzerinde gezdirince, bana karnının daha birkaç saat önce yatarken olduğundan kıyaslanamaz ölçüde büyük olduğu yolundaki tedirgin edici izlenimini söyledi: Tam o sırada, bütün ev bir gök gürültüsüyle sarsıldı. Bütün bunların sıkıntılı uykusuzluğumun ürünü bir yanlış algılamadan başka bir şey olmadığı düşüncesiyle kendimi sakinleştirmeye çalıştım. Derhal komidinin üzerindeki şamdanın mumlarını yaktım ve ölesiye bir korkuyla, gerçekten de daha birkaç saat öncesine dek karımın ufak tefek bedeninin profilini azıcık aşan yedi aylık karnının, şimdi önünde ellerini birleştirmesini engelleyecek büyüklükte kocaman bir karına dönüşmüş olduğunu gördüm.

Eşimin uykusunun böyle haşin bir şekilde kesilişinin, ömrümün son günlerine dek beni korkutacak, kâbusların en uğursuzunun başlangıcı olacağı asla aklıma gelmemişti.

Pencerenin öte yanında, gökyüzü bir ültimatom vermişçesine dünyanın üzerine yağıyordu; yukarıda fırtınayla aşağıda nehir arasına sıkışıp kalmış olan şehir, yardım dilenen uzak ve zayıf bir gölge gibiydi; Paris Paris olalı böyle öfkeli bir Sen görmemişti. Sular, canavarsı yokuşu çıkıp, köprülerin korkuluklarına ulaşana dek, kıyıya inen basamaklı sekilcri hınçla dövmeyc başlamışlardı.

Bununla beraber, bir hamile kadının başına gelebilecek en tehlikeli şeyi hayal etseydim, en kasvetli fantezi bile o gece yaşanan, bu çağın bildiği en korkunç fırtınayla patlak

veren olayla kıyaslanınca çok hafif kalırdı.

Öfkeli bir yağmur yağıyordu. Pencereye kadar gidip, camı elimle sildim ve sudan bir perdeyle buzdan taşların, üzerinde birkaç sardunya saksısının orakla biçilir gibi darmadağın olduğu sahanlıktan ötesini görmeye izin vermediğini yaşadım. İleride, katedral, tufanın merkeziymiş gibi görünüyordu; Tanrının gazabı, sudan oluşmuş ağır kolonlar kusan olukların korkunç ağızlarından kendini gösterir gibiydi.

Korku dolu gözlerle, yüzü benim bakış açımdan karnının devasa çıkıntısının arkasında saklı kalan karıma bakıyordum.

Fırtınanın ilk beş dakikası birçok zarar oluşmuşmasına yetmişti bile. Karım sancıdan çığlıklar atıyordu. Umutsuz bir halde Maguerite'i örtülere sardım ve güçlükle kollarıma aldım.

Suların dizlerime kadar vardığını hissettiğimde sundurmanın sular altında kaldığını gördüm. Kullanılmayan eski bir masanın üzerine uzanmış olan eşim ölüyor gibiydi.

Atlar kişniyor, ağızlarından beyaz, kalın bir buhar çıkararak sırtlarını kamburlaştırıyorlardı. Onları arabaya bağlamanın yolu yoktu. Marguerite ağrıdan iki büklüm oluyor ve zaman gittikçe daralıyordu. Kapıya koşup bağırarak yardım istedim. Ancak kimse, kesinlikle hiç kimse yardımıma gelmedi. Tüm Paris halkı ani bir salgınla yok olmuş gibiydi. Karımın haykırışı beni derhal sundurmaya geri döndürdü. İçeri girdiğimde, onun sırtını duvara yaslayarak uzanmış olduğunu gördüm, nefes nefese ve buz gibi bir ter örtüsüyle kaplıydı, bacaklarının arasından fışkıran kan şelalesine elleriyle engel olmaya çalışıyordu. Başka koşullarda ve sevdiğim kadın söz konusu olmasaydı, tablonun ben-

de yarattığı hayrete mağlup olurdum. Ancak ani bir cesaretle, eşimin karnının barındırdığı meyveyi bu dünyaya getirmeye gayret etmeye hazır, kollarımı sıvadım.

Son nefesiyle, karım, ardı arkası gelmez kan kaybından bitkin ve solgun halde, vücudunun mecalsiz gücünün izin verdiği ölçüde ıkınıyordu. En temel içgüdünün itkisiyle, elimi soktum ve hemen küçük bir kafanın başka şeyle karıştırılamayacak şekline dokundum. Her şey biraz daha gayretle o küçük bedeni ellerime alabileceğimi düşündürürken, bir şeyin çıkışı kapattığını fark ettim. Elimi yavaşça döndürdüğümde, elimde tuttuğum küçük kafanın yanında aynı boyutlarda bir başkasının daha olduğunu çok net bir şekilde hissettim. Marguerite derin bir soluk verdi ve artık nefes almadığını görünce ümidimi tamamen yitirdim. Kederlerin en acısına tutulmuş, birinin yardımımıza gelmesini bekleyerek ciğerlerimin tüm gücüyle bağırdım. İki küçüğü kendi ellerimle dünyaya nasıl getirdiğimi Tanrı bilir.

Kızların sırtı korkunç bir sivilceyle, belli belirsiz insan biçiminde bir et parçasıyla birbirine bağlıydı. Korkumu daha artıran şey, o bağın kendi başına hareket ediyor olmasıydı, nefes alıyormuş gibi, bir büzülüyor bir geriliyordu. Kızları kollarımda havaya kaldırdığımda, benim hiçbir gayret göstermeme gerek kalmadan, kazara birbirlerinden ayrıldılar. O şey –suyla kaplı olan– yere düştü ve kayarak, yüzerek odanın bir köşesine gitti. Bu varlığın canlı oluğuna dair derin, güçlü bir izlenimin önüne geçemedim. Onun görünen hareketinin, üzerinde durduğu suyun hafif gelgitlerinden başka bir şey olmadığı fikrine kendimi inandırmaya çalıştım. Ancak, onu daha yakından incelemeye kalktığımda, o garip varlığın suyun yüzünde kalmak için çaba sarf ettiğine dair şüphem kalmadı. İşte o zaman, yarasalara benzer

grimsi bir deriyle kaplı, bir kurbağa larvası gibi küçük bir hayvan türüne benzer bir şey olduğunu algıladım. Üstelik bu korkunç şeyin bana bakmakta olduğuna yemin bile edebilirdim. Dr. Frankenstein, tabloyu hayal edin: Karım masanın üzerinde ölü, kızlarım kollarımda, bu fenomen, düşmanlık dolu gözlerle bana bakıyor ve ben yalnız, tamamen yalnız ve ne yapacağımı bilmez bir haldeyim. Birden benim bu ani talihsizliğimin, suda savaşım veren bu uğursuz şeyden başka bir nedeni olamayacağından emin oldum. O zaman –kızlarımı kollarımın arasında sıkıca tutarak– o bozuk şekilli ceninin olduğu yere kadar yürüdüm ve tabanımla yer arasında onu sıkıştırarak suda boğulmasını sağlamaya çalıştım. Tam o anda kızlarımın morardıklarını ve nefes alamadıklarını fark ettim. Bir şeyin diğerinin nedeni olduğunu kavramakta gecikmedim, çünkü ayağımı kaldırıp o şeyi boğulmaktan kurtarır kurtarmaz kızlarım tekrar nefes almaya başladılar. O küçük canavar şimdi bana nefret dolu gözlerle bakıyordu. Beni iyice korkutan, küçük ekseni çevresinde nasıl dönüp, bir fare hızıyla, süpürgeliğin tahtaları arasında kaybolduğunu görmek oldu.

Karım öldü. Kızlarımı Babette ve Colette adlarıyla vaftiz ettim, sağlıklı ve güzel kızlar olarak büyüdüler. O küçük canavarsı yaratık evin bodrumlarında dolanıp duruyor ve ender olarak ortaya çıkıyor. Sık sık alt katlarda –kütüphane ve mahzende– dolaştığını duyuyorum ve varlığından sadece ardında bıraktığı iğrenç izlerden dolayı haberdarım. Onu, yemeği için farelerle kavga ederken gördüm. Bir daha asla onu görmemiş olmama karşın yaşadığını biliyorum, çünkü kızlarım hâlâ nefes alıyorlar. Çoğu kez, uyumaya çalışırken, onun uğursuz varlığının karanlıklar içinde bana pusu kurduğundan şüphe duydum ve hâlâ acımasız bir inti-

kamdan korkuyorum. Benden nefret ettiğini biliyorum.

Bir sütnine kızlarımı beslemeyi üstlendi ve bir yıldan beri de özel bir öğretmen onların eğitimini yürütüyor. İkizler son derece sağlıklı büyüdüler ve bugün bile onları birbirinden ayırt etmemi güçleştirecek kadar birbirine eş bir güzellikleri var.

Mektup birdenbire sayfanın ortasında kesiliyordu. Polidori okuduğundan emin olmak için kâğıdın arkasına baktı. Bir sonraki sayfada sözü tekrar Annette Legrand alıyordu.

2

Yalnızca itiraf etmek fikri bile, içini utançla doldurduğu için, babam bu sırrın ağırlığını sadece kız kardeşlerimle paylaşmaya karar vermiş ve arkadaşına yazmaya başladığı mektup yarım kalmış. Ben onu çöp sepetinden aldım. Şimdi kız kardeşlerimin benim hayatta kalmamı sağlamaya çalışmalarının nedenini anlamışsınızdır.

Dr. Polidori, tahmin edebileceğiniz gibi, babamın itiraf ettiği olaylar özenli bir şekilde utanç süzgecinden geçmişler ve dramatik mea culpa havasına rağmen, hikâyenin ancak bir bölümünü anlatıyorlar. Ben onu suçlamıyorum. Ama, elbette, fedakârlık yüklü, yürek paralayan savunmasına rağmen, beni öldürmek istemiş olduğunu itiraf etmesi yüzünden onu asla bağışlamamalıyım. Aslında size yaşama karşı derin bir istek duymadığımı söyleyebilirim. Hâlâ ölmemişsem, elbette ki bunu babama ya da kız kardeşlerimin sevgisine borçlu değilim. Çocukluk günlerime ait buz gibi soğuk, demir kadar ağır anılarım var. Tabii ki kimseyi beni meşru olmayan bir yokluğa mahkûm ettikleri için suçlamıyorum. Mutlak adsızlığımı bizzat kendi çekilme isteğimden başka

hiçbir şeye bağlamıyorum. Çok küçüklüğümden beri vazgeçilemez bir yalnızlık arzusu duydum, hep karanlık ve sessiz yerlerde kalmaya yönelik –neredeyse fizyolojik– bir ihtiyaç içinde oldum. Her şeyi rakiplerimden, derinliklerin yaratıklarından öğrendim. Farelerden, kitaplara yönelik dinmek bilmez bir iştah; hamamböceklerinden içe işleyen gözlem gücünü; örümceklerden sabrı; yarasalardan, fırsatçılık duygusunu; lağım farelerinden karanlıkların derinliklerinde, ölçülemez uzaklıklarda dolaşmayı. Paris i, Parisli olmaktan en fazla gurur duyan kişiden daha iyi tanırım. Kenti bir baştan öbür başa ve Sen'i bir uçtan ötekine kadar aşan geçitleri ve koridorları bilirim ve eğer para benim için önemli olsaydı, Napoleon'un hazinelerini yüz, hatta binlerce defa çalabilirdim.

Çok küçüklüğümden beri kız kardeşlerimin yakınında olma ihtiyacı hissettim. Belki siyamlardan olmamız, tohumsal ve bedensel ve birbirine bağlılığımız dolayısıyla, belki de onların sağlıklarının gözetleyicisi olma isteğiyle –gerçi, benim yaşantım da onlarınkine bağlıydı– sanki, aslında, hâlâ üçe bölünmüş bir yaratıkmışız gibi, asla tamamen bağımsız bir varlık olamadım. Öyle ki, henüz hepimiz çok küçükken, öğretmen, sonsuz bir sabırla kız kardeşlerime alfabeyi öğretmek için kendini paralarken –çünkü şurası gerçek ki asla yeterince akıllı olamadılar; kaldı ki kafasız ya da geri zekâlıydılar dememek için böyle söylüyorum– ben havalandırma parmaklıklarının öte yanında duruyor, yarı karanlıkta öğrenmeye çalışıyordum. Okuma ve yazmayı böylc öğrcndim. Yinc çok küçük yaştan beri, cvdc benim yerimin alt katlar olduğuna karar vermiştim: Kütüphane, hatta daha da aşağısı, yani mahzen. Kitaplara olan düşkünlüğü kütüphaneye ayrılmış alanı –evin ikinci katı–

fazlasıyla aşan amcam Andre Paul Legrand'dan babama masal gibi bir kütüphane kalmıştı. Buna rağmen babam onca kitabın boşuna yer tutmaktan başka işe yaramayan gerçek bir baş belası olduğuna karar verip, bütün ciltleri karmakarışık bir halde, evin bodrumlarına taşıtmıştı.

Gerçekten güzel bir kütüphaneydi. Yumuşak ve görkemli koniler halinde tepe pencerelerinden inen ölgün bir ışık ona, sanki tuhaf bir kutsallık havası veriyormuşçasına, günahların en baştan çıkarıcısıymış gibi, harap ve terk edilmiş haliyle kendini bana sunan –sadece bana ait– bir tür pagan bazilikası, lüks ve insanı kendinden geçiren bir katedral. Nemli kâğıdın hoş kokusu, ciltlerin derisi, farelerin dişleriyle koparılmış kâğıtlar, harflerin üzerini istila eden kurtçuklar ve mantarlar, kitaplara, kendilerinden birbirine düşman sayısız hayvancığın beslendiği ölü bir hayvan görüntüsü veriyordu (Dr. Polidori, önemli biri olmak arzusuyla yazan kişi kötü yoldadır). Bu kör dövüşünün içinde leş yiyen bir hayvan olan ben de, kendi payımı istiyordum. Tam da büyük bir zevkle kendime sakladığım kitapları mideye indirmekte inat eder görünen farelere karşı uzun ve gözüpek bir mücadele oldu. Çabuk hareket etmeliydim, rakiplerim kitaplarımı yiyip bitirmeden, elimden geldiğince hızlı okumalıydım. Eşitliksiz bir mücadeleydi, çünkü en az yüz kemirgene karşı savaşmalıydım. Başka birine değil de, tam olarak ona derhal saldırmaları için bir kitabın benim ilgimi uyandırması yeterliydi. Ve tam da benim ruhuma en fazla hitap eden kitaplar, daha bir tutkuyla korumak istediklerim, benim açgözlü düşmanlarımın en fazla yeğledikleri kitaplar olmaya mahkûmdular. Bulamayacakları gizli bir köşe ya da aşamayacakları engel yoktu. İşte o zaman dedim ki, madem ki fareler benden daha bilgeydiler, benim de on-

ların atalarından kalma bilgeliklerinden ders almamdan başka çare yoktu. Eğer kitaplar hayvanların besini olmaya mahkûm edilmişse, ben yırtıcı hayvanların en yağmacısı olacaktım. Günlerce hiç durmadan okuyordum. Okuyup bitirdiğim sayfayı koparıp bir lokmada yuvarlıyordum. Kısa zamanda her yazarın, her metnin, her okul ve akımın tatlarını ve besleyicilik farkını öğrenmiştim. Farelere karşı yorulmak bilmez kavgamda, onlara ne kadar çok benzersem, kendimi ilk kez, o kadar çok, o kadar sonsuz bir şekilde insan hissediyordum. İnsanoğlunun, evrimi boyunca, çiğ yemekten pişmiş yemeğe geçmesi gibi, ben de kendi gelişimimi sağladım: Okuyup yutmaktan, yemeğe geçtim. Aynı kütüphane kadar zengin olan mahzenin yakınlığından da faydalanarak, her yazar için ayrı bir tat olduğunu ve bir başkasının diğeriyle birlikte hiç de iyi gitmediğini keşfetmiştim.

Yediğim ilk yemekler şunlardı: Quijote'nin *eski bir baskısı öğle yemeğimi oluşturdu; daha o gece, Lepantolu Çolak'tan heyecanlanmıştım; Örnek* Romanlar *ile akşam yemeğimi yedim, ertesi gün –buluş öylesine hoşuma gitti ki– kahvaltı niyetine, Soylu Şövalye'nin güzel bir Fransızca basımını yuvarladım, tabii ki, bu arada farelerle kıyasıya mücadele etmek zorunda kaldım. Genç* Werther'in Acıları'*nın leziz ilk basımının ve* Binbir Gece'*den içkili bir akşam yemeğinin peşine düştüm. Montaigne'in* Denemeler'*ini devirmiş olduğumdan, Phillipe de Commines, Sevigneli Markez ve Saint Simon Dükü bana çok yaradı.* Decameron'*un son üç sayfasıyla* Gargantua *ve* Pantagrel'*in son sayfalarını hâlâ saklıyorum: O kadar hoşuma gidiyorlar ki, bitirmemek için direniyorum. Aristo, Ovidius, Virgilius, Catulo, Lucresius ve Horacio'nun yanında İkinci Juan Everardi'nin* Buse-

ler'ini *yalayıp yuttum. Hatta tadı hiç de fena olmamasına rağmen hazımsızlık yapan,* Ruhun Tutkuları Üzerine Araştırma'yı *izleyen* Metot Üzerine Söylev'*in tadına çıkarmaya kadar vardırdım işi. Tahmin edeceğiniz gibi, tekrar okuma erdemine sahip değilim. Buna rağmen, organizmanın hafızası olarak adlandırmaya cesaret ettiğim bir şeye sahibim: Hep nankörlük eden her şeyi hatırlama yeteneğinden başka –size* Odisea'yı *baştan sona ezbere okuyabilirim– pek kabaca bir tabirle, bilmek olarak adlandırılan şey bir bilgi toplanması gibi ruhuma yerleşmekle kalmadı, kavramın en hayvani anlamıyla bir içgüdü kümesi gibi bedenime de yerleşti. Edebiyat benim doğal yaşam şeklim. Dr. Polidori, size bir deneme yapmanızı ciddiyetle öneririm: Okuduğunuz şeyi yiyin.*

John Polidori büyülenmişti. Çoğu defalar hafızasının zayıflığından hayıflanırdı. Bir fırsatı düştüğünde şu ya da bu şiiri ezbere okumayı ne kadar isterdi. Ancak onunki edebi değil, kavrayışçı bir hafızaydı; düşünceyi tam olarak hatırlayabilirdi, ancak bunu falanca şiirin oluşturulduğu vezin ve kafiyeye uyarlaması mümkün değildi. Bir dinleyiciyi esir almaya çalıştığı seferler, komik bir konuşma ile, asla kafiyesi tutmayan ve on bir heceli dizeleri yirmi dört heceliye dönüştüren, upuzun yapılarda şiirlerin içinde yolunu kaybetmişti hep. William Wordsworth'un Gezi'sini yanında getirdiği için, başlamak için bunu iyi bir fırsat saydı. Büyük bir istekle birinci sayfayı okudu, kökünden yolup çıkardı, parmaklarının arasında buruşturup ağzına götürdü. Kupkuru kâğıdı çiğnemek hiç de kolay olmuyordu: Sertti ve kenarları ağzını acıtıyordu. İlk seferde boğazından bile geçmedi. Kendi kendini geviş getiren bir tür hayvan gibi görüyordu: Şu kahrolası kâğıt bir türlü yutulmuyordu. Nihayet, mide bulantılarıyla başarısızlığa uğrayan bir-

çok denemeden sonra, yutmayı başardı. Şimdi kâğıt, yemek borusundan aşağı doğru inerken, kendini bütün bir koyun yutmuş bir boa yılanı gibi hissediyordu. İkinci sayfayla işin üzerine gitti. Beşinciden itibaren, artık bu iş çorba içmek kadar kolay hale gelmişti. Artık oburluğun doruğunda, doksan üçüncü sayfaya ulaştığında, Byron, beklenmedik bir şekilde ve kapıyı çalmadan, sekreterinin kapısını açtı. İkisi de taş kesilmiş halde birbirlerine bakakaldılar. Polidori'nin ağzı hâlâ siyah mürekkepli tükürüğe batmış dudaklarının kenarlarından sarkan kâğıtlarla tıka basa doluydu ve kucağında da kitabın geri kalanı duruyordu: Kapaklar ve raşitik birkaç sayfa. Çiğnemesini tamamladı ve gizlenemez olanı gizlemeye çalışarak gürültülü bir şekilde yutkundu. Topuklarının üzerinde dönüp girdiği yerden çıkmadan önce Byron fısıldadı:

– *Bon appetit.*

Cevap olarak Polidori'nin ağzından istemsiz, haşin, sert ve edebi bir fikir ortaya koymak için fazlasıyla kuru bir geğirti çıktı.

3

Yeraltı gezilerim sırasında tesadüfen en inanılmaz buluşlardan biriyle karşılaştım ki, hiç şüphesiz, benim için gerçek bir devrim değerindeydi. Sen'in altından geçip Notre Dame ile Saint-Germain-des-Pres'yi birleştiren tünelin yan geçitlerinde sık sık kâğıt ve mürekkep kokusu alıyormuşum gibi gelirdi ki, yoğunluğu göz önüne alınınca son derece bol miktarlarda olduğunu düşündürüyordu. Ancak, baskı mürekkebi kokusu değil de, endişe veren ve benim açımdan o başkasıyla karıştırmamın mümkün olmadığı el yazmalarına ait bir aromaydı bu. Sonunda, beni o baştan çıkarıcı kokunun kaynağına götüren geçidi bulmam zor olmadı. Anlayabildiğim kadarıyla Galland Yayınevi Kitaplığı'na ait bodrumlardı burası. Gözlerimin önünde o güne kadar gördüğüm hazinelerin en göz alıcısı uzanıyordu: Yerden tavana kadar istiflenmiş yüz binlerce el yazması. Değerini kavramakta geciktim. Mutlaka tahmin ettiğiniz gibi, kitap olarak şöhretin ışıklarını ve gelecek zamanları görmüş olan orijinaller değildi söz konusu olan, tam tersine, bir eserin alabileceği en zalim cezayı almış kitaplardı bunlar: Hepsinin ka-

paklarında, değerli taşlarla "YAYINLANAMAZ" yazan kırmızı bir mühür vardı. Keşke size, daha doğmadan önce ölüme mahkûm edilmiş olan o sayfalarda bulduğum muhteşem şeyleri anlatabilseydim... Sizi temin ederim eğer diğer şanlı, şöhretli ve kutsal kitaplar yerine bu sayfalardan bazıları yayınlanabilmiş olsaydı, Batı edebiyat tarihi bambaşka ve çok daha görkemli olurdu.

Edebiyatın bilinmeyen yargıcının, biz okurların yerine, yazılarla yazarların geleceğine karar verenin kim olduğunu öğrenme arzusuyla, yeryüzünde yaşamış en karanlık ve mantıksız kişilerden birini tanıdım.

Sunulan el yazmalarındaki hatalardan sorumlu olan kişi kitabevinin alt katında, kirli paslı bir çalışma odasında bulunuyordu. Arkasında, neredeyse o katın tüm alanını kaplayan devasa boyutlarda bir makine yükseliyordu. Adı bilinmez yargıç, evrensel büyüklükteki romanları, belki de, en titiz sınıflamaya tabi tutmuştu. Ta Murasaki No Shikibu'nun Gengji Monogatori'si, Kalila ve Dimna gibi doğu öykülerini, oradan Petronius'un Satiricon'u, Tanrının Cifar adı verilmiş olan şövalyesinin hikâyesi, hatta Quijote'ye ve Örnek Romanlar'a ve,tabii ki, Bocaccio, Quevedo, Lope de Vega, Defoe ve Swift'e, Lasage, Lafayette ve Diderot'ya kadar tüm kitapları kelime kelime saymış, her bir sözdizinsel ve dilbilgisel unsuru parçalara ayırmış ve numaralamıştı. Bu modellere uygun olarak, her romanın sayılabilen unsurlarını –sayfa ve kelime sayıları, ağırlık, başlık, isim, sıfat, zarf, edat, vs., vs. parçalara ayırmış ve ilgili ortalamaları hesaplamıştı. Ayrıca, cinsine göre, kitapların sayfalarında yer alan, "manevi içerikler" adını verdiği sayılamayan unsurları da göz önünde bulundurmuştu. Bu unsurları, örnekleri farklı uygulamalara tabi tutarak değerlendirme-

nin de mümkün olduğuna karar vermişti. Böylece bunları, örneğin, anormal ağırlıklara, yüksek sıcaklıklara, buhara, sert hareketlere, vs. tabi tutmuş ve bu yolla zamanların hafızasında en fazla kalan kitapların, tesadüfen, bu süreçlerden sonra ağırlıkları değişmemiş olanlar olduğunu keşfetmişti. Bu özelliği genel kural olarak kabul ederek, okuma makinesi adını verdiği şeyi tasarlamıştı.

Makinenin alt kısmında bir ocağı besleyen otlarla ısıtılan büyük bir kazan vardı. Kocaman iki baca, yayınevinin çatısını aşıyordu. Makinenin el yazmalarının içeri konulduğu küçük bir kapısı vardı. İlk adım olarak kitap tartılıyordu. Eğer ağırlık kabul edilebilir ortalamalar içindeyse, eserin sahip olması gereken sayfa kadar dişleri olan bir silindirden oluşan sayfa sayıcısına taşınıyordu. Eğer söz konusu el yazması "biçimsel" zorunlulukları yerine getiriyorsa, manevi içeriğinin değerlendirilmesi için uygulamaya tabi tutulduğu "maneviyat kamarası"na geçiyordu. Eğer örnek tüm deneyleri başarıyla geçerse, otomatik olarak, üzeri mavi mürekkepli bir yazıyla "YAYINLANABİLİR" yazılarak mühürleniyor ve yolculuğunu onu baskıya götüren uzun bir tüple tamamlıyordu. Eğer bunun aksine, el yazması ilgili parametrelere uymuyorsa, ucu alt katların en derinine açılan bir tüpün kara ağzına düşüyor ve kırmızı bir mühürle "YAYINLANAMAZ" yazılarak nitelendiriliyordu.

Aslında, bu kimliği bilinmeyen yargıç, makinesini sadece zaman kazanmak ve böylece o hararetli okuma işinden kurtulmak için icat etmişti. Ancak, onu harekete geçiren tembelliği değildi; tersine, en büyük arzusunu, karanlık varlığına bir değer katması gereken işi, yani mükemmel romanı yazmayı başarabilmek için kendine daha fazla zaman yaratmaktı amacı. Gerçekten de, formül elindeydi. Sırrın

Anahtarı adını verdiği romanın düzeltmeleri on yılını almıştı. Son noktayı koyduğu o büyük günde, yeni eserini koltuğunun altına sıkıştırıp baskıya götürmekten başka bir şey yapmasına gerek yoktu. Eninde sonunda yargıç kendisiydi. Ancak, merakın baştan çıkarıcılığına dayanamamıştı. Makinesinin küçük kapısını açmış ve memnun bir gülümsemeyle kitabın gerekli aşamalardan geçmesine izin vermişti. Dehşet içinde, kendi icat ettiği makinenin, apaçık bir hor görmeyle, el yazmasını kitabevinin cehennemlerine gönderdiğini görmüştü.

Ocakçı, yargıcın kararlı adımlarla makinesinin içine girmesini önleyecek bir şey yapmaya zaman bulamamıştı.

İçime korku dolarak, kitapevinin en alt katlarında, kendi el yazmasının yanında yatan cesedi gördüm. Aynı orijinalin kapağındaki gibi, yargıcın alnında kırmızı ve parlak harflerle "YAYINLANAMAZ" yazısı okunuyordu.

4

Yaşamımın ilk yıllarında rahat bir inziva hayatı sürdürdüm. Son derece de mutluydum. Benim kendi cennetim vardı. Her şey elimin altındaydı. Yeraltındaki gece gezintilerim, Paris'in tüm kütüphanelerine gitme ve çözmeyi öğrendiğim yabancı dillerde yazılmış en egzotik kitapları yuvarlama olanağı sağlıyordu. Kimsenin varlığına ihtiyaç duymuyordum. Ancak, kadın olma yaşı gelince, yaşantımda korkunç bir şey ortaya çıkacaktı.

Akşamdan sabaha, aynı bir tırtılın kelebeğe dönüşmesindeki ani telaşla, bende de korkunç bir değişim ortaya çıkacaktı. Umutsuzluk içinde kendimi, o kadar keyif aldığım mutlu ve mutlak yalnızlığımı terk edip "benzerlerimin" nankör varlığına bağımlı olmaya mecbur görüyordum. Bir kadın olduğum o gün, beni ivedi, acil ve ertelenemez bir şekilde –kelimenin tam anlamıyla– bir erkeği tanıma ihtiyacı sardı. Sık sık beni hazırlıksız yakalayan o tahrik taşkınlıkları değildi; okuduğum bazı kitapların bende sıklıkla sebep olduğu o aşağılardaki ıslaklıklar da değildi söz konusu olan. Çare olarak o mahrem teselliyi kendime nasıl verece-

ğimi gayet iyi biliyordum. Başımın çaresine bakabilirdim, aslını ararsanız, tam yerini bulan kendi okşamalarımı –benim anatomimi benden iyi kimse bilemez– herhangi bir erkeğin bana dokunmasına tercih ederdim. Ama bu tamamen yeni ve tamamen fizyolojik nitelikte bir şeydi: Eğer duyduğum ihtiyacı herhangi bir fiziksel gereksinimle karşılaştırmam gerekse, bunu açlıkla ya da susuzlukla kıyaslayabilirdim kolaylıkla. Bir erkeği bulmayı başaramazsam, aynı yemeyi ya da su içmeyi bıraktığımda olacağı gibi, öleceğimi hissediyordum. Gerçekten de, geçen zaman bunun bir mecaz olmadığını gösterecekti. Sağlığım o kadar bozuldu ki, neredeyse hareket etmemi bile engelleyecek kadar halsiz düştüm. Tahmin edebileceğiniz gibi, kız kardeşlerimin sağlığı da benimkiyle aynı durumdaydı, benim tükenişim ilerlerken onların yaşamı da aynı oranda sönüyordu.

Kız kardeşlerim son derece güzel iki küçük kadındılar. Ve güzellikleri, erken gelişmiş ve ihtiraslı şehvetlerinden hiç de geri kalmıyordu. Ben gözlerimle, havalandırmadan, o zamanlar babamın ortağı olan ve ikizlerin müzik eğitimini üstlenmiş bulunan Monsieur Pelián'ın şehvetli oyunlarına kendilerini nasıl sunduklarını görmüştüm. Monsieur Pelián kız kardeşlerimi ziyaret etmek için genellikle babamın olmadığı zamanları seçerdi. Size söylediğim gibi, oyundu bunlar; evet, ıslak ve müstehcen, ama sadece oyun. Monsieur Pelián kızları dizlerine oturtur –her biri bir dizine– önce onlara küçük bir hikâye anlatırdı, tabii ki oldukça kaba saba, ama utançtan kıpkırmızı kesilmeleri için –ki aslında bu tam anlamıyla tahrik olmaktandı– yeterince etkili bir hikâye. Karşısında birbirinin tıpatıp aynı iki güzel bebek bulunması Monsieur Pelián'da sosuz bir kendinden geçme duygusu uyandırıyordu; duygunun doruklarına ulaşması

artık kız kardeşlerimin güzelliğinden değil de, ikisi arasındaki bu mükemmel benzerlikten kaynaklanıyormuş gibi görünürdü. Pelián'ın tercih ettiği "Farklılıklar oyunu" adını verdiği oyundu. İkizlerin ona itiraf ettiklerine göre, ikisinin anatomileri arasında sadece dört küçük farklılık vardı. Babamın ortağı hiçbir zaman tam olarak hangisinin Babette hangisinin Colette olduğunu bilmediğinden, farklılıkları dokunma duyusuna başvurarak bulmalıydı. O zaman, kız kardeşlerimin sarı buklelerini okşayarak başlıyordu işe. Narin piyanist parmaklarıyla, özenle önce birinin ensesine dokunuyordu, sonra yavaşça boynuna kadar iniyor ve işinin ustası bir çeşnici gibi, dudaklarıyla kulağının ucuna hafifçe dokunuyordu –bu da kız kardeşimi hemen mavi ve şeffaf gözlerini kapatıp belli belirsiz bir soluk vermeye mecbur ediyordu; dilini Mısırlı boynundan aşağı kaydırarak omzuna kadar indiriyordu. Sonra uzaklaşıyor ve ayakta, bir yaprak gibi titreyen ve daha fazla okşanmayı arzulayan kardeşimi bırakıyordu. Diğerine yaklaşıyor ve operasyonu aynı sonuçlarla diğerinde tekrarlıyordu.

– Buraya kadar farklılık bulamadım diyordu, pes bir fısıltıyla ve sonra incelemeye devam ediyordu.

Monsieur Pelián piyanonun sandalyesine oturuyor ve kız kardeşlerimden birini kendine doğru çekiyor, ona nezaketle önünde ayakta durmasını buyuruyor ve henüz ona dokunmadan, yavaşça ekseni etrafında dönmesini istiyordu. O zaman mösyö önce, tatlı ve yeni çıkan, uçları sadece mösyönün bakışlarının etkisiyle taş gibi sertleşen ve elbisenin altından belli olan göğüslerin profilini istekli gözlerle inceliyordu. Sonra, daha dönmeye devam ederken, gözleri o geniş ama hâlâ çocuksu kalçaların üzerinde oyalanıyordu; o zaman kız kardeşim, kalçalarının doğal olarak olduğundan

daha belirgin hale gelmesi için belini büküyor ve mösyöye yaklaşarak kalçalarını burnunun dibine sokuyordu. Ama Pelián onları reddediyor, onun yerine, kardeşimi sert ve uzun butlarından kavrıyor, hafifçe ve elbisenin üzerinden o zamana kadar artık tamamen ıslanmış ve sıcak vulvasının yakınlarına doğru sürtünüyordu. Aynı önceki gibi, onu kendinden uzaklaştırıyor ve diğer kardeşimin ortaya gelmesini istiyordu. Aynı titizlikle sahneyi tekrarlıyordu.

– Buraya kadar da hiçbir farklılık bulamadım, diye fısıldıyordu, Monsieur Pelián düşünceli bir can sıkıntısıyla; araştırmaya devam etmeliyim.

İşte o zaman en çok beklenen bölüm geliyordu. Kız kardeşlerimden piyanonun kapağına yan yana oturmalarını rica ediyor, önce sert ve biçimli baldırlarını okşuyor ve her ikisinin bir ayağını eline alarak tabanlarını, o zamana kadar sertleşmiş ve çarpan bir yürek gibi atan, skandal yaratacak büyüklüğünü barındıramaz gibi görünen pantolonundan müstehcen bir şekilde belli olan organına sürtüyordu. İşte, bu pozisyonda, Monsieur Pelián diliyle baldırlardan suskun, ancak, hafif sarsılmalarla o kadar iyi tanıdıkları okşamalar için yalvarır gibi görünen dudaklara kadar çıkıyordu. Bir yandan dili birinin suskun dudaklarının kenarından doğru görünen canlı, küçük –dimdik ve kırmızı– çıkıntısını dolaşırken, narin, uzun ve marifetli parmaklarının önce birini, sonra ikisini, son olarak da üçünü diğerinin tatlı ve alev alev yanan içerilerine yavaşça sokup çıkarıyordu. Kız kardeşlerim birbirlerini öpüp karşılıklı olarak göğüs uçlarını okşarlarken inliyorlardı. Zevkten çıldırma sınırlarına geldiklerinde, mösyö doğruluyor, birkaç adım uzaklaşıyor ve uzun uzun, soluk soluğa bir halde ipekten bir tere batmış kardeşlerime bakıyordu.

– Hâlâ hiçbir farklılık bulamadım diyordu, bozulmuş halde. Giysisini düzeltiyor, topuklarının üzerinde dönüyor ve çekiliyordu. Kapının eşiğinde başını çevirip veda ediyordu:

– Belki sonraki derste. Bir dahaki derse kadar size bugün öğrettiklerimi çalışın.

Kapıyı arkasından kapatıyor ve onlar öylece piyanonun kapağına oturmuş, bacakları açık, vulvaları ıslak ve göğüs uçları istekli, birbirlerine bakakalıyorlardı.

5

Monsieur Pelián ihtiyacımız olan şeyi bize verebilecek tek kişi gibi görünüyordu. Ama, o zamana kadar benim varlığımdan haberdar olmayan Monsieur Pelián a bunu açıklamaya hazır mıydık acaba? Eğer kısa bir zamanda, canavarsı üçüzlerini sakladıkları öğrenilirse Legrand ikizlerinin kaderi –ve tabii babamınki de– ne olacaktı? Otoritelerin benim kaderimin tecrit edilmek olması gerektiğine karar vermeyeceklerini nasıl bilebilirdik? Hastalıklı doktorlarca hangi iğrenç araştırmalara tabi tutulacaktım? Her şey bir yana, en yakın ihtimal olan Monsieur Pelián'ı, kendini benim canavarsı kişiliğime vermeye nasıl ikna edecektik? Babamın ortağı ne kadar kötü ahlaklı olursa olsun, şehvetli hayal gücü ne kadar aşırı çarpık olursa olsun, şehvetini bir lağım kemirgeninin tüyleriyle kaplı, vaktinden önce doğmuş bir çocuğa, kötü kokan bir zırvaya, derin karanlıkların en pis hayvanlarının sentezine verecek kadar ileri gitmesi çok zordu. En akla yakın olasılık, mösyönün koşarak evden kaçması ve korkunç bir fenomenin görüldüğünü ihbar etmesi ya da en iyi olasılıkla, korkuya kurban gidip ölmesiydi.

Kız kardeşlerimle olası bir başka yolun genellikle mösyö ile oynadıkları diğer oyun olduğuna karar verdik: Körebe.

Kız kardeşlerim yataktan çıkmıyorlardı. Umutsuzluğun sınırında olan babam, doktoru çağırmaya hazırlanıyordu. İkizler bunu yapmamasını, onun yerine, ortağını çağırtmasını istediler. Nedenini anlamadan, bu garip isteği yerine getirdi babamız. Ben, kendi adıma, kız kardeşlerimin odasına açılan havalandırma deliğinden bir yere kıpırdamıyordum.

Babam, Monsieur Pelián ile birlikte geri döndü, Pelián çaresiz bir kederle, gerçekten endişeli, ölmekte olan solgun kız kardeşlerime baktı. Babette babamızdan bir an için onları Monsieur Pelián ile yalnız bırakmasını istedi. Bir yandan da kızlarının eğitimini emanet ettiği ortağının onurundan asla şüphe duymamış olan babam, kız kardeşlerimin, bir günah çıkarıcıymış gibi, son dileklerini söylemek ve çocukça suçlarını itiraf etmek istediklerini düşündü. Arkadaşı ve ortağı olan bu adamı kucakladı ve sonra hıçkırıklarını tutarak, odadan çıktı.

Monsieur Pelián, iki yatağın arasında ayakta, kederli bir merakla kız kardeşlerimi seyrediyordu.

– Kızlarım, diye söze başladı, babanız ağır hasta olduğunuzu haber verir vermez, bir an bile düşünmeden koştum geldim. Size nasıl faydalı olabilirim bilmiyorum, dedi duygu yüklü bir halde. Her ikisinin yatağının ayakucunda diz çökerek sözlerine devam etti: "Doktor değilim. Ama dileyin benden ne dilerseniz."

Babette dirseklerine dayanarak güçlükle doğruldu ve kulağını ağzına yanaştırmasını istedi:

– Körebe oynamak istiyoruz.

Mösyö, Babette in delirip sayıkladığını sandı.

– Kızım, dedi sarı buklelerini okşarken. "Ne dediğinizi

bilmiyorsunuz..."

– Ne dediğimizi çok iyi biliyoruz diye sözünü kesti Colette, kısık ama buyurgan bir sesle, sizden bunu rica ediyoruz: İsterseniz bunu son arzumuz olarak kabul edin.

– Lütfen, bizi reddetmeyin, diye yalvardı Babette, Monsieur Pelián'ın karanlık içgüdülerini öylesine harekete geçiren o masum ve ahlaksız şehvetli yüz ifadesini takınırken.

– Ama ya babanız içeri girerse, diye mırıldandı piyano öğretmeni. "Düşünün bir, siz böyle... hasta ve ben..."

– Kapıyı kilitleyin de gelin, diye fısıldadı Babette, mösyönün artık kabul ettiğinden emin olmuş, işaret parmağını öğretmeninin dudakları üzerine bastırarak.

Colette, Pelián'ın gözlerini bir bantla bağladı.

– Hile yapmayın, gizlice bakmak yok.

Oyun, mösyönün ona dokunanın kim olduğunu tahmin etmeye çalışmasından oluşuyordu. Öğretmen yanılırsa, elbiselerinden birini çıkarıyorlardı. Kız kardeşlerim yatağın kenarına oturdular ve ortalarına da mösyöyü aldılar.

Önce Babette, yavaşça, zor algılanacak şekilde, dilini Pelián'ın dudaklarının kenarına değdirdi.

– Ah, çapkın, senin soluğunu tanıyorum: Colette.

Kız kardeşlerimin gülmeye bile güçleri yoktu.

– Oh, oh, yanlış. Yelekten başlıyoruz.

Yavaşça, teker teker, yukarıdan başlayarak yeleğin düğmelerini çözdüler ve sonuncusuna gelince, kasten, pantolonun altında şişmeye başlayan kocaman çıkıntısına sürtünmeden edemediler. Sonra, yine Babette, işaret parmağını adamın ağzına soktu.

– Bu parmak, hiç şüphe yok ki Babette'in, dedi mösyö, kendinden emin.

Onurlu olacak zaman değildi, genellikle yaptıkları gibi

oyunu uzatacak durumda da değillerdi, bu yüzden en hızlı yoldan gitmeye karar verdiler.

– Bir kez daha cevap hayır. Şimdi ayakkabılar.

Yorgun yorgun soluyarak biri sol ayakkabısını, diğeri de sağını çıkardı. Kurallara göre ayakkabıların her biri farklı giysi olmalıydı, ama koşulları göz önünde bulunduran mösyö hiç üzerinde durmadı. Arkadaşı ve ortağının birden içeri girebileceğini düşünerek gerçekten endişeleniyor, bu da, paradoksal bir tepkiyle, onu daha çok tahrik eder gibi görünüyordu. Sonra Colette her iki elini birden Pelián'ın şiddetli çarpınmalar içindeki şişkin pantolon önünden başlayıp kasıklarına kadar geçirdi.

O hapsedilmiş vahşinin boyutundan ve hareketlenmesinden büyülenmiş haldeki ikizler, her biri bir elleriyle onu sıkıştırdılar ve ellerini bir ucundan diğerine gezdirdiler; artık kural kaide tanımadan, piyano öğretmeninin üzerine atıldılar. Babette ağzının üzerine oturdu ve onu dilini yanan morluğunun içine sokmaya zorladı. Colette, mösyönün, çapını ağzına güçlükle alabildiği kalın soykasını soyup ortaya çıkaracak şekilde pantolonunun önünü açtı.

İşte o zaman ben havalandırma parmaklığından ayrıldım ve son gücümle üçlüye katıldım. Babette bağın iyice kapalı olup öğretmenin gözlerini tamamen kapatıp kapatmadığını kontrol etti. Colette elinde tuttuğu şeyi bana tam zamanında sundu ve sıcak sıcak ve bol bol fışkıran o lezzetli yaşam iksirini son damlasına kadar içtim. Ve içerken, bedenime nasıl mucizevi şekilde yeniden yaşamın, o varlığın ta kendisinin tohumunu taşıyan selle aynı bollukta yaşamın dolduğunu hissediyordum.

Monsieur Pelián gözlerindeki bağı çıkardığında, ben yine sevgili kütüphanemdeydim. Öğretmen şaşkınlık içinde,

birkaç dakika öncesine kadar can çekişen o iki zavallı çocuğun şimdi pembeleşmiş ve canlılık dolu yanaklarıyla hayat fışkırdıklarını gördü.

Babam odaya girip kızlarını tamamen iyileşmiş görünce arkadaşını kucakladı, ellerini öptü ve neredeyse ayaklarını öpecek oldu.

– Şimdi yanılmadığıma eminim: Sen William'sın dedi, gizemli bir şekilde, bitkin, şaşkın, kendini oyunu yeniden başlatmaya hazır hissetmeyen Monsieur Pelián.

6

O uzak yıllar boyunca, Pelián, yaşamımızı borçlu olduğumuz kişi olduğunu bilmeden varlığımızın tatlı iksirini bize verdi. Böylece Babette ve Colette güzellikleriyle aynı oranda büyüdüler ve kısa zamanda son derece güzel iki kadın oldular.

Erkekliğinin günbatımında, kız kardeşlerim yaşlı ve artık cazibesini kaybetmiş olan Monsieur Pelián'dan iyice faydalanmayı da becerdiler. Piyano öğretmeninin seçkin tiyatro çevrelerinde çok iyi arkadaşlıkları vardı. Onun koruması altında ve ikizlerin müzikalden çok tiyatro yetenekleri olduğu görülerek, kız kardeşlerim pek büyük engellerle karşılaşmadan, merkezi la rue Casimir-Delavigne üzerindeki küçük bir tiyatronun üstünde bulunan Theâtre sur le theâtre topluluğuna girdiler.

Babam kızlarının biraz kötü olduğundan şüphelendiği o çevrelere girmelerini pek hoş karşılamıyordu. Ancak, eski dostu Pelián'ın ısrarları karşısında, başlangıçta zorla da olsa, sonunda kabul etti. Topluluğun yönetmeni, profesyonel kriteri kadınlara karşı önüne geçilemez düşkünlüğünde ıs-

rarlı görülen bir adam olan Monsieur Laplume dü. Gerçekten de, yönetmen, Babette ile Colette'in tıpatıp güzellikleri karşısında ayaklarına kapanmakta gecikmedi. Monsieur Pelián'dan birkaç yaş daha gençti; kız kardeşlerim artık düşkün biri olan piyano öğretmeninin yerini alacak birini hemen bulmuşlardı.

İkizler bu yeni ilişkide, birlikte kendilerini iyi hissettikleri ateşli ve çekici bir aşık bulurken, aynı zamanda bu ilişkinin yararlı yanı da reddedilir bir şey değildi: Sadece garanti altına alınmış bir sıklıkla yaşamsal dozu almakla kalmıyorlardı, bu arada, neredeyse her zaman çetin olan tiyatro oyunculuğu basamaklarını, başrol oyuncularının yerini almaya varacak kadar tırmanmışlardı. Tabii ki, düzlükten doruğa ulaşmakta kaybettikleri zaman, yeteneklerinden daha fazla da olsa, kısa olmuştu. Kız kardeşlerim topluluğun erkeklerinin büyülenmiş hayranlığını ve bunun karşısında, geri kalanların öfke dolu antipatisini kazanmakta zaman kaybetmediler. Öyle ya da böyle, son derece genç olan Legrand ikizleri artık meşhur iki aktris olmuşlardı. Erkekleri baştan çıkarmak onlar için hiçbir zorluk oluşturmuyordu; aksine, onlara kur yapan bir sürü yakışıklı erkek vardı ve elbette soyunma odalarının kapısında uzun kuyruklar oluşturuyor ya da tiyatronun çıkışında, tiyatronun sundurmalarının altında toplanıyorlardı. Doğal olarak, kaçınılmaz olanın gelmesi de gerekiyordu.

Ani şöhret karşısında bekleneceği gibi, bir sürü evlenme teklifi almaya başladılar. Monsieur Laplume, işi ellerinde çiçek buketleri ve hediyelerle kız kardeşlerimin soyunma odasının kapısında sıra oluşturan isteklileri tekme tokat kovmaya kadar vardırdı. Ama bu çabuk öfkelenen yönetmen ne kadar uğraştıysa da, sonunda ve neredeyse aynı zaman-

da, iki yakışıklının onların gönlünü çalmasını önleyemedi. Legrandlar iki genç kardeşe aşık olmuşlardı.

Birdenbire ben engellerin en nefret edilenine dönüşmüştüm. Sadece aşkın ürünü sıvıyı benimle paylaşmaya hiç niyetli olmamalarından değil, ayrıca özlemle beklenen evliliğin, yataklarda, yerine getirilmesi olanaksız bir hayale dönmesindendi. Zorla ve ne kadar isteğimize aykırı da olsa, bir arada olmaya mecburduk. Ayrı evler kurmak olasılığı nasıl düşünülebilirdi? Kız kardeşlerim isteklilerine benim canavarsı varlığımdan söz etme ihtimalini ciddi ciddi düşündüler. Ama, aslında kendilerinin de canavarsı bir üçlünün parçası olduklarını beyan eden korkunç açıklama karşısında isteklilerin korkup kaçmayacaklarından nasıl emin olabilirdik? Bu son sorun çözülse bile, müstakbel kocalarına nasıl çocuklar vereceklerini nereden bilebilirdik? Dünya üzerinde bize benzer yeni canavarlar türeyip türemeyeceğini acaba nereden bilebilirdik? Bana karşı nefretleri öyle derinleşmişti ki, eminim, bu kendi sonları da demek olmasa, gözlerini kırpmadan beni öldürürlerdi. Ve onları suçlamıyorum.

Dr. Polidori, bunun bende yarattığı fırtınayı ve suçluluk duygusunu anlatacak kelime bulamıyorum. Elbette, bunu bir aziz ruhuyla söylemiyorum, eğer benim ölümümün sonuçları kötü olmasa, bizzat ben kendi yaşamıma son verirdim. Ama amacım olayları dramatize etmek değil.

Kız kardeşlerim kararların en zalimini aldılar. Aşka kesinlikle veda etmekten başka seçenekleri yoktu. Ama onları buna iten aynı nedenle, sekse veda edemezlerdi. Öylesine vakitsiz bir şekilde, kendilerini sonsuz bir cehennem azabına mahkûm ederek, açıklama yapmadan ilişkilerini bozdular. Bu nedenle, ünlerini lekeleyen söylentiler karşısında kız

kardeşlerimin haksız bir şekilde "hafif" olarak damgalanmış yaşamlarının, aslında, saf ve güç bir fedakârlık eyleminin, yani aşka veda etmelerinin, olayın sadece görünen yüzü olduğunu söylemeyi görev biliyorum. Bu paradoksal çile çekmeye mahkûm etme davranışıyla, duygusal ilişkilerindeki kaçamakları, hafiflikleri ve sözlerini yerine getirememeleri açıklığa kavuşuyor. Bu yüzden eğer kız kardeşlerim aşağı tabakadan ve herhangi bir manevi özellikten veya sadece tensel cazibe dışında herhangi bir çekicilikten yoksun erkeklerle arkadaşlık kurmaya mecbur kalıyorlarsa, bunu yalnızca aşktan kaçmak amacıyla yapıyorlardı.

Dr. Polidori, eğer size kız kardeşlerimin bazı sırlarını açıklıyorsam bunu sadece onların lekelenmiş saygınlıklarını temizlemek için yapıyorum. Bunu söyleyip iyi adlarını ve onurlarını kurtardıktan sonra bu olayları karıştırmayı bırakacağım. Sadece bizim konularımıza –sizinkilere ve benimkilere– ait olanların üzerinde duracağım.

7

Yine de, sevgili doktorcuğum, yıllar boşuna geçmedi. Size uzun biyografilerimizi anlatıp zamanınızı almayacağım. Kız kardeşlerimin eski canlılığı zamanın akışıyla yok olup gitti. O mükemmel ve dimdik büstler hacmini ve dayanıklılığını yitirdi, hatta bir çift sıska, sarkmış et parçasına dönüştüler. Legrandların armalarının burcunu oluşturabilecek geleneksel amblemleri olan kalçaları, birer içyağı kalıntılarına dönüştüler. Ayrıca, her geçen gün ısrarla artan kırışıklıkları gizleyecek ne bir tuvalet şekli, ne de bir losyon vardı. Artık ılık süt banyoları durmadan artan göğüs lekelerini silmeye yaramıyordu, düzgün ve bir porselen gibi olan, eskiden gurur duydukları o ciltleri şimdi kalın dokunmuş bir tuvaldi artık. Yavaş yavaş, sayıları düzineleri bulan yakışıklı delikanlılar ortadan kaybolmaya başladı. En eski ve sadık aşıklar erkeklik güçlerini tamamen yok olana dek kaybetmişler ya da en kötüsü, ihtiyarlıktan ölmüşlerdi. Kısacası, kız kardeşlerim artık çökmüşlerdi ve para teklif ederek bile bir erkek bulamıyorlardı, çünkü erkeksi tepkileri uyandırmayı bile beceremiyorlardı. Öte yandan, görüntüyü

kurtarmak zorundaydılar, çünkü, tahmin edeceğiniz gibi, hep şüphe götürür ve yalanlanabilir söylentiler başka şeydir, açıktan açığa ve ihtiyatsız teşhirse çok başka. Dr. Polidori, can çekişmeye başlamıştık, çünkü o yaşam veren tohumdan haftalarca bir damla bile getiremiyorlardı. Ve –bunu utanç içinde anlatıyorum– kız kardeşlerim dilenci kılığına girip yakın caddelerdeki genelevlere dalarak en sefil genelevlerin çöplüklerini alt üst edip, daha fazlası olmasa bile, bir damlacık tatlı ve beyaz yaşam tohumundan bulmak için kondomlar arıyorlardı. Tabii ki bu yeterli değildi: Çölde kaybolmuş bir Bedevinin susuzluğunu kendi umutsuzluğundan doğan bir damla yaşla gidermesi gibiydi.

Ölüyorduk.

Üçüncü Bölüm

1

İLK KURBAN

Paris artık düşman ve tehlikeli bir kente dönüşmüştü. Fransa Legrand ikizlerini hatırlıyordu hatta şimdiki yaşlı ve çökmüş hallerine karşın, kent sakinlerince hâlâ tanınıyorlardı. O beyinsizlik şöhreti onlara hep belli bir çekicilik ve dedikodudan doğan bir gizem halesi verdiyse de, Paris'in kenar mahallelerinde bir adam bulmaktan umudunu kesmiş bir çift yaşlı erkek delisi olarak ortalarda dolaşamazlardı. Belkide, bu koşullar altında en akıllıca işin, tanınmamak olduğundan yola çıkarak, Paris'i terk etmeye karar verdiler.

Her seyahate çıkmak zorunda kalışımızda ne aşağılamalarla karşı karşıya kaldığımı anlatamam! Sadece benim canavarsı kişiliğimi kimselere göstermemek amacıyla kız kardeşlerim, köpekler için bir seyahat kafesi almışlardı. Acı çeken –izniniz olursa– insanlığımın ancak sığdığı o hücrede kaç saat hapis kalmam gerekti! Bir at arabasının arka bagajında ya da daha da kötüsü, nankör hayvanların eşli-

ğinde bir geminin mikroplu mahzeninde seyahat ederek, ne uzunluklara katlandım...

Avrupa'nın neredeyse bütün büyük kentlerini dolaştık. Kız kardeşlerim bize gereksinim duyduğumuz şeyi verebilecek iki yakışıklıyla tanışma hayalini kuruyorlar, sakin bir tanınmazlık ve dingin bir mutluluk içinde bir hayat elde etmeyi diliyorlardı. İşte, o her bekâr kadının istediği şeyler. İlk durağımız olan şık Budapeşte'de, akşamleyin Tuna kıyısı boyunca, Buda'nın beylik sınırları üzerinde Fransız köklerini dolaştırıp geceyi utançlarını üstlenip Peşt'in pis kıyılarındaki genelevlerin kapılarından kondom toplayarak bitirdiler. Londra'da şansları daha da kötü gitti; Roma'da en zalim aşağılamalara kurban gittiler; Madrid bir felaketti. San Petersburg'da neredeyse donuyorlardı. O zaman kendi kendilerine, aklı başında ve zalim bir değerlendirmeyle, ümit besleyebilecekleri en iyi geleceğin büyük şehirlerde değil, kırların dinginliğinde bulunacağını söylediler: Eğer yalnız kalmış çobanlar zorunlu perhizleriyle zorlanan içgüdülerini pis kokulu koyunlarında gideriyorlarsa nasıl olur da onları hiç değilse belli bir hoşnutlukla kabul etmezlerdi. Kız kardeşlerim kendi düşkünlüklerini kabul ediyorlardı, ama ne kadar yıpranmış olurlarsa olsunlar, kötü kokulu keçilerle yapılacak kıyaslamayı kaybedeceklerini düşünmüyorlardı. Ama tedbir her zaman en iyi danışman olduğundan, her ihtimale karşı, melemeyi de öğrendiler.

2

Böylece, İsviçre Alplerinde güzel ve gösterişsiz bir eve yerleşme kararı aldık.

İlk kurbanın, aslında, hayatta kalma gereksinimi ile şehvet arası trajik bir birleşimin ürünü olduğunu düşünüyorum.

Gösterişsiz konağımızın kâhyası genç ve tabii yakışıklı bir adamdı: Köylü davranışları kendisine neredeyse vahşi bir çekicilik veren, Galli bir ailenin oğlu, yapılı bir köylü. Derek Talbot, adı buydu, bizim evimizden biraz ötede oturuyordu. Kız kardeşlerim pencerenin önündeki çiçeklerinin arkasına saklanıp onu gözetliyorlardı. Belki de köylü masumiyetinden ve toprakla arasında var olan neredeyse eskil ilişkiden dolayı, çimenleri biçmek için hep gömleğini çıkarıyor, bu da bizi –öyle diyelim– endişelendiriyordu, çünkü Fidias'ın elleriyle oyulmuş gibi bir sırtı ve hayvansı bir fiziksel gücün göstergesi olan kolları vardı. Makası her kavradığında müstehcen bir şekilde kabarıyorlardı ve çalışırken kollarının olduğu kadar hoş ve ereksiyon bakımından marifetli olduğunu hayal ettiğimiz organını temsil ettiğini

düşünmeden edemiyorduk. Ama doğal tahriğe, nasıl ve kimden olursa olsun, yaşamsal sıvıyı elde etmenin umutsuz gereksinimi ekleniyordu. Ben, şahsım adıma, okuyarak ne kadar kendimi oyalamaya çalışsam da, yaşamın beyaz iksirinin bir volkanik lav selinin gücüyle çıktığını görmenin özlenen görüntüsünü gözlerimin önünden uzaklaştıramıyordum, çünkü kötü düşünceler nasıl beklenmedik bir ısrarla karşımıza dikilirse aynı ısrarla karşıma çıkıyordu. O zaman, sadece o ılık kaynaktan kana kana içtiğimi hayal etmekle bile ağzım sulanıyordu. Ayrıca, zorunlu perhiz, aynı kız kardeşlerimde olduğu gibi, bende de korkunç bir zayıflığa sebep olmuştu ki, eğer tatlı iksirden almazsam, bu kısa zamanda bir can çekişmeye dönüşecekti.

Durumun aciliyetine ve yorgun olmalarına karşın, kız kardeşlerim son derece tedbirli hareket etmeliydiler. Oluşturdukları ilk strateji her şeye rağmen dahice oldu. Yıldız oldukları dönemden, zaman zaman özlemle bakıp durdukları eski bir suluboya poster saklıyorlardı. Burada genç ve göz kamaştırıcı, çırılçıplak ve birbirlerinin göğüs uçlarını okşarken ve birbirlerini öper halde görünüyorlardı. Fikir, dalgınlıkla olmuş gibi, suluboya resmi içine koyacakları bir zarfı, Derek Talbot'ın görebileceği bir yere bırakmaktan ibaretti. İki seçenek vardı. İlki ve en iştah kabartanı, şehvetli resmin kâhyada, sahnenin kahramanlarına karşı bir istek uyanmasıydı ki, her ne kadar eski parlak zafer günlerine ait idiyse de, çok zaman geçmiş olmasına rağmen ikisi de hâlâ aynı kişilerdi. Böylece, belki de, kız kardeşlerimde parlak geçmişlerinde bir iz bularak suluboya resimdeki geçmiş cazibelerine kapılıp şimdiki Babette ve Colette'e razı olurdu. İkincisi, yalnızlığın verdiği zorunlu perhizi göz önünde bulundurarak, Derek Talbot'ın kendi kendini tatmine kal-

kışmasıydı ki o zaman, bunun hemen ardından, eşzamanlı bir hile ile, o kendinden geçme anının değerli maddesine sahip çıkacaktık.

3

Hemen o akşam, kâhya bahçe işlerini tamamlarken, Babette eve girdi ve kâğıdı komidinin üzerine bıraktı. Evin alçak bir çatısı vardı ve tepe penceresinden tam olarak Derek Talbot'ın yatağı görülebiliyordu. Kız kardeşim Babette, gizlice merdivenden tepe penceresine kadar tırmandığında karanlık bastırmıştı. Colette, planlandığı gibi, evimizin penceresine yaklaştı; buradan Babette'in göğün içinden doğru yaşlı kızışmış bir kedi gibi görünen uzak silueti seçiliyordu.

Genç kâhya yatağın kenarına oturup kandili yaktığında giysilerini çıkarmıştı, o sırada gece masasının üzerinde, içinden suluboya resmin bir kısmının göründüğü zarfı fark etti. Babette tepe penceresinin arkasında, şaşkınlık içindeki kâhyanın nasıl zarfın önünü ardını incelediğini görebiliyordu. Merakla, kâğıdın görünen kısmını keşfetmeye çalışıyordu. Bunun ona ait olmadığını biliyordu, ama merakına da engel olamıyordu. Kâğıdı biraz daha çekti ve o zaman açığa çıkan suratı tanıdığını düşündü. Şöyle böyle tanıdık gelen o yüzün ikizlere ait olduğunu anlamak zamanını aldı; kâğıdı biraz daha çekip birincisinin aynı ve simetriği olan

diğer suratı görünce hemen emin oldu. Kız kardeşim Babette, suluboya resmi tamamen çeken Derek Talbot'ın gözlerinin iki altın para gibi olduğunu gördü. Babette sahneyi, kâhya bir yandan suluboya resme bakarken yatağın üzerine uzanıp kuzeyi göstermeye başlayan organını ortada bırakınca, kendini gösteren kaygı ve tahrik karışımı bir duyguyla seyrediyordu. Eli ürkekçe kaymaya başlamıştı ve bağımsız ya da dahası kendisininkine karşı bir iradenin emrinde gibi kör tanıklarına ulaştı. Babette uzun bir açlıktan sonra kurbanının üzerine atılan bir hayvan gibi diliyle dudaklarını ıslatırken şehvetli ve iştahlı bir ifadeyle gülümsedi. Derek Talbot resmi yastığın üzerine koydu ve diğer eliyle, tamamen açıkta kalmış olan cinsel organının başını ovalamaya başladı. Kız kardeşim, küçük saçaklığın üstünde parmaklarının ucuna kalkıp eteklerini kaldırdı ve baş parmaklarını yoğun bir tükürükle ıslattı: Biriyle –sertleşip kabarmış olan– göğüslerinin ucunu hafifçe okşarken, diğeriyle de dilsiz dudakların çevresini ovalamaya başlamıştı. Genç kâhyanın elinin kalın kocaman soykasının etrafında gidip gelmesiyle uyumlu bir şekilde kendi kendini okşuyordu. Kız kardeşim, Derek Talbot'ın ifadesinden tahmin ettiğine göre ritmini arttırıyor ya da yavaşlatıyordu. Orgazma kâhyadan ne önce ne de sonra varmak istemiyordu. Tam kâhya zevk bakımından olağanüstü ve arzulanan sıvıdan vermekte, cömertten de öte olacağının haberini veren bir orgazma hazırlanırken, aynı anda iki şey birden oldu. Bir yandan, kâhyanın gözleri istemeden yatağının başucundan onu gözetleyen İsa'ya takıldı ve birden, bütün rezilliğiyle suçüstü yakalanmış gibi, Tanrı'nın, her şeye gücü yeten ve Hüküm Veren'in işaret parmağının kendisini cehennemlerin en derinine yollamakla tehdit ettiğini hissetti. Kâhya korku

içinde durakladı, kâğıdı havaya fırlattı ve –bir solukta küçücük hale gelen– cinselliğini örterek haç çıkarmaya ve bağış dilemeye başladı. Kız kardeşim, bozulmuş, donuk bir yüz ifadesiyle, yarı çömelmiş, bir parmağı mağarası içinde, diğeri de ağzıyla göğüs ucunun arasındaki yolda olduğu halde dimdik kalakaldı. Sanki şöyle dermiş gibi görünüyordu: "İşte buradayım, geri zekâlı." Eğer çöküşü ifade eden bir heykel isteniyorduysa, işte kız kardeşim oradaydı; Babette Legrand, gecenin açık havasında ihtiyar ve düşkün kıçını rüzgâra vermiş, canlı ve dokunaklı bir heykel. Öte yandan, yetmezmiş gibi, kendi kendine kızmış olan Derek Talbot, yumruklarının tüm gücüyle gece masasına vurdu, öyle ki ağır şamdan yerinden kalkıp bir gülle şiddetiyle küçük tepe penceresinin çerçevesine çarptı. Pencerecik yatay ekseni üzerinde dönüp öyle sert bir şekilde açıldı ki, Babette'in çenesine vurup cansız bir halde pencerenin üzerine düşürüp kız kardeşimin bedeninin evin içine doğru kaymasına neden oldu. Gergin, saçı başı darmadağın ve az önce olduğu pozisyonda, gürültülü bir düşüşle yuvarlanmıştı. Korkan kâhya Tanrı'nın lanetinin yakıp yıkan, müstehcen –çünkü parmağı hâlâ içinde duruyordu– fişek gibi göklerden nasıl geldiğini gördü ve Babette üzerine düştüğünde güçlükle kendini koruyacak zaman bulabildi.

Balkonumuzdan bir işaret bekleyen kız kardeşim Colette, her ne kadar uzaktan gelen gürültüye bakarak, bir şeylerin yolunda gitmediğinden şüphe ettiyse de, gözlerinin önünde olup biten bu ani sahneyi anlayamamıştı. Merdivenlerden aşağı koştu, ocağın üzerinde duran tüfeği aldı, kapıyı geçti ve bir savaşçı gibi koşarak, eve doğru gecenin içinde kayboldu. Bu olay trajedinin başlangıcı olacaktı.

4

Colette, tüfek elinde, adalet dağıtan bir hâkim gibi eve girdi. Çılgın gibi, ileri atıldı ve o zaman, tam eşikte, çıplak ve korku içindeki kâhyayı şaşkın ve dengesi bozulmuş, ayağa kalkmaya çalışan kız kardeşimiz Babette'in yanında gördü.

Umutsuzluk içindeki kız kardeşlerim, tüfeğin namlusunu zavallı kâhyadan başka yana çevirmeden, el bileklerinden yatağın başlığına, ayak bileklerinden de ayakucuna bağladılar. Her ihtimale karşı İsa'yı yerinden indirdiler ve nasıl olursa olsun gencin bedeninden yaşam nektarını çıkarmaya soyundular.

Çıplak ve korkmuş olan Derek Talbot, kız kardeşim Colette in tüfeği nasıl şakağına yanaştırdığını ve öfke, tahrik ve umutsuz bir ivedilik karışımı bir duyguyla onu işbirliği yapmaya zorladığını görüyordu. Kız kardeşlerim bir anda bir çift kaba saba hırsıza dönüşmüşlerdi. Gerçi, sevgili Dr. Polidori'ciğim, tahmin edebileceğiniz gibi, onunki, ne kadar az olursa olsun, garip –ve şüphesiz güç– bir ganimetti. Hırsızların işini kolay bulurum: Eğer aynı koşullar altında bir

çift beklenmedik hırsız para ya da eşya götürmek isteselerdi, bunun son derece kolay bir iş olacağını tahmin edebilirsiniz. Hatta kurban istenen eşyanın yerini söylemekte dirense bile sert ve ikna edecek bir şekilde tehdit etmek yeterdi. Aslında, tam şakağa dayanmış bir tüfeğin yeterince inandırıcı bir neden olacağından şüpheliyim. Ama, birden, kız kardeşlerim kâhyadan istediklerini almanın, ganimetlerin en zoru olduğunu fark ettiler. Eşyaları zorla almak kesinlikle mümkündür; hatta itiraf, ricalar ya da gözyaşları bile zorla alınabilir, ama kurbanın kendi arzusuyla hükmedemediği bir şey nasıl ele geçirilir? Kadınlar –bunun içine kendimi katmıyorum– zevk taklidi yapabilir, hatta orgazmı bile oynayabilirler. Ama siz erkeklere taklit yasaklanmıştır. Nedeni ne olursa olsun, ortağınızın arzuları yapacağınız işe katılmayı reddediyorsa bir ereksiyonu nasıl gerçekleştirebilirsiniz ki? Hele o eril sıvıyı hediye etme taklidini hiç beceremezsiniz. İşte Derek Talbot'ın kendini karşı karşıya gördüğü umutsuz durum tam olarak böyle bir durumdu: O değerli hazineyi vermesi için onu ne kadar zorluyorlarsa, bu isteklere o kadar az cevap verebiliyordu ve daha birkaç dakika öncesine kadar bir aslan gibi görkemli ve kasılmalar içinde dimdik duran o muhteşem savaşçı, ortalama bir ereksiyona ulaşmayı bile beceremeyecek hale gelmiş, kasıklarının tüyleri arasında kaçtığı inin kenarına güç bela yanaşan ürkek bir kemirgene ve utanç verici bir işe yaramaza dönmüştü. Kız kardeşlerim kâhyayı ne kadar fazla zorlarlarsa, amaçlarına ulaşma olanaklarının da o kadar az olacağını anladılar. Gerçekten de, Derek Talbot'ın gözleri önünde uzanan manzaraya hiç de şehvet veren bir manzara denemezdi: Biri, kanun kaçağıymış gibi tüfeği ona doğrultmuş, diğeri, yara bere içinde ve şaşkın bir halde, odada

bir ileri bir geri dolaşırken duvarlara çarpıp duran, kendini kaybetmiş iki yaşlı kadın. Colette stratejiyi değiştirmeye karar verdi. Önce kâhyanın el ve ayak bileklerindeki iplerin sıkıca bağlı olup olmadığını kontrol etti, sonra tüfeği duvara dayadı, aynaya kadar gidip uzun uzun kendine baktı. Biraz saçlarını düzeltti ve birden, öyle bir şey hedeflemeden, yaşamının baharında, sahneye çıkmaya hazırlanırken, soyunma odasındaki aynanın önünde üstünü başını düzeltirken üzerine gelen o eski şehvet uyandıran yeteneğini buldu. O –şimdi kırışık göz kapaklarıyla çevrelenmiş– açık renk gözlerde eski şehvetliliğinden bir şeyler görür gibi oldu. Bakışlarını kendi boynuna kadar indirdi ve aradan geçen yıllara karşın, hiç de fena görünmediğini ya da, son kertede, o fazlalıkların olduğu yerleri sıkıştırıp eksik olan yerleri de dolduran korsenin –ne kadar aldatıcı olursa olsun– hiç de küçümsenmeyecek bir görünüm verdiğini söyledi kendi kendine. Oturuşunu bozmadan bir bacağını diğeri üzerine attı ve eteklerini oyluklarına kadar kaldırdı. Kendi kusurlarını görmeyenlerden değildi: Kat kat olmuş sarkan yumuşak etlerini gördü, eskiden bacaklarına tornadan çıkmış ağaç görüntüsü veren diri etlerin yerini alan şu yağları inceledi ve yılların geçişinin yarattığı durmak bilmez yıkıma karşın, kendini eskiden olduğu o peri kızı haliyle hatırladı. Eğer kendi acımasız değerlendirmesi –ki genellikle geçmişe özlemin katı yatışmak bilmezliğiyle onu korkuturdu– ona şimdi bir tür ayrıcalık veriyorduysa, öyleyse neden hâlâ, çok fazla olmasa da, geçmiş ışıltısından küçük bir kalıntıyı harekete geçirmesindi ki, diye geçirdi içinden. Olduğu yerden, sandalyede belli bir ilgiyle onu izlemekte olan genç kâhyaya doğru döndü ve onun bakışında bir iştah uyandığını görür gibi oldu. Yanılmıyordu da.

5

Derek Talbot onu bir tür onayla inceliyordu. Colette birden kendini güzel hissetti. İçten içe, hep Babette'ten daha güzel olduğunu düşünüyordu. Sadece bir aptal ya da bir kör onu ikiziyle karıştırabilirdi. Kendini toparlamaya çalışan Babette'e içten bir acımayla baktı. Gerçekten de, kâhya Babette'in tarafına bile bakmazken, gözleriyle Colette'in kendisine sunduğu çıplak bacakları inceliyordu. Kız kardeşim bacaklarını ayırdı ve Derek Talbot'ın gözlerine bakarak önce baldırlarını okşadı sonra da bir kolunu uzatarak çapraz bir şekilde duvara dayanmış duran tüfeğe ulaştı. Tüfeğin namlusunu okşarken şimdi bakışını kâhyanın –canlanmaya başladığı söylenebilecek– organına çevirmişti ve birden tüfeğin kabzasını kasığına doğru indirip bacaklarının arasında sıkıştırdı, bu arada dilini de namlunun ağzında gezdiriyordu. Bu pozisyonda tırısla giden bir ata binmiş gibi yavaşça, ağır hareketlerle kırıtıyordu. Derek Talbot'ın, dakikalar önce suluboya resme bakarkenki ifadesinden bir şeyler geri gelmişti. Kız kardeşim Colette, kâhyanın "ortağının" canlılar krallığına dönmekte olduğunu görerek doğrul-

du, yatağa kadar yürüdü, saygısız bir reverans yapar gibi diz çökerek onu ellerinin arsına aldı ve dilini, önce dibinden başına, sonra da başından dibine kadar gezdirdi. Kendine gelmeye başlayan Babette, şaşkın ve inanmaz gözlerle sahneyi seyrediyordu. Colette, mahkûmunu bırakmadan, gözlerini kaldırdı ve hiç de iyi şeyler ifade etmeyen bir bakışla, kız kardeşimize baktı, böylece sanki şunu demek istiyordu: "Ben, Colette Legrand, senin, yaşlı ve işe yaramaz kardeşim, asla başaramayacağın şeyi elde ettim."

Colette ellerının arasında sismik denebilecek bir sarsılma hissetti. Hemen ve tam zamanında, yanında taşıdığı mendile ganimeti sardı ve tam o sırada, beyaz ve özlemle beklenen lav, kızgın bir volkan gibi fışkırdı. Kasılmaların ardı geldiğinde, Colette son damlasına kadar çıkarmak için daha fazla bastırdı. Yaşam sıvısı mendilin çukurluğunda toplanınca Colette, uçlarını birleştirerek bir düğüm yaptı ve oluşan torbayı giysilerinin içine sakladı. Derek Talbot derhal gözlerini açtığında hâlâ bir yaprak gibi titriyordu. Rüyaların en tatlısından kâbusların en kötüsüne geçmiş gibi, tatmin olmuş, sırtlanlar gibi gülen o iki düşkün, vahşi ve yağmacı yaşlı kadını gördü. Derek Talbot, engellenemez bir bulantı olarak kendini gösteren derin bir tiksinme duydu. Önce onu serbest bırakmalarını rica etti, sonra ciğerlerinin tüm gücüyle onları lanetledi, onları ihbar edeceğine ve fahişelerin şahı olduklarını dört bir yana ilan edeceğine yemin etti.

Çalınan nektarı çabucak bana getirdiler. Kana kana içtim; yaşam sıvısı boğazımdan aşağı inerken aynı oranda gövdelerimize can geliyordu. Sonunda tamamen iyileştik. Konağın yanındaki küçük evden Derek Talbot'ın çığlıkları ve küfürleri geliyordu.

Sonra kız kardeşlerim, eğer genç kâhya olan bitenden gerçekten söz ederse, onlarla ilgili ortalıkta dolaşan dedikoduların kesinlikle doğrulanmış olacağı yolundaki yanıtlanamaz konuyu ele aldılar.

Artık yaşam dolu ve tek bir düşünceyle canlanmış halde, tüfek elde, Derek Talbot'ın küçük evine geri döndüler. Kâhya onları tekrar görünce yeni ve daha kötü küfürler savurmaya koyuldu. Babette tüfeği gözlerinin hizasına kadar kaldırdı, kâhyanın alnının ortasına nişan aldı ve tetiği çekti.

Bu, seri çılgın cinayetlerin başlangıcı olacaktı.

6

Kız kardeşlerimin kendilerini hiçbir zaman bir çift katil olarak kabul etmediklerini düşünüyorum. Kaplanın keskin dişlerini bir ceylanın kaslarına batırmasına neden olan aynı doğal güdü ile öldürüyorlardı. Nefretsiz, kasıtsız öldürüyorlardı. Acımadan ya da kurtarmaya kalkışmadan öldürüyorlardı. Metotsuz, özensiz öldürüyorlardı. Doğanın kurallarına göre öldürüyorlardı: Sadece yaşamak zorunda olduklarından. Kısa zamanda göçebelere döndük. Bir kente ya da kasabaya gidiyorduk, kız kardeşlerim kurbanı seçiyorlardı, ganimeti elde ediyor, öldürüyor, tekrar öldürüyorlardı, sonra da yeni bir rotaya doğru yola çıkıyorduk. Oradan oraya gitmelerin benim için ifade ettiği fırtınayı size anlatmıştım. Oysa kız kardeşlerimin yeni yaşamlarından mutlu oldukları söylenebilirdi. Seyahat etmek onları çok heyecanlandırıyordu; bir yıl içinde, sizin tüm yaşamınızda ettiğinizden daha çok seyahat ettik. Tesadüf bizi Avrupa'nın en batısından en doğusuna, Lizbon'dan San Petersburg'a; kuzeyden güneye, kuzey krallıklarından Girit adasına kadar sürükledi. Atlantik'in öte ve beri yakasındaki en egzotik toprakları,

Güney Denizleri'nin ucundan ve Rio de la Plata sınırlarına, taa Kuzey Amerika'nın Birleşik Devletleri'ne kadar tanıdık. Ardımızda bıraktığımız ölülerin sayısını yaklaşık olarak bile hesap edemeyeceğimi itiraf ediyorum.

Dr. Polidori, kendimle ilgili olarak, pişmanlığın yükünü daha fazla taşıyamayacağımı size itiraf etmeliyim. Aynı durum yaşadığım yoğunluk için de geçerliydi. Artık yaşlı bir canavarım. Size kendi varlığımı itiraf etmeye kalkıştıysam, bu ruhlarımızın en derininde birbirimize benzediğimizi biliyor olmamdandır. Birbirimize karşılıklı olarak yararlı olabileceğimizi biliyorum. Artık bildiğiniz o şeyin karşılığında size vereceğimse, gönlünüz hep arzuladığı şey. Size onu yarın vereceğim. Şimdi uyumalıyım, artık pek gücüm kalmadı.

Benden haber alacaksınız.

Annette Legrand

Tepedeki uzak ışık söndü.

Dördüncü Bölüm

1

John William Polidori, mektubun son satırlarını tekrar okudu. Tekrar bir panik duygusu sardı içini. Ama bu, anlaşılmaz bir korkuydu. Chillon Şatosu çevresinde bulunan cesetleri hayal ediyordu. İstemeden Derek Talbot'ın, elleri ve ayaklarından yatağa bağlanmış, çıplak, alnının ortası delinmiş ve kendi kanında yüzen görüntüsü geldi gözlerinin önüne. Ama şimdi, fark etti ki, o uğursuz yazışmalar onu korkutmuyordu; tersine, Legrand ikizlerinin vahşi cinayetinden onu kurtarabilecek tek şeyin tam olarak o canavarsı varlığın olduğunu düşündü. Polidori, son mektuptan ortaya çıkan duruma rağmen, her ne kadar tek yanlı değilse de, bir çıkar elde etmeyi umuyordu. Ama kendi kendine, acaba Anette Legrand'ın onun gönlünün en fazla arzuladığı şeyin ne olduğunu bilip bilmediğini sordu. İçten içe bunu bildiğini umuyordu. En gizli zavallılıklarını ortaya dökmekten en küçük bir utanç duymuyordu; tersine, en itiraf edilemez rezilliklerini ona bir bir sayıp dökmeye hazırdı. Birdenbire, Polidori, iğrenç üçüzlerin sadece onu ölümden korumakla kalmayıp, dahası, onun önemsiz varlığını da değiştirebileceklerini kavradı.

John Polidori mektubu katlayıp zarfın içine koydu. Bir aşığın tutkusuyla, bir sonraki mektubu almak için –henüz başla-

mamış olan– günün bitmesini bekliyordu. Uyuma olasılığını aklına bile getirmemişti. Annette Legrand'ın nasıl edip de mektupları yazı masasının üzerine bıraktığını anlayamıyordu; gerçi koşulun görülmemek olduğunu biliyordu. Bu yüzden, mektup bırakmaya karar verirse diye, John Polidori odadan çıktı.

Sekreter salona inerken, merdivenin sahanlığından gördüğü kederli bir tabloyla karşılaştı: Ortalık, masanın ortasında zayıf bir şekilde yanan ölgün bir şamdanla aydınlatılmıştı. Masanın, zırh takımlarının bulunduğu kuzey başında Lord Byron, karşısında da Percy Shelley oturuyordu, onların yanında ise, karşı karşıya, Mary ve Claire oturmuşlardı. Ocağın közlerinden gelen tuhaf ışık belli belirsiz bir şekilde şamdandan çıkan ışığa eşlik ediyor, bu da sahneye bir büyücüler toplantısı havası veriyordu. Byron'ın gözleri, Polidori'nin bilmediği bir kötülük ışıltısıyla parlıyordu. Başı tuhaf bir şekilde dikilmiş, avuçları masanın üzerinde duran Claire, alevlerin gelgitlerine göre gözleri, bir bembeyaz kesilmiş gibi, bir tamamen kapalıymış gibi görünüyordu. Polidori merdivenin yukarısından baktığı açıdan, Mary'nin hızlı hızlı nefes alıp verdiğini algılayabiliyor, fakat yüzünü göremiyordu. Percy Shelley o sonsuz neşeli, alaycı ifadesini kaybetmişti; hatta korkmuş görünüyordu. Byron'ın önünde açık bir kitap duruyordu. Sekreterinin hiç duymadığı sert, kalın bir sesle okuyordu Lord'u:

– Birdenbire hanım, tatlı Christabel doğruldu... Gece soğuk; orman çıplak; yalnızlık içinde inleyen rüzgâr mı? Sus, *Christabel*'in çarpan yüreği! İsa, Meryem, onu koruyun! Mantonun altında kollarını kavuşturdu; meşenin ötesine kayıp gidiyor. Orada gördüğü ne?

Polidori, Shelley'nin sarardığını fark etti. Gizlenemez bir titreme onu sandalyeye sıkı sıkı yapışmaya zorladı. Byron devam etti:

– Işığın altında hanım eğildi ve yavaşça çevresine bakındı; sonra, arzu dolu soluğunu tutarak, ürperir gibi, göğsünün al-

tında bağlı kemerini çözdü; ipekten elbisesi ve gömleği ayaklarının dibine düştü, ve göğüsleri –bakın onlara!– ve bir yanının yarısı ortaya çıktı; bir kâbus çirkinliği...

Coleridge'in Christabel'inin tam bu pasajını okurken, Percy Shelley, boğazını paralayan bir haykırışla sandalyesinden kalktı, umutsuz ve karmakarışık bir halde koşup, sarsılmalar ve anlaşılmaz sözler arasında Byron'ın ayaklarının dibine düştü. Ellerinden geldiğince, üçü bir arada, onu kaldırıp koltuğa taşıdılar. Shelley sayıklıyordu. Buz gibi tere batmış, bakışları kendi sanrılarında kaybolmuş bir halde, Byron'ın okuduklarının zincirinden boşalttığı korku dolu görüntüleri anlatıyordu. Göğüslerinin ortasında, göğüs başı yerine, gözdağı veren gözleri bulunan bir kadından söz ediyordu.

Görünmez tanık Polidori, sonsuz bir zevkle, ateistleğiyle övünen, sarsılmaz ve şüpheci gencin şimdi, korku içinde, batıl inançlı kırılgan ruhunu içler acısı bir açıklıkla ortaya koyduğu sahnenin tadını çıkarıyordu. Byron'ın sekreteri, olayın burasında sahneye dahil olmaya karar verdi. İntikamın tadını önceden çıkarıyordu. O, yani Shelley'e göre o zavallı çılgın, şimdi doktor olan o, şairlik iddiası içindeki bu acı çeken içler acısı yıkıntının yardımına koşması gereken kişiydi.

– Bu çığlıklar neyin nesi? diye canı sıkılmış bir bilge havasıyla merdivenin başındaki John Polidori birden söze girdi.

Byron ondan arkadaşı için bir şeyler yapmasını rica etti. Polidori merdivenlerden aşağı koştu ve gösterişli bir endişeyle –ki bu, elbette, saldırıları unutmaya gücü yeten manevi büyüklüğünü ortaya koyuyordu– zavallı talihsizin önünde eğildi. Dr. Polidori'nin işe karışması ani bir etki gösterdi. Tam nabzına bakmak için bileğini eline alacağı anda, Shelley'nin kaymış bakışları tesadüf eseri Byron'ın sekreterine yöneldi. Hemen kendine geldi.

– Bu sefil tırtılın, iğrenç elleriyle bana dokunmasına izin vermeyin! deyiverdi "hasta" ayağa kalkıp tiksinti içinde uzaklaşırken.

Gerçekten de Shelley'nin onuru pelin otunun güçlü etkilerinden daha kuvvetliydi.

– Ne dediğini bilmiyor... diye mırıldandı Polidori, Lord'unun kulağına.

– Ne dediğimi gayet iyi biliyorum! diye cevapladı Shelley, giysilerini düzeltirken ve kararlı adımlarla masadaki yerine dönüp oturdu. "İşimize devam edelim," diye sözünü tamamladı ve hiçbir şey olmamış gibi davranmaya başladı.

Mary yaklaşıp sırtından doğru onu kucakladı ve kulağına fısıldadı:

– Dinlensek daha iyi olur...

– Çok iyi olduğumu söyledim. Okumaya devam edelim.

Mary itaat etti ve masaya oturdu. Byron, arkadaşının ya da daha kötüsü, sekreterinin yeni bir kriz geçirmesinden korkarak toplantıyı bitirmenin daha uygun olacağını düşündü. İçinde bulunduğu durum zordu. Süleyman gibi adaletli olmalıydı. Eğer okumaya son verirse buna Shelley bozulacaktı, ancak hiçbir şey olmamış gibi devam edecek olursa, sekreterinin nasıl yeniden kendini boşluğa fırlatacağını görebiliyordu. Birden Byron'ın yüzü aydınlandı. Odada bulunan herkesin, biraz önce okudukları Coleridge'den ilham alarak, değişik ve olağanüstü bir öykü yazmaya söz vermesi koşuluyla toplantıyı bitirmeyi önerdi. Dört gün sonra, gece tam on ikide, her biri kendi öyküsünü okumak üzere yeniden bir araya geleceklerdi.

Byron, hiç istemeden, sekreterini düelloların en acımasızına itiyordu: Silahsız ve deneyimsiz Polidori, usta hasmı karşısında en ufak bir başarı olasılığına sahip değildi.

2

John Polidori, bomboş kalmakta direnen beyaz kâğıdın önünde dört saat boyunca kaldı. Kalemi mürekkep hokkasına batırıyor, sandalyede dönüyor, doğruluyor, odanın bir ucundan diğerine yürüyor, öyküyü başlatacak doğru cümleyi yakalamış gibi acele acele sandalyeye dönüyor ve nihayet bunu kâğıda dökmeye kalkıştığında kalemin ucundaki mürekkebin kurumuş olduğunu fark ediyordu. Mürekkep hokkasının üzerindeki zarı kaldırdığında cümle aynı boya alkollerinin uçuculuğuyla buharlaşıp gitmiş oluyordu. Bu sahne, aynen bir kâbustaki gibi defalarca tekrarlanıyordu. John Polidori, hikâyenin orada, eliyle uzanacak bir yerde olduğunu biliyordu. Buna karşın tamamen bürokratik ve aklına tümden yabancı denebilecek nedenlerden dolayı, bir türlü olağanüstü hayal gücünün *res cogiants* eşiğini aşıp da kâğıdın o sefil *res extensa*'sına dökemiyordu. Kâğıdın sıradan özünden nefret etmeye kadar vardırdı işi. Sorun buydu, başka bir şey değil: Neden onunki gibi düşünceler dağının yükseklerinde bulunan bir ruh, kâğıdın düzlüğüne inmek zorunda kalsındı? Gerçek şairin, ardında, özbe öz şiir olan, o başkasına aktarılamaz deneyimin izlerini ve tanıklığını bırakması için bir nedeni yoktu. Bu kanıyla ve çok kısa bir zaman sonra, bu sözde "teknik" so-

runu çözeceği hissiyle, John Willilam Polidori kalem elinde, yazı masasının üzerinde uyuyakaldı.

3

Sabah, solgun ışıklarını panjurların boşlukları arasından yaymaya başlıyordu. John William Polidori, sağ kolundaki uyuşma ve omurgasını bir uçtan bir uca tırmalayan sert ağrı yüzünden uyandı. Sandalyede doğruldu, bacaklarını uzatarak yazı masasına dayadı ve eğer gözüne takılan bir detay olmasaydı hemen tekrar uyuyacaktı: Panjuru kapattığını hatırlamıyordu. Belki fırtınadan dolayı kanatlar menteşelerinde dönmüştür, dedi kendi kendine. Ama daha iyi bir düşününce, rüzgâr ne kadar kuvvetli esmiş olsa da sürgünün sımsıkı kapanmış olmasının nedeni olamazdı. Otomatik olarak gözlerini kandilin ayağına çevirdi. Tam şüphelendiği gibi, yeniden, ortasında L harfi seçilen, mor renkli mumla mühürlenmiş siyah zarfı gördü. İlk defa pusunun uğursuz maddi ve yakın soluğunu duydu.

Sevgili doktorcuğum,

İyi günler. Kendinize geldiğinizi umuyorum. Canınızı sıkmak istemedim, bu yüzden sessiz davrandım. Sizi uyurken gördüm. Bir melek gibiydiniz. Sizi böyle, bir çocuk ifadesiyle uyur görmek beni duygulandırdı. Papyonunuzu çö-

züp ayakkabılarınızı çıkarma cüretinde bulundum. Uykunuzda bana bahşettiğiniz gülümsemeye bakılırsa, memnun kaldığınız söylenebilirdi.

Polidori, gerçekten de, yalın ayak olduğunu fark etti; şimdi bir önceki gece, ayakkabılarını çıkarmadığını hatırlıyordu. Aynanın karşısına geçince papyonunun gömleğin yakasının kenarından sarkmakta olduğunu gördü. Bir mide bulantısı onu kendi üzerine bükülmeye zorladı. Refleks denebilecek bir hareketle papyonu çıkardı ve işaret parmağı ile başparmağı arasında tutarak yazı masasının altında duran kâğıt sepetine fırlattı. Ancak o zaman, aşağıya çökünce, burnunun dibinde, yazı masasının ortasında, mürekkep hokkasının yanında ve kalemin altında, bir önceki gece, aynı o sefil boş kâğıdın durduğu yerde, yazılı bir sürü kâğıdın durduğunu gördü. Bir an için, o kâğıtları uyumadan önce kendisinin yazmış olduğundan kuşkulandı. John Polidori, kâğıtların üzerinde belki de aynı açıklık ve göze çarpıcılıkla, değişik filigranlı, zarfın üzerindeki mumlu mührün aynısı olan L harfini oluşturacak şekilde ortada toplanan, rokoko tarzı küçük bir gümüş sandık durduğunu fark etmekte gecikti.

Bütün bu beklenmedik şeylerden herhangi birine dokunmaya korkarak, ölümcül bir hastalığın bulaşmasına karşı önlem alır gibi, Polidori, bu gizemi mektubu okuyarak çözmeye karar verdi.

Evet, artık neyin sahibi olduğunuzu biliyorsunuz. Ancak size hâlâ istediğim şeyin karşılığında ne vereceğimi söylemedim. Sizin en fazla arzuladığınız şey olduğunu biliyorum. Hep rüyasını gördüğünüz şeyi, uykusuz gecelerinizin sebebini ve gündüz hayallerinizde gözlerinizi bulutlandıran şeyi

bildiğime yemin edebilirim. Ruhunuzu besleyen acı besinin, kıskançlık zehri olduğunu söyleyebilirim. Kafiyeli birkaç sone için sağ elinizin bir parmağını, hatta bütün bir öykü için tüm elinizi vermeye hazır olduğunuzu biliyorum. Ölçülü bir şekilde yazılmış üç yüz sayfa için ruhunuzu şeytana teslim edeceğinizden hiç şüphem yok. Durum böyleyken, sizden karşılık olarak istediğim hiç de çaresi olmayan bir şey değil. Hayatta kalabilmem için gereken şeyi bana verseniz hiçbir şey, kesinlikle hiçbir şey kaybetmezsiniz. Merhamet dilenmiyorum. Size ölümsüzlük de sunmuyorum. Gerçi belki de ona en çok benzeyen şeyi sunuyorum: Gelecek kuşaklara kalma olanağını. Uzun ömrüm boyunca belki de tek öğrendiğim şey yazmak. Hayatta kalmak için ihtiyaç duyduğum şeye karşılık sizi, hiç şüpheniz olmasın, şöhretin Olimpos'una sokacak bir kitabın yazarı yapacağım. Şöhretin en yüksek –hizmetinde bulunduğunuz Lord'un bulunduğundan da yüksek– basamağına kadar tırmanacaksınız. Yazı masasının üzerinde gördüğünüz kâğıtlar bir öykünün ilk çeyreğini oluşturuyor. Bunu bir armağan olarak kabul edin. Onları okuyun: Hiçbir değeri olmadığını düşünürseniz, ateşe atın; bu durumda bir daha asla canınızı sıkmayacağım (sadece kendimden söz edebilirim, kız kardeşlerimden değil). Eğer, tersine, kendi imzanızı koymaya değer bulduğunuza karar verirseniz, o zaman, bana ihtiyacım olan şeyi vereceksiniz. Kabul etmeniz halinde, hemen bu gece size ikinci bölümü vereceğim. Bu, sonraki üç teslimatın ilki olacak. Ve her bir teslim için sizden aynı miktarda faydalanacağım. Küçük sandığın içindekiler işi kolaylaştıracak, göreceksiniz.

Polidori ihtirasla okudu. İlk paragraf onu, tek kelimeyle,

şaşkına çevirmişti. O satırlar, tam olarak, yazmayı istediği satırlardı; sadece dün gecekiler değil, hayatı boyunca yazmak istedikleriydi bunlar. İşte, harfi harfine, noktası virgülüne, cümlesi cümlesine, elinin ısrarla yazmayı reddettiği metindi bu. Kesinlikle, kelimesi kelimesine, yazmayı düşlediği öykü olduğunu düşünmeden edemiyordu. Ve işte onun için, şöhreti ve prestiji için, geleceği için, onu Lord'unun bulunduğu yüksekliğin de yukarısına yükseltecek olan kitap oradaydı. Sonunda aşağılanmaktan ve Byron'ın isimsiz gölgesi olmaktan kurtulacaktı. Sonunda, babasının soyadının tüm haklarını talep edecekti; zavallı sekreter onu onurlandırmayı bilememişti.

Bunun ne bir hırsızlık ne de bir gasp olduğunu düşündü. O metin bizzat kendi özünden doğan bir çocuk olmayacak mıydı? Henüz gebe kalınacak o öyküye hayat verecek olan tohumu, acaba kendisi vermeyecek miydi? Kendi kendine, kelimenin tam anlamıyla ve mecazsız, bu yavrunun babası olacağını söyledi.

Ayrıca, bu karmaşayı edebi bir tanırndan başka hangi kavramla tanımlayabilirdi ki? Gerçeği söylemeye kalksa ona kim inanırdı ki?

John Polidori küçük sandığı açtı. En tatlı rüyaları haber veren hoş kokuyu uzun uzun içine çekti. Pelin otunun yaratacağı sanrılardan korkuyordu. *Cannabis*'in aşırı şehvetliliği onu mahvediyordu. Oysa afyon, onu melek gibi rüyalara daldırıyordu. Onu *cannabis*'ten korkutan şeyin, mantığını yöneten ekseni yitirmek olmadığını biliyordu. Tersine, eleştirel mantığının keskinleşmesi, kendisinin "dalgalanan düşünce" olarak tanımladığı, ona göre –herhangi bir özellikte– hoş bir düşüncenin karşısına hemen cezalandırıcı bir başkasının çıktığı, dönüşümlü olarak değişen o şeydi onu korkutan. Bu yüzden, Poidori'nin kanaatine göre, bilinç üzerindeki o tehditten kurtulmanın tek yolu, onu her hür eleştirel düşünceden uzaklaştıracak fiziksel bir acı çekmekti. O zaman havasızlıktan ya da ani bir kalp krizinden öldüğünü düşünüyordu. Her ne kadar ağrılarının nedeni-

nin bu düşünce sürecinden kaynaklandığına kendini ikna etmeye çalışsa da, göğsündeki ağrılar ya da gemi azıya almış bir atın gücüyle dörtnala koşturan kalbinin kontrol edilemez çarpıntıları, sonunda maddenin gücüyle kendini kabul ettiriyordu.

Oysa afyon, kişiliğiyle ilgili her tür eleştirel mantıktan tamamen soyutluyordu onu; hatta çoğu kez ani ve açıklanamaz bir sıkıntıyla bölünen hasis bir uyku halinden daha çok. O zaman sıçrayarak uyanıyor ve tekrar uyuyamıyor, içini kaplayan tedirginliği üzerinden atamıyordu. Ama afyon, onu, paradoksal olarak düşünebilmekten yoksun da bıraksa, bedenin meditasyonundan kurtaran bir ruhsal netlik içinde olmasına rağmen, berrak bir uykuya daldırıyordu. Safi ruhtu. Bir fikir. Mükemmel bir varlık tarafından uyunmuş bir uyku.

4

İLK BULUŞMA

John Polidori, töreni başlatmaya hazır olarak *secretaire*'e oturduğunda gece olmuştu. Afyon yüksüğüyle piposunu doldurdu. Elbiseleri üzerinde olduğu halde uzandı ve ancak o zaman ateşi piponun ağzına yaklaştırdı. Birkaç saniye, dumanın tadını çıkararak ilk nefesi ağzında tuttu. Siyah ve taş gibi görüntüsüyle gözdağı vererek korkuya kesmiş göğe yükselen dağları seyretti. Bulutlar birazdan dünyanın üzerine yıkılacak gibi görünen yüzen kentler gibiydi. Hırçın bir rüzgâr çamların dallarını karıştırıyor, bahçenin ölü yapraklarını hızla döndürerek savuruyordu.

Tam Polidori kibriti yaktığı anda bir şimşek gölü aydınlattı ve hemen ardından bütün ev gök gürültüsüyle sarsıldı.

Yağmur yağıyordu.

John Polidori, öykünün başlangıcını içeren yaprakları okşadı, sandalyede geriye yaslandı ve bacaklarını *secretaire*'e uzattı. Kendini rahat bir şekilde dinlenmeye bıraktı, sonra da dumanın, aynı soluğuna hâkim olan yavaşlıkla boğazından

kaymasına izin verdi. Geçerken, acı çeken ve aşağılık maddeyi süsleyen büyülü ruhları soluyordu. Soluğunu bırakıyordu ve sonra, mavimsi dumanla birlikte, içsel bir şeytan kovma ayini yaparmış gibi, gündelik korkunç iblislerden soyutlanıyordu. Kâğıtlara sarıldı.

John Polidori tuhaf bir eşikten içeri giriyordu; onu hiç geçmediği yüksekliklere taşıyan berrak bir uyuklama. Taştan bir spirali tırmanıyordu. Birden o yapıda büyülü *Rundetaarn*'ı tanıyordu. O yuvarlak, merdivensiz kulenin tepesinde, atının üzerindeki Kral IV. Christian'ın bulunduğu kuleden başkası olamayacağından hiç şüphesi yoktu. O zaman John Polidori, Baltık'ların öte ve beri yakasındaki tüm krallıkları yönettiği doruğa varana kadar, bronz yeleli al renkli bir ata biniyordu. Dimdik, haris, ikinci nefesi çekiyordu. Şimdi kara ağaçlı bir dağdan geçiyordu; ağaçların dallarında, deliklerinden baykuş gözleri çıkan kafatasları sarkıyordu. En küçük bir korku duymuyordu. Dörtnala, üzerinde "Villa Diodati" yazan bir tabelanın gösterdiği bir patikaya giriyordu. At üzerinde girişteki merdivenleri tırmanıyor ve büyük bir salona giriyordu: Atın üzerinden acıma ve tiksinti karışımı bir duyguyla, o minik varlıkların nasıl da sefil bir sırtlan sürüsü gibi karmakarışık bir güruh halinde çiftleştiğini seyrediyordu. Lord Byron, diz çökmüş, pis kokulu ter içinde, kanatana kadar kız kardeşi Claire'in göğüs uçlarını ısıran Mary'nin içine girerken öte yandan Percy Shelley'nin dilini yalıyordu. İşte o, yani aşağılanan sekreter, yazıcının oğlu, o saplantılı doktor bozuntusu, gülünç *Polly Dolly*, şimdi Tanrı'nın eliydi. Aynı merhametli kinle yoğrulmuş halde, sağ elini göğe doğru kaldırıyor ve hiçten demir, demirden de bir kılıç yapıyordu. At, şahlanıp arka ayakları üzerinde dikiliyor ve birden kırmızı halının üzerinde hızlı bir koşu tutturuyordu. Polidori, korku içinde merhamet dilenen o hayvan grubunun çevresinde at koşturuyordu. Dörtnala, bir Kazak maharetiyle, bir eliyle Byron'ı saçlarında kavrıyor, diğeriyle, kılıcı tutuyordu. Tek ve tam yerine isabet eden bir kılıç

darbesi ve Byron'ın kafası şimdi, çırpınarak ve çeneleri birbirine vurarak, John William Polidori'nin sağ elinde sallanıyordu. Gözler, yeni durumuna yabancı, Mary ile sevişmeyi bırakmayan bedeninin görüntüsüne takılana kadar bir aşağı bir yukarı, bir sağa bir sola bakıp duruyordu. Byron'ın saçlarından asılmış kafası, çılgınca bir ağıta başlıyordu: Yalvarıyor, lanet ediyor, ağlıyor, yürek paralayıcı çığlıklar atıyor ya da delice kahkahalar atıyordu. Polidori, onu dinlemekten bıkmış, bir mendil alıyor, Lord'unun ağzına tıkıyor ve birdenbire kafayı atının koşumlarının heybesine gizliyordu.

Üst kattan garip bir şekilde tanıdık gelen sesler ulaşıyordu. Polidori, attan aşağı iniyor, torbayı omzuna asıyor ve merdivenlerden yukarı çıkıyordu.

İniltiler onun odasından geliyordu –şimdi bunu fark edebiliyordu. İçeri giriyor, ama kimseyi göremiyordu.

– Sizi bekliyordum, diyordu ateşli bir kadın sesi. Birden, yazı masasının sandalyesi kendi ekseni etrafında dönüyor ve o zaman, John Polidori'nin hülyalı gözlerinin önünde, o güne dek görmediği kadar güzellikte bir kadın beliriyordu. Çırılçıplaktı, bir bacağı sandalyenin kolunda, diğeri de dönen ayağının üzerinde duruyordu. John Polidori'nin kadınlara karşı özel bir düşkünlüğü yoktu; yine de, kendi kendine, taraflsızlıktan, kıskançlık ve şehvetli bir iştahtan oluşan perişan bir boyun eğme ile güzelliğinin eşi benzeri olmadığını kendi kendine itiraf ettiği Percy Shelley'den daha güzel bir varlık olduğunu söylüyordu.

– Ben Annette Legrand, derken biraz öncesine kadar işaret parmağı dudakları üzerinde duran elini ona uzatıyordu.

John Polidori, onun ayakları dibinde diz çöküyor ve yürekten bağlılıkla elini öpüyordu. Omzundan asılan torbanın içinden, derinden derine, Byron'ın can çekişen bir balık gibi çırpınan kafasının sesi geliyordu.

Annette Legrand işaret parmağını dudakları arasında ıslatıyor, tatlı ve şeffaf bir tükürükle ıslanmış parmağının ayasıyla,

–pembe ve kabarık– göğüs ucundan başlayıp kasıklarının sarı tüyerinde biten bir yol çiziyordu.

Annette Legrand tek kelime etmeden doğruluyor, John Polidori'nin dudaklarını uzun uzun öpüyor, yavaşça koltuk altlarından tutarak onu sandalyeye bırakıyordu. Torba yerde çırpınıyor ve şimdi Byron'ın yalvaran sesi, sanki mendilin kıskacından kurtulmuş gibi, biraz anlaşılır hale geliyordu. Sevgilisinden gözünü ayırmaksızın, Polidori, yazı masasının üzerinde duran şamdanı alıyor ve tam isabetle heybeye doğru fırlatıyordu. Darbenin sesi kırılan kemik sesine benziyordu. Annette Legrand doğruluyor, arkasını dönmeden birkaç adım uzaklaşıyor ve John Polidori'ye el yazması kâğıtlar uzatıyordu; kapağında şunlar okunuyordu: *VAMPİR*, biraz daha aşağıda, *İkinci Bölüm*.

– Bu anlaşmanın bana düşen kısmı diyordu, Polidori'ye, bir çellonun telini çağrıştıran bir sesle.

Byron'ın sekreteri kâğıtlara sarılıyor, gözlerini kapatıyor ve yanağını kâğıt tomarına dayıyordu.

– Okumayacak mısınız?

– Gereği yok, birinci bölümü okumak bana yetti.

Annette Legrand, ayaklarının dibinde diz çöküyor ve kontratın kendi payına düşen kısmını tahsile koyuluyordu.

5

John Polidori, kâğıtları kucaklamayı bırakmadan, bacakları açık, korkudan titrer ve soluk soluğa bir halde Annette Legrand'ın dilini küçük organının ucunda gezdirişini seyrediyordu. Byron'ın başının –görünüşe göre oda kapısının yanında sonsuza kadar hareketsiz kalmıştı– içinde bulunduğu heybe yeniden sağır bir söylenme eşliğinde sallanıp sarsılmaya başlamıştı. Polidori ödemeyi ertelemenin tadını çıkarıyor, bu da mor renkli organının başını şişiren kısa çırpınmalarla kendini belli ediyordu. Annette Legrand gidip gelen sıvıları hissediyor ve bu neredeyse, kısa zaman içinde canını sıkacak olan umutsuz bir kaygı yaratmaktan başka bir işe yaramıyordu. Ve aşığını artık anlaşmanın kendine düşen bölümünü vermeye ne kadar çok zorluyorsa, John Polidori, aynı oranda, sözünü yerine getirmeyi geciktiriyordu.

İsteği dışında olurmuş gibi, sekreter sonunda ödedi. Zevkli, volkanik ve bol bir ödeme olmuştu. Polidori'ye aşırı görünen bir ödül. Annette Legrand çölsü denebilecek bir susuzlukla içiyordu o kaynaktan. Gözlerinin beyazı ortaya çıkmış, esrime içinde, bir hayvanın açgözlülüğüyle emiyordu.

John Polidori kâğıtlara sarılmış, gözkapakları sıkıca kapanmış halde, bir yaprak gibi titriyordu.

Sert, dişleri sıkılmış, bir mağaranın dibinden gelir gibi görünen bir ses duyduğunda orgazm sarsılmaları henüz durmamıştı. Gözlerini açtı ve o zaman John Polidori, o güne dek gördüğü en korkunç görüntüyle karşılaştı: Birkaç saniye öncesine kadar tüm güzelliğini ayakları altına sermiş olan o kadın, birden doğruldu. John Polidori, korku içinde, önünde neredeyse insana benzer bir tür sürüngenin, faremsi tüylerle kaplı küçük bir şeklin doğrulduğunu gördü. Annette Legrand, bir kemirgenin hareketleriyle süpürgeliğin üzerinden duvara açılan bir parmaklığa doğru uzaklaştı. Kapağı kaldırdı ve aynen bir fare çabukluğuyla, bilinmeyen oluğun karanlık boşluklarında kayboldu. Polidori kendine tiksintiyle baktı. İçindeki her şeyi bacaklarının üstüne kustu.

Byron'ın kafasının söylenmesi birden, mengeneden bütünüyle kurtulmuş gibi, tamamen anlaşılır hale geldi. Sekreter kötülük dolu bir kahkaha duydu. Gözlerini açtı ve kapının eşiğinde ayakta, gövdesi bütün, başı her zamanki yerinde duran Lord'unu gördü.

– Benim zavallı *Polly Dolly*'m... diye tekrarlıyordu Byron, bir türlü arkasını kesemediği kahkahalar yüzünden cümlesini tamamlayamadan.

Lord Byron kapıyı ardına kadar açtı ve Polidori onun omuzlarının üzerinden, bir dosyaya sarılıp kendi üzerine bükülmüş, çıplak ve kendi bağırsaklarının içindekilere batmış haliyle insanın içine acıma duygusu veren durumunu katıla katıla gülerek seyreden Mary, Claire ve Shelley'yi gördü.

6

John Polidori, üç gün odasından dışarı çıkmadı. Annette Legrand sonsuz bir iyilik yaparak, ona doldurması için üç küçük şişe getirmiş ve sözünü tam anlamıyla tutarak, Polidori geceleyin yorucu ve utanç verici doldurma işleminin ardından uyurken onları alınaya gelmişti. Buna karşılık, üçüz kardeş simetrik bir dürüstlükle, ilgili kâğıtları yazı masasının üzerine, kandilin yanına bırakıyordu. Kontrat sona erdiğinde, John Polidori acınacak bir görüntüdeydi.

Tabii ki küçük şişelerin hacmi –ki sözleşmelerine göre dopdolu olacaktı– sekreterin tamamen güçsüz kalmasına yetecek kadar cömertti. Solgun, çukura kaçmış gözlerinin etrafında mor lekelere ve sağ elinde önüne geçemediği bir titremeye mal olmasına rağmen Polidori, sonunda öyküsünü bitirmişti.

"Kendi" eserini tekrar tekrar okudu. Yuvarlak ve kadınsı bir yazıyla, kelimesi kelimesine, el yazmalarını tekrar yazmış ve yazarlığı konusunda hiçbir şüpheye yer vermemek için de bir defter yapıp kapağına da şöyle yazmıştı: "*Vampir*, bir öykünün hazırlık notları." Titiz bir vecizlikle, kesinlikle anlaşılamaz bir yazıyla –buna, elbette, istenmeyen titreme sebep olmuştu– yazılmış notlardan oluşan elli sayfaydı bunlar. Buna

inancı o kadar çoktu ki, işi, kendi kendini el yazmasının babası olduğuna ikna etmeye kadar vardırdı; düzeltmeler yapıyor, sonra aynı şekilde, esas metne geri dönene kadar bunları bozuyordu.

Düzeltme üzerine düzeltmeyle, gidip gelmelerle geçen üç gün üç gecenin ardından, *Vampir*'in son şeklini başlangıçtaki el yazmasından ayıran ne bir nokta ne bir virgül vardı. Tamamen bitirince, hiç vicdan azabı duymadan, rezilliğin kanıtlarını ortadan kaldırdı: Yazarının öğrettiklerine sadık kalarak, metnin ete dönüşmesi için, kâğıtları sayfa sayfa yiyip yuttu.

7

Dördüncü gün, John William Polidori odasından çıktı. Mükemmeldi. O gece, anlaştıkları gibi, saat tam on ikide, her birinin söz verdikleri hikâyeyi okuyacakları geceydi. Merdivenlerin başından, John Polidori, özellikle bu olay için hazırlanmış salonu görebiliyordu: Salonun dört bir köşesine yerleştirilmiş dört şamdan, masayı ancak aydınlatan ölgün bir ışık yayıyordu. Pencerelerden, mor renkli perdelerin arasından süzülerek salona ölümcül bir hava veren, bulutlarla kaplı gri gökyüzünün parıltısı giriyordu. Lord Byron ile Percy Shelley masanın iki başına oturmuşlardı. Mary ile Claire yan yanaydılar. Hepsinin el yazması önlerindeydi. Hiçbiri merdivenin başında mutlak karanlığa bürünmüş olan Polidori'nin her şeyi gören bakışını fark etmemişti. Aslında, kimse sekreterin randevuya gelmesini beklemiyordu. Polidori masada kendisi için bir yer ayırmadıklarını fark etmekte gecikti. Mahveden bir hoşnutsuzluk duygusu boğazından geçti. Yine de, kolunun altındaki o orijinali yeterince inandırıcıydı: Öfkesini bu zavallı kibirlilerin üzerine boşaltmasına değmezdi.

– Görüyorum ki beni beklemiyordunuz, demekle yetindi nazikçe, merdivenlerden iddialı adımlarla inerken.

Lord Byron tek kelime söylemedi ve ona kendi sandalyesi-

ni verdi. Polidori ondan yerine oturmasını rica etti. Ayakta kalmayı tercih ediyordu. Böylesinin daha etkili bir konuşma olacağını söyledi kendi kendine. Kurallar iki bayandan birinin okumayı başlatmasını öngörüyordu. Ancak Polidori öylesine heyecanlıydı ki, kimse ona söz vermeden, defterini açtı ve okumaya başladı:

O sırada, Londra'nın kış uçarılıklarının odağında, o dönemde modanın mecbur ettiği bir sürü toplantıda, soyundan çok kişiliğiyle dikkat çeken bir lord ortaya çıkmıştı...

John Polidori dura dura okuyor, kötülük dolu bakışını sırasıyla az sayıdaki dinleyicilerin sersemlemiş suratlarına yöneltiyordu. Bakışını Lord'undan ayırmadan devam ediyordu:

İlginçliği her yere davet edilmesini sağlıyordu. Herkes onu tanımak istiyordu ve hep o yaman heyecanları yaşayıp bunları tatmin etmenin ardından can sıkıntısında boğulan olduğu kişiler, uyumuş ilgilerini yeniden uyandıracak bir şey bulmuş olmak dolayısıyla birbirlerini kutluyorlardı.

Kederli yüzlü sekreter, okurken bir yandan da masanın etrafında geziniyordu. Kurnaz bakışlarla sözlerinin etkisini iki katına çıkarmaya çalışırken, tam arzu ettiği etkiyi uyandırdığını görüyordu: Dinleyicileri esir olmuşlardı. Oradakilere yapılan atıflar öylesine incelikliydi ki, eğer biri üzerine alınsaydı, kendini tam anlamıyla aptal yerine koymuş olacaktı.

Aubrey –bakışını Shelley'nin gözlerine dikerek okuduacı çektiği yatağına uzanmış ve mahvedici bir ateşin kucağında, sayıklamalar içinde Lord Ruthwen'ı –bu sırada gözlerini Byron'a dikiyordu– ve Ianthe'yi –okurken bakışını Claire'e yöneltiyordu– çağırıyordu. Bazen eski yol arkada-

şına yalvararak sevgilisini bağışlamasını diliyordu...

Polidori, dinleyicilerinin şakın bakışları önünde öyküsünü, hiç ara vermeden, sonuna kadar okudu:

...Lord Ruthwen kaybolmuştu ve talihsiz yol arkadaşının kanı bir vampirin susuzluğunu yatıştırmıştı, diye bitirdi.

Polidori defteri kapattı. Korku, hayret ve saygı dolu bir mezarlık sessizliği doğmuştu.

– Evet, sizlerin öykülerini dinlemeye can atıyorum, dedi sekreter.

Byron ayağa kalktı, kâğıtlarını aldı ve ateşe attı. Claire ve Shelley de onu taklit ettiler. Sonra Mary defterini açtı ve okumaya hazırlandı. Tam başlığı söyleyeceği sırada, John Polidori, hesaplı bir ilgisizlikle ve kasten saldırgan olmak amacıyla, sözünü kesti:

– Özür dilerim, ben odama çekiliyorum. Yapacak önemli işlerim var.

Odasının kapısını kapatacakken, Mary'nin "Frankenstein" diye okuduğunu duyar gibi oldu. Yanlış algılamış olduğunu dileyerek güldü.

8

John William Polidori dünyanın en mutlu adamıydı. Londra'ya varır varmaz Byron'ın yayıncısına –Lord'u için daha küçük düşürücü bir şey olamazdı– *Vampir*'in el yazmalarını teslim edecekti. Yine de, dahice olmasına ve gölgeli ışıltısına rağmen, kısa bir zaman sonra, adının gelecek kuşaklar arasında şöhret kazanması için metnin kısır kaldığının farkına vardı. Ve –elli sayfayı aşmayan– raşitik defteri seyrederken, bir öykünün, ne kadar seçkin, orijinal ve yeni bir şey olursa olsun, örneğin, Lord'unun eserleriyle kıyaslanınca, bir hiç olduğunu söyledi kendi kendine. Byron'ın, sekreterinin *Bütün Eserleri* ile nasıl alay edeceğini tahmin ediyordu. Birden, o anda camdan seyrettiği gölden daha derin bir keyifsizlik kapladı içini. Eğik bir şekilde ve hiç durmadan yağan su perdesinin ötesine bakıyor, dağın tepesindeki küçük ışığı görmeye çalışıyordu. Ama hiçbir belirti göremedi. Duyduğu tiksintiye rağmen, yeni bir kitaba karşılık olarak ne isterse verebileceğini söyledi kendi kendine.

John Polidori, tutkuyla "ortağından" yeni bir işaret bekliyordu. Ama, dört gün boyunca, Annette Legrand, yaşadığına dair en küçük bir işaret vermedi; aynı ortaya çıktığı gibi gizemli bir uçuculukla ortadan yok olmuştu. John Polidori, başarı

hırsıyla dolu, yeni hikâyelere karşılık kendi temel özünü son damlasına kadar vermeye hazırdı. Bilgece bir gösterişle metinlerin, yazarlarının evlatları olduğu söylenmiyor muydu? Öyleyse, kelimenin tam anlamıyla, o kişilerin her birine can veren hayati tohumu veren o olduğuna göre, o eserlerin babası olduğunu neden kabul etmesindi ki? Hiç mecazsız, *Vampir*'in babasıydı ve şimdi, cömert bir doğurganlık çağrısı ve asil bir baba ruhuyla, yeni, kasvetli ve usta işi kelime yavrularının babası olmaya hazırdı. Bu düşünce onu herhangi bir pişmanlıktan kurtarıyordu. John Polidori, kendini şöhretin doruğuna tırmanmaya hazır hissediyordu ve eğer bu amaca ulaşmak için önce aşağılığın en sefil cehennemlerine inmek gerekiyorsa bunu yapmaya kesinlikle kararlı olduğu kanaatine varmıştı. Ateşli bir Faust kararıyla, kalemi ve mürekkep hokkasını aldı ve yeni bir kontrat yazmaya koyuldu.

9

Çok sevgili Annette,

Siz, gerçekte, tanıma talihsizliğine uğradığım en korkunç, değersiz ve aşağılık varlıksınız. Korkunç kişiliğiniz üzerine yaptığınız tanımlama "sahip olmak suçunu işlediğiniz" gerçek anatominizle kıyaslanınca çok hafif kalıyor. Ruhunuz da hiç aşağı kalmıyor. Yine de, babası olma şerefini bana verdiğiniz öykünün tek kelimeyle olağanüstü olduğunu kabul etmeliyim. Ruhuma işleyip varlığımın en gizli, karanlık ve keder verici yanını ortaya çıkarmayı nasıl başardığınızı bilmiyorum. Vampir'i benim yazdığımdan kimse şüphe duyamaz, çünkü kesinlikle benim biyografime yabancı değil. Siz şeytanın ta kendisi; kötü kokan, korkunç bir iblissiniz. Ancak şimdi, sizin yok olmamak için benim tohumuma gereksinim duyduğunuz oranda, sizin o kahrolası yeteneğinize gereksinim duyuyorum. Bu yüzden kendimi bu gizli evliliğe sunuyorum. Tıpkı bir beyefendinin üreyip, böylece kanından gelen torunlarında, asil soyunu kalıcı kılabilmek için bir kadın etine gereksinim duyduğu gibi, tamamen aynı kesinlikle, ben de sizin

sonsuz eşliğinize gereksinim duyuyorum. Sizi hemen bu akşam bekliyorum.

John Polidori, mektubu şamdanın yanına bıraktı. Ayrıca zarfın yanına bir de beyaz orkide bırakmak inceliğinde bulundu.

10

John Polidori, uyandığında bir çocuk gibi heyecanlıydı. Yatağında doğrulup hemen yazı masasına doğru baktı. Gerçekten de, yeni mektup her zamanki yerinde, kandilin ayakucunda duruyordu. Zarfı açtı ve çocuksu bir gülümsemeyle okumaya koyuldu.

Sevgili Dr. Polidori,

Siz bu mektubu okurken ben burada olmayacağım. Her ne kadar muhakkak tahmin edecekseniz de, açıklamakla oyalanmayacağım nedenlerden dolayı Cenevre'den ayrılmaya karar verdik. "Evlilik" teklifinizin benim için ne kadar büyük bir iltifat olduğunu bilemezsiniz; asla birinin bana benzeri bir teklifte bulunacağını hayal etmediğimi itiraf ederim, hele sizin gibi, genç ve yakışıklı birinin bana talip olacağını. Sizi memnun edemeyeceğim için üzgünüm. Ancak formalitelerden nefret ediyorum. Şu var ki, siz erkekler asla elinizdekilerle yetinmezsiniz. Alçakgönüllü olun da Vampir'in, *Lord'unun gölgesi olmaya mahkûm bir doktor*

bozuntusu için, fazla bir eser olduğunu kabul edin. İnanın, Lord'unuzun peşi sıra dolaşmaktan başka bir işe yaramazsınız. Yakışıklı Percy Shelley'nin eseriyle kıyaslanacak bir eser yazsanız bile zavallı sekreterin daha zavallı oğlu olmaktan kurtulamazsınız ve eğer baba olabilseydiniz, dünyaya sizin gibi başka zavallı sekreterler getirmekten başka bir şey yapamazdınız. Kendinizi kandırmayın, Lord'unuzun gölgesinin size verdiğinden başka ne bir kökünüz ne de soyunuz var. Ayrıca, neden benim elde edebileceğim tek yaşam sıvısının sizin –elbette ki lezzetli– sıvınız olduğunu düşünüyorsunuz ki? Çok şükür, bu dünyada milyonlarca erkek var. Ayrıca, babalık her zaman hakkında en çok şüphe duyulan konudur.

Her ne kadar, düz yazının hatırına, fazlasıyla kullanmaktan kaçınmanızı tavsiye ediyorsam da, beni tanımlamak için kullandığınız sıfatlar koltuklarımı kabarttı. Bana "şeytani" demişsiniz, iltifatınıza teşekkür ediyorum. Ancak, size kesinlikle hatırlatmalıyım ki, satın alacağı ruhları seçen şeytandır ve zavallı bir şekilde kendini satışa çıkaran birinin ruhuyla asla ilgilenmez. Size verdiğimle yetinin. Hoşça kalın Polly Dolly.

John Polidori, sırtüstü düşmemek için oturmak zorunda kaldı. Hep en utanç verici aşağılamaların kurbanı olmuştu. Neredeyse onun doğasının yalnızca küçük düşürülmek olduğu söylenebilirdi; yine de asla kendinin bu kadar aşağılandığını görmemişti. Bitmez tükenmez bir hüzünle ağlıyordu şimdi. Aynanın karşısında acınacak şekline baktı ve görüntüsünün bir köpeğin, Lordu'nun teranovası, Boatswain'in fizyonomisine benzediğini kabul etti. Kaçınılmaz kaderinin, Byron'ın arkasında koşturan o zavallı hayvanınkinden farksız olduğunu söyledi kendi kendine. Yine de, tam o anda ölmüş olsaydı,

Newstead manastırında köpeğine yaptıracağı gibi bir mezar yaptırmasını bekleyemezdi; hele ona atfedeceği bir mezar yazıtını hiç: "Bu taşlar bir arkadaşın anısına dikilmiştir; benim için asla bir başkası olmadı, burada yatıyor"

John Polidori şimdi bir köpeğin ağıtıyla ağlıyordu: Uzun ve teselli edilemez sızlanmalar, bitmek tükenmek bilmez ulumalar.

Yine üzgün sekreter oluyordu, görülmez hayalet, sekreterin oğlu, başarısız doktor, kimsenin tanımadığı *Polly Dolly*.

John Polidori, pencereye yaklaştı. Yağmur öfkeyle yağıyordu. Uğrusuz Leman gölünü seyretti ve birden bakışlarını dağın tepesine doğru kaldırdı. Tepedeki kayalara karışıp seçilemeyen evde zayıf bir ışık görür gibi oldu. O zaman, birden, yüzü aydınlandı. Suratında bir deli ifadesiyle merdivenlerden aşağı koştu. Salonu bir solukta geçip evden dışarı fırladı. Koşarken, neredeyse hiç durmadan, ocağın üzerinde duran tüfeklerden birini kapmıştı. Suya batmış halde, çamurlara bata çıka koşuyor, düşüyor, doğruluyor, sürükleniyordu. Kaşının üzerinde ip gibi bir kan sızıyordu; yağmurun onu yıkayıp götürdüğü ısrarla sızmaya devam ediyordu. Yüzü kan ve sudan pembeleşmişti. Bir su hayvanının umutsuzluğu ile göle doğru koşuyordu. Küçük limana kadar gitti. Tahtalar öfkeyle gidip gelen dalgalar yüzünden gıcırdıyordu. Sandal yalpalıyordu. O üç kafalı korkunç canavarı öldürmeye hazırdı. Tüfeğin namlusunu karşı sahile çevirdi ve özel bir yere nişan almadan tetiği çekti. Birden, öfkeden gözü dönmüş bir halde kendini sandalın içine atmadan önce tüfeği göle fırlatarak ondan kurtuldu. Polidori, çektiği tetiğin uzaktaki kandilin alevini söndürdüğünü asla bilmeyecekti.

Leman öfkeli bir hayvana dönmüştü. John Polidori, akıntıya karşı kürek çekiyordu. En küçük bir yorgunluk hissetmiyor gibiydi. Şelaleye karşı yüzen somon balıklarının kararlılığıyla hareket ediyor ve kürekleri dalgalara acımasızca batırıyordu.

Sandalın ortasında ayakta, gözleri kötü niyetli ve sandalın ilerlediği oranda uzaklaşıyormuş gibi görünen tepenin doruğunda, öylesine, metotsuz çekiyordu kürekleri.

Nefret ve yağmurdan ıslanmış gözlerle, Polidori, suyun ayak bileklerine kadar yükseldiğini bile fark etmemişti. Sandal batıyordu. Kendi cehenneminin Caronte'sine(*) dönmüş, en deneyimli denizcinin bile yüzünü sarartacak o kapkara suların ortasında ilerliyordu. Sandal, kelimenin tam anlamıyla, dalgadan dalgaya uçuyor, güçsüz gövdesi sudan duvarlara çarpıyor, pruvası batıyor, yeniden havaya kalkıyordu. Sonra kürekler havada deli gibi sallanıyordu. Sandal yükseldi, sancak tarafına çark etti, uzun ekseni üzerinde döndü ve arka üstü düştü. Sudan bir dil onu sardı; bir an içinde göl onu yutmuştu. Polidori, rıhtımdan oldukça uzağa düşmüştü. Kuzeyi, rüzgâr gülü, pusulası, denizcilerin yıldızı, dağın tepesinde şimdi daha yoğun bir ışıkla parıldayan o ışıktı. Dört ayaklı bir hayvan gibi yüzüyordu. Kafası suyun dışında, tekniksiz, kritersiz, bilinen herhangi bir stile uymadan ilerliyordu Polidori. Yine de bazen gerisin geri, bazen alışılmadık ve baş döndürücü eğriler çizerek ve hatta bazen tersine yüzüyordu; suların öfkeli iradesine teslim olmuştu. Belki de deneyimli bir yüzücü hemen mahvolur giderdi: Teknikler doğaya karşı koyan yapma oluşumlardır. Ama doğa, kendi yasalarına karşı gelirse, korumasızlık işe yarar. Şimdi, mantığı körelmiş olan Polidori'nin hareketlerini yönlendiren şey saf içgüdüden başka bir şey değildi. Eğer birden aklı başına gelseydi, çaresiz batardı.

Polidori'nin gölün karşı yakasına nasıl ulaştığını Tanrı bilir. Kendi kahramanlığından tamamen habersiz bir şekilde, yosundan yeşile kesmiş, kendi mantığı gibi erişilemez hale gelmiş kayalara doğru sürünüyordu. Lord'unun ikinci iddiasını çürüttüğünün üzerinde bile durmamıştı: Elbette, uysal uysal akan bir nehri yüzerek geçmek onun bu son yiğitliğiyle kı-

(*) Caronte: Mitolojide, ölülerin ruhlarını götüren denizci (Ç.N.).

yaslanınca pek küçük kalıyordu. Sonunda dağın dibine varmıştı. İki kaya arasında, siyahımsı kalıntıların ötesinde ve yıldırımla kavrulmuş bir ağacın üzerinden, dağın eteğine doğru tırmanan dolambaçlı bir yol başlıyordu. Soluklanmak için bile durmadı. Emin adımlarla, kıyısında, rüzgâr yüzünden, çamların ikiye büküldüğü taşlı küçük patikadan yukarı doğru çıkıyordu. Baktığı açıdan, John Polidori doruğu seçemiyor, yalnızca kayalarının arasından, önüne çıkmaya cesaret eden her şeyi sürükleyen öfkeli su kolonlarının hızla döküldüğü yamacı görebiliyordu. Öte yan uçurumdu. John Polidori, sağında çırpınıp duran çalıların ötesinde, dibi dağın delip geçtiği bulutların altında saklı kalan bir uçurumun başladığını fark bile etmemişti. Üzerine bastığı taşlar uçurumun kenarına kadar yuvarlanıp o ölçülemez derinliklerin karanlığında yitip gidiyorlardı. Göl şimdi uzaklardaki gri bir çayır ve buluttan bir kefen altında yatan hayaletimsi, garip bir ceset gibiydi. Sekreter dağın doruğuna ulaşmıştı.

Polidori'nin odasından gördüğü ışık yukarılarda parıldayan küçük bir pencereden geliyordu. Ev kayadan kazanılmış küçük ve eski bir şatoydu; bir kale gibi Cenevre'yi en uç noktalarına kadar gören, taşa oyulmuş küçük bir akropol. Ortaçağdan kalma menteşeleri kayalara gömülmüş olan kapıları, dağın yamacıyla birleşen bir tür ana sahanlığa açılıyordu. John Polidori'nin içeriye kadar girmesi için kanatlardan birini itmesi yetti. Kapıyı arkasından kapattı. Güç de olsa, nerede yürüdüğünü anlayabilmek için gözlerinin karanlığa alışmasını beklemesi gerekti. El yordamıyla dışarıdakinden daha kuvvetli bir rüzgâr estiği yere ulaştı. Retinaları karanlığa alışırken, gözlerinin önünde son derece hüzün verici bir manzara şekillenmeye başladı: Vebadan onda biri kırılmış bir hisar gibi, burası daha yeni terk edilmişti. Orada burada kadın elbiseleri, yemek artıkları ve henüz ocaktaki korların küllerine karışmamış kâğıtlar saçılmıştı. Evin değişik bölümlerinden gelip bu salonda toplanıyormuş gibi görünen, birbirine karışan kokulardan oluşan tanımlanamaz bir

koku hakimdi. John Polidori farklı bir koku aldı. İzini takip ederek bir odaya ulaştı: Birbirinin aynı yatak başlarında birbirinin aynı İsa'ların bulunduğu, üzerleri birbirinin aynı yatak örtüleriyle örtülmüş birbirinin aynı iki yatak. Birbirine eşit şekilde tükenmiş, birbirinin aynı iki şamdanın durduğu iki gece masası –yine birbirinin aynı.

John Polidori, bu acı kokunun kaynağını bulmaya çalışarak odadan dışarı çıktı. Bu, kötü aşevlerinin halka açık tuvaletlerinde ya da, daha doğrusu, Yunanistan'ın en sefil genelevlerinde solunana benzer, mide bulandırıcı bir kokuydu. Bu kötü kokuyu kendi pantolonun ağında dahi duyduğunu düşündü. Birazdan kocaman basamaklara dönüşen, minik eşiğinin ucunda küçük bir kapı olan, dar bir geçitten yukarı doğru yürüyordu. O oda, o kapının arkasındaki, şüphesiz o solunamaz kokunun kaynağıydı. Alnını kirişe çarpmamak için eğilmek zorunda kaldı. Oda minimum boyutlardaydı ve tabii, bir hayvanın bile yaşayamayacağı bir yerdi. Minicik bir saman yatak ve pencerenin altında minik bir sıra: Hepsi buydu. Bir mumun kalan parçası hâlâ yanıyordu. Pencereye yaklaştı ve oradan, gölün öte yakasında, Villa Diodati'nin tamamını, tam ortasında da, kendi odasının penceresini görebildi. Sıranın altında küçük bir sandık vardı. Polidori bunun kulplarından birini tutarak çabucak açtı.

Düzgün bir şekilde yerleştirilmiş yüzlerce kâğıt gördü. Birincisi kendisinin bir gün önce yazdığı mektuptu. Daha aşağıda birkaç kâğıt vardı: *Vampir*'in notları. Defteri çekip çıkarınca altından kalın bir mektup destesi çıktı ortaya. İlkinin yazısını hemen tanıdı, ama hemen inanamadı. İmzayı okuyunca korkudan öleceğini sandı. Üstelik de henüz içindekileri okumamıştı.

11

Lord'unun yazısını kendi el yazısından daha iyi tanıyordu. Ama Byron'ın mektubunun burada, sadece onun, kederli Polidori'nin tanıdığı canavarın iğrenç ininde ne işi vardı? Başlığı okumayı ne kadar çok tekrarlarsa, sanki o açık ve net harfler bilinmeyen bir dilin anlaşılmaz karakterleriymiş gibi, o kadar az anlıyordu.

Karanlıkların iğrenç ilham perisi,

Manfred'*inizin –yoksa "benim"* Manfred'*im mi deseydim– ikinci kısmını henüz okudum ve itiraf etmeliyim ki, ilk mısralar yüreklendiriciyse de, sonrakiler esir ediciydiler. Çok kararlı bir Byron havasına sahipler ki bu da, şüphesiz, onları gerçekten nefis yapıyor. Afiyetle beslendiğinizi umarım (son akşam yemeğinizin bolluğundan yakınamazsınız) ve sizin edebi üretiminizle kıyaslayınca, benim yaşamsal sıvım, sizi benim ustalıklı ilhamımla doldurmuş gibi görünüyor. Küçük* Manfred *asil babasının özelliklerine sahip. Aslında hoşuma gidiyor. Aynı yolda devam ederseniz, sonunda*

size aşık olacağım. Kötülük etme yeteneğinizin nereden kaynaklandığını, Manfred'*in o gotik katedralin donmuş duvarları arasında, şüphesiz, aynı benimki gibi bir başına bırakılmış ve dramatik bir biçimde yankılanan sesini nereden aldığınızı bilmiyorum. O sonsuz ve bağışlanamaz suç, biliyorum ki son günlerime kadar beni korku içinde yaşatacak olan peşin bir pişmanlıktır. Nedenini size söylememe gerek yok.* Faust'*u okumadım –Almanca bilmiyorum– ama tesadüfen kısa bir süre önce arkadaşım Matthew Lewis bana,* viva voce, *uzun bir bölümünü?*[1] *tercüme etti ve* Manfred'*i okurken, onun bende yarattığı aynı canlı ifadeyi hissetmeden edemedim. Kahramanınız gibi olup, baştan çıkarmalara karşı koyabilecek kendi tapınağıma sahip olabilmeyi ne kadar isterdim! Ancak gördüğünüz gibi,* Manfred'*in babalığını kabul etmek gibi bir baştan çıkarmaya bile dayanamıyorum.*

John Polidori kendini dünyanın en aptal erkeği hissetmeden edemedi. Aldatılan bir kocanın hissedeceği aynı acı ve teselli edilemez üzüntü içindeydi. Sadece Lord unun, o asil şairin de kendisi gibi bir zavallı olduğu düşüncesi içini rahatlatıyordu.

O hücrenin pis kokulu dört duvarı arasında, sandığın içinde üst üste yığılmış kâğıtları alt üst ediyordu. Tamamen kendini kaybetmiş halde kollarını soktu ve küçük ellerine sığdığı kadarını yakalayarak bir tomar kâğıdı kaldırıp havalara saçtı: Düzinelerce mektuptu bunlar. Biri cebine takılıp kalmıştı. Okudu.

(1) Bu bölüm Lord Byron'ın Murray'e mektuplarında görünen diğer mektuba kıyasla neredeyse aynen çevrilmiş.

Korkunç Hanımımız,

Eğer benim gibi aşağılık birine kalsaydı, canavarlığı sizinkinden daha iğrenç bir tür olan gülünç Kont Rasumovski'nin[2] işgal ettiği –daha doğrusu "gasp ettiği" demeliydim– bakanlığı çoktan size vermiştim. Bakanın sizi süsleyen yetenekten faydalanmasını isterdim, gerçi karşılığında size pek verecek iyi bir şeyleri olmadığından korkarım, çünkü kadınların bedenleri kadar erkeklerin ruhuna tutkun papazcığımız, Fotij'in –Tanrım, biz zavallı günahkarları, bu çobanlardan koru[3]– caka sattığı kudretin tadını bile çıkarmıyor. Papazdan daha geçerli nedenlerle, Fotij'in Bayan Orlov'a söylediği şeyi size söyleyebilirim: "Bedenimi ruha dönüştürerek benden ne yarattın?"

Yüzbaşının Kızı'nın ikinci bölümünü sonsuz bir zevkle okudum. Gerçekten de yazıyor olmayı isteyeceğim bir öykü. Hikâyemin nasıl biteceğini bilmeyi çok isterdim. Sizi bu gece bekliyorum.

Alexander Puşkin

Bilinmeyen, kesinlikle tanınmayan yüzlerce isim vardı. Kendini erkeklerin en aptalı hissediyordu. Artık kötü ve aşağılık bir şekilde aldatılmış olduğundan değil, rakiplerinin aşağı tabakadan, ünsüz şansız, geleceği olmayan aşıklar olmasındandı böyle hissetmesi. Uşağının eliyle bir zinaya kurban gitmiş bir asilin yıkılmışlığıyla mektupların imzalarını okuyordu. E.T.A. Hoffmann diye birinden üç mektup, adı bilinmez

(2) Puşkin'in kendisine keskin bir hiciv yazdığı, I Alexander dönemi Kültür Bakanı.
(3) Puşkin'in saygıdeğer bir kişiye yazdığı üç hicivden ilkinin başlangıcı

Ludwig Tieck'ten yarım düzine. Hiç değilse meşhur isimler bulmak umuduyla mektupları karıştırıyordu; ama yabancı ünlülerden başkasını bulamadı: Chateaubriand, Rivas, Fernón Caballero, Vicente López ve Planes.

Nefretten gözü dönmüş, umutsuzluk içinde, sandığa istiflenmiş sayısız mektubu düzensiz bir şekilde karıştırıyordu. Tesadüfen bir başkasını çekip çıkardı.

Sonraki mektup Mary Shelley'nin imzasını taşıyordu. İlk paragrafı okumak onu anlatılamaz bir dehşete düşürdü; en korkunç olayların ortağı ve tanığı olmuştu. Ama asla bu kadar açık ve karanlık bir şey okumamıştı. John Polidori okumaya devam edemiyordu. Harfler dalgalanan şekillere dönüşüyordu, kısa bir süre sonra da herhangi bir anlam ifade etmez hale geldiler. John Polidori bayıldı.

Erken yaşta gelen ölümüne kadar da bir daha asla, delilikten kurtulamadı.

12

Evrensel edebiyatın akışını değiştiren o yazın üstünde geçen dört yıl boyunca John William Polidori hakkında bilinen kesin veriler çok azdır. Kendi güncesinden –Byron'a göre, "hastalıkları tedavi etmekten çok onları yaratmaya yarayan"– genç doktorun çare bulunmaz bir şekilde mutlak bir deliliğe sürüklendiği anlaşılıyor. Lord unun yokluğundan faydalanan sekreter, *Vampir*'in el yazmalarını 1819'da teslim etmiş. Eser yayınlanmış ve bizzat Lord unun öngördüğünün aksine, baskı çıktığı gün tükenmiş. Bununla beraber eser, varsayılan yazarının, yani John Polidori'nin imzasıyla değil, Lord Byron'ınkiyle yayınlanmıştı. Kızıp öfkelenen Lord Byron, Venedik'ten, yayıncısına kesin bir yalanlama göndermişti. Mary Shelley daha da katı davranmıştı: O yağmurlu 1816 yazında Villa Diodati'de eserinin başından geçen olayları anlattığı, *Frankenstein* romanının başında yer alan açıklamada, "her birimizin doğaüstü bir olaydan kaynaklanan bir öykü yazmamızı gerektiren" anlaşmadan söz ediyor. Kısa önsözün sonuna doğru, Mary Shelley gerçeği saptırarak, "hava birden iyileşti ve arkadaşlarım beni yalnız başıma bırakarak, Alpler'de keşif yapmaya çıktılar ve o harika yerlerde ruh çağırmalara dalıp sözümüzü unuttular. Bu nedenle, aşağıda sunulan öykü bitirilen tek öyküdür"

demektedir. Garip bir nedenle, *Frankenstein*'ın yazarı *Vampir*'in doğuşunu göz ardı etmeye ve John William Polidori'yi sessizliklerin en zalimiyle inkâr etmeye karar vermiş.

Byron'a sekreterinin intiharı bildirildiğinde İtalya'daki gezisi çerçevesinde, 1821'de, tam olarak Piza'da bulunuyordu. İçtenlikle ve derinden üzüldü. Zavallı *Polly Dolly*'nin kendisinin bile bilincinde olmadığı üç yiğitliği gerçekleştirdiğini bilmek, belki onun için bir teselli olurdu.

Tarih, Legrand ikizlerinin varlığı konusunda yeterli kanıtlara sahip. Cenevre'deki Hotel Angleterre'in defterlerinde orada bulunduklarını gösteren kayıt hâlâ duruyor. Bununla beraber, varsayılan gizli üçüzün varlığını kanıtlamak kesinlikle olanaksız. En azından, işin beni ilgilendirdiği kadarıyla, hiçbir kanıt bulamadım.

Çalışma masamın üzerinde beklenmedik bir şekilde ortaya çıkan, henüz açıp açmamaya karar veremediğim –ortasında neredeyse silinmiş ve mor bir mumla mühürlenmiş bir L harfi görülür gibi– siyah zarfı kanıt olarak kullanmamakta direniyorum.

Federico Andahazi

1963'te Buenos Aires'te doğdu. Kitapları sayısız dile çevrilen Andahazi, birçok saygın ödül aldı.

Anatomist büyük bir okur kitlesine ulaştı ve çok kısa zamanda ulusal ve uluslararası bestseller'a dönüştü. Kitapla ilgili olarak The New York Times şunları yazdı: "Yenilikçi bir kurgu çalışması, bu ender görülen kitaplardan biri. Kışkırtıcı ve geniş çaplı bir araştırmanın ürünü."

Kitap, birçok dile çevrildi ve sinemaya uyarlanması için projeler söz konusu.

İksir, yazarın ikinci romanı.

İksiR

Spermadaki sır...

Arjantin'den gelen ve skandallar yaratan bir bestseller olmuş "Anatomist"in yazarı Federico Andahazi, ikinci romanı ile, zeki, yaratıcı ve sıradışı bir yazar olduğunu bir kez daha kanıtlıyor.

Tarihsel gerçekleri ustalıkla kurgulayan Federico Andahazi, okuyucusunu İksir ile 19. yüzyılın edebiyat dünyasına götürüyor...

Villa Diodati'de 1816 yazı çok şeylere gebe görünmektedir. Kahramanlar ancak bu kadar ünlü olabilirler: Lord Byron, Percy ve Mary Shelley, Claire Clairmont ve Byron'ın özel sekreteri Dr. Polidori. Bu romantik roman kahramanlarının yanında, skandallar yaratan ünlü aktris kız kardeşler için anahtar kişi Dr. Polidori'dir. Görünmeyen bir el tarafından William Polidori'ye verilen ürkütücü bir mektup, tutku, edebiyat ve cinayet öğeleriyle örülü yaratıcı bir öykünün başlangıcını oluşturur.

Önceki kitabı Anatomist'te olduğu gibi, Andahazi yine cinselliğin keşfedilmemiş, sarsıcı yönlerini keşfediyor. İksir adlı bu eserde, güçlükle unutulacak kişiler ve olaylar çerçevesinde, gerçek bir modern gotik roman entrikası oluşturuluyor.

Erotik öğelerle bezenmiş İksir, tarihin unutulmuş derinliklerine giriyor ve gotik romanın doğuşunu, olağanüstü bir sürükleyicilikle yeniden öyküleştiriyor.

ISBN 975-8020-84-6

9 789758 020843